Sfinţii mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip de la Niculiţel

(4 şi 17 iunie)

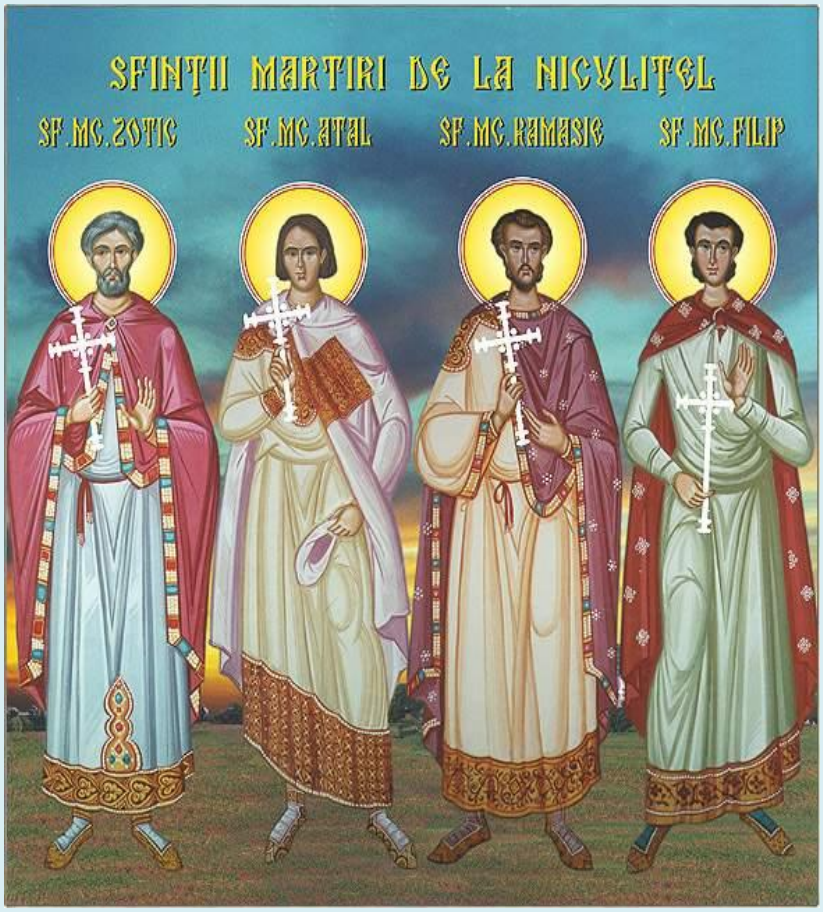

Sfinţii mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip sunt prăznuiţi în Biserica Ortodoxă Română pe 4 iunie. Sfinţii fac parte din grupul de 36 de mucenici care au pătimit pentru Hristos pe pământul ţării noastre, în vechiul Noviodunum, Isaccea de astăzi, între sfârşitul veacului al III-lea şi începutul veacului al IV-lea. Sfinţii mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip au pătimit pentru Hristos sub împărăţia lui Diocleţian şi Maximian. Se crede că erau ostaşi în armata romană, dar pentru credinţa lor în Hristos, au fost osândiţi la moarte prin tăiere cu sabia. Nu se ştie exact data morţii lor, nici locul unde au fost martirizaţi. Unii cred că au fost surghiuniţi la Gurile Dunării, în nordul Dobrogei de astăzi, unde erau exilaţi numeroşi creştini ai Imperiului Roman, care nu voiau să jertfească idolilor. După tradiţie, aceşti sfinţi martiri ostaşi au fost judecaţi de autorităţile romane în oraşul Noviodunum, tot în Dobrogea.

Index

Evanghelia şi Apostolul zilei 4
Slujba Sfinţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip de la Niculiţel 7
Acatistul Sfinţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip de la Niculiţel 29
Rugăciune 39
Acatistul Sfinţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip de la Niculiţel (4 iunie) . 41
Rugăciune către Sfinţii mucenici Epictet şi Astion, Zotic, Atal, Camasie şi Filip de la Niculiţel 53
Imnografie 54
Vieţile Sfinţilor - Sfinţii mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip de la Niculiţel – Tulcea 55
Sfinții Zotic, Atal, Camasie și Filip de la Niculițel - drumul spre sfințenie 58
Prof. dr. Mircea Păcurariu - Sfinţii mucenici Zoticos, Attalos, Kamasis şi Filippos din Noviodunum 59
Sfinţii martiri de la Niculiţel 61
Sinaxar - Sfinții mucenici Zotic, Atal, Camasie și Filip de la Niculițel - 4 iunie 67
Arhid. Ştefan Sfarghie - Sinaxar - Sfinţii mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip de la Niculiţel; Sfântul ierarh Mitrofan, arhiepiscopul Constantinopolului 70
Iulian Dumitraşcu - Sfinţii mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip de la Niculiţel, Sfântul ierarh Mitrofan, patriarhul Constantinopolului; Sfintele mironosițe Maria și Marta, surorile dreptului Lazăr 72
Sfinţii mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip de la Niculiţel - Sfintele moaşte 78
Sfinţii mucenici Zotic, Atal, Camasis şi Filip şi alţi 31 de la Niculiţel 89
Martirii, Martiriconul şi Bazilica de la Niculiţel 96
Arhimandrit Ioanichie Bălan - Patericul românesc - Sciţia Mică (Dobrogea de astăzi) - ţara martirilor din primele trei secole după Hristos 101
Arhimandrit Ioanichie Bălan - Cripta martirică de la Niculiţel - cel mai vechi şi mai bine păstrat „martirion” creştin din Peninsula Balcanică 103
Arhimandrit Ioanichie Bălan - Descoperirea moaştelor întregi ale Sfinţilor mucenici de la Niculiţel - o minune a lui Dumnezeu 105
Cătălin Acasandrei - Ploile care „au adus sfinți” în loc de inundații - cum au fost descoperite moaștele celor patru mucenici de la Niculițel? 107
Sfinţii mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip de la Niculiţel 110
Pr. Gabriel Onea - Jumătate de veac de la descoperirea Sfinţilor mucenici de la Niculiţel 113

50 de ani de la descoperirea martirilor de la Niculițel: Sunt chezășia învierii noastre, spune IPS Teodosie 116
Mesajul patriarhului Daniel la 50 de ani de la descoperirea moaștelor Sfinților de la Niculițel 118
S-au împlinit 50 de ani de la cea mai importantă descoperire arheologică privind creștinismul timpuriu din România 123
Cinstirea Sfinților 4 martiri de la Niculițel în Episcopia Tulcii 126
Dana Fodor Mateescu - Minunea de la Niculiţel 129
Pr. Eugeniu Rogoti - „Aici şi acolo este sângele martirilor” 132
Mădălina Oana Mihăilă - Izvorul de apă de la Niculiţel 136
Procesiunea cu moaştele Sfinţilor Zotic, Atal, Camasie şi Filip - una din marile sărbători ale Dobrogei 139
Mănăstirea Cocoş 144
Mănăstirea Cocoş - Lavra Dobrogei de Nord 151
(Foto) Cripta martirică de la Niculiţel 167
Icoane 175

Evanghelia şi Apostolul zilei

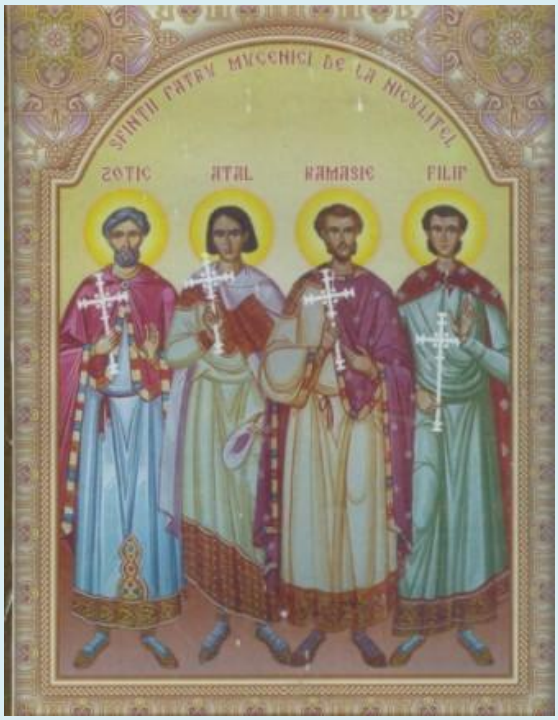

Evanghelia

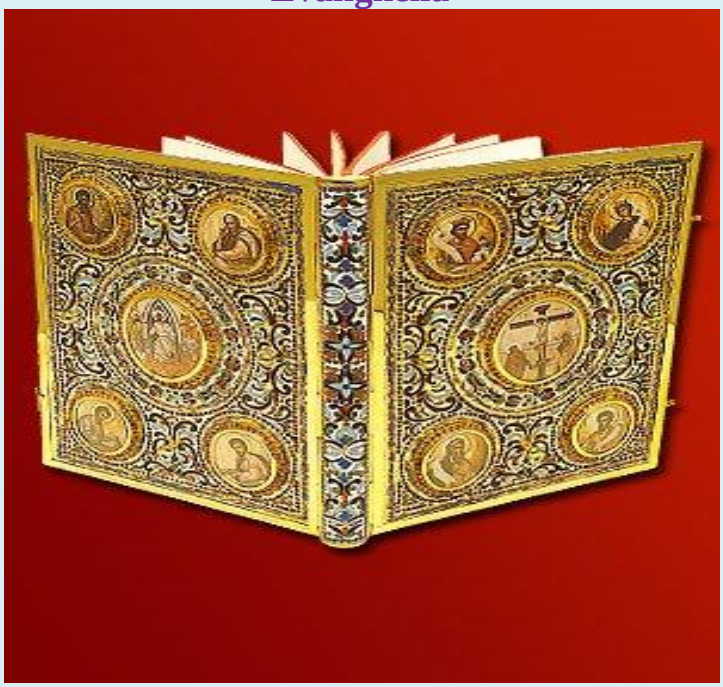

Ev. Luca 21, 12-19

Zis-a Domnul către ucenicii Săi:

12. Dar, mai înainte de toate acestea, îşi vor pune mâinile pe voi şi vă vor prigoni, dându-vă în sinagogi şi în temniţe, ducându-vă la împăraţi şi la dregători, pentru numele Meu.
13. Şi va fi vouă spre mărturie.
14. Puneţi deci în inimile voastre să nu gândiţi de mai înainte ce veţi răspunde;
15. Căci Eu vă voi da gură şi înţelepciune, căreia nu-i vor putea sta împotrivă, nici să-i răspundă toţi potrivnicii voştri.
16. Şi veţi fi daţi şi de părinţi şi de fraţi şi de neamuri şi de prieteni, şi vor ucide dintre voi.
17. Şi veţi fi urâţi de toţi pentru numele Meu.
18. Şi păr din capul vostru nu va pieri.
19. Prin răbdarea voastră veţi dobândi sufletele voastre.

Ev. Matei 10, 16-22
Zis-a Domnul ucenicilor Săi:
16. Iată Eu vă trimit pe voi ca pe nişte oi în mijlocul lupilor; fiţi dar înţelepţi ca şerpii şi nevinovaţi ca porumbeii.
17. Feriţi-vă de oameni, căci vă vor da pe mâna sinedriştilor şi în sinagogile lor vă vor bate cu biciul.
18. La dregători şi la regi veţi fi duşi pentru Mine, spre mărturie lor şi păgânilor.
19. Iar când vă vor da pe voi în mâna lor, nu vă îngrijiţi cum sau ce veţi vorbi, căci se va da vouă în ceasul acela ce să vorbiţi;
20. Fiindcă nu voi sunteţi care vorbiţi, ci Duhul Tatălui vostru este care grăieşte întru voi.
21. Va da frate pe frate la moarte şi tată pe fiu şi se vor scula copiii împotriva părinţilor şi-i vor ucide.
22. Şi veţi fi urâţi de toţi pentru numele Meu; iar cel ce va răbda până în sfârşit, acela se va mântui.

Apostol

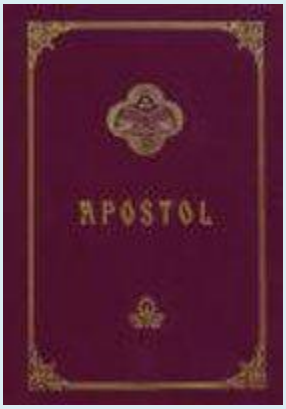

Epistola către Evrei a Sfântului apostol Pavel

Evrei 7, 26-28; 8, 1-2

26.Un astfel de Arhiereu se cuvenea să avem: sfânt, fără de răutate, fără de pată, osebit de cei păcătoşi şi fiind mai presus decât cerurile.
27.El nu are nevoie să aducă zilnic jertfe, ca arhiereii: întâi pentru păcatele lor, apoi pentru ale poporului, căci El a făcut aceasta o dată pentru totdeauna, aducându-Se jertfă pe Sine însuşi.
28.Căci Legea pune ca arhierei oameni care au slăbiciune, pe când cuvântul jurământului, venit în urma Legii, pune pe Fiul, desăvârşit în veacul veacului.

1.Lucru de căpetenie din cele spuse este că avem astfel de Arhiereu care a şezut de-a dreapta tronului slavei în ceruri,
2.Slujitor Altarului şi Cortului celui adevărat, pe care l-a înfipt Dumnezeu şi nu omul.

Slujba Sfinţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip de la Niculiţel

La Vecernia mică

La: „Doamne strigat-am” ...

Stihirile pe 4, glasul al 8-lea:

Ca cei ce aţi săvârşit călătoria şi aţi păzit credinţa, v-aţi învrednicit de cununile muceniciei, Sfinţilor martiri: Zotic, Atal, Camasie, Filip şi cei dimpreună cu voi, ca stâlpi ai Bisericii lui Hristos din pământul Dobrogei; zeloşi apărători ai Crucii v-aţi arătat şi mărgăritare luminoase care aţi împodobit pământul românesc. Pen-tru acestea, obştea creştinilor vă cinsteşte ca adevăraţi şi fierbinţi rugători către Domnul. (de două ori)

Ostenitorilor în ogorul Ortodoxiei, dimpreună cu mulţimea mucenicilor măr-turisitori de la Noviodunum, din Dobrogea, a înfruntat eresurile păgâneşti şi pe toţi i-a învăţat să se închine Treimii celei nedespărţite.

Râvnitori şi următori în vieţuire v-aţi făcut întocmai lui Pavel, propovăduitorul de cele sfinte; şi în vărsarea sângelui vostru aţi cufundat pe vrăjmaşi şi aţi uscat pârâul rătăcirilor idoleşti şi v-aţi arătat râuri ale dreptei credinţe, Sfinţilor mucenici şi mărturisitori ai lui Hristos, dintre Dunăre şi Mare. Pentru aceasta, rugaţi pe Împăratul Hristos să mântuiască sufletele noastre.

Slavă... glasul 1

Ucenici ai lui Hristos şi mărturisitori ai dreptei credinţe, v-aţi făcut mucenicilor: Zotic, Atal, Camasie şi Filip, şi paharul suferinţei l-aţi băut, cu botezul sângelui v-aţi botezat şi până la moarte aţi urmat Celui ce a pironit păcatul lui Adam pe cruce. Pentru aceasta, cu cei dimpreună cu voi, rugaţi pe Milostivul Dumnezeu să ne dea dezlegare de greşeli.

Şi acum ... a Născătoarei

Furat fiind de gândurile cele deşarte, zac gol şi către limanul tău alerg, Fe-cioară; izbăveşte-mă de viforul cel potrivnic şi de încercările cele de multe feluri, ca să te laud după dumnezeiasca cuviinţă, Născătoare de Dumnezeu, prea curată.

La Stihoavnă

Stihirile, glasul al 3-lea:

Podobie: De frumuseţea fecioriei tale şi de prea luminată curăţia ta Gavriil mirându-se, a strigat ţie, Născătoare de Dumnezeu: Ce laudă vrednică voi aduce ţie? Sau cum te voi numi pe tine? Nu mă pricep şi mă minunez! Pentru aceasta, precum mi s-a poruncit, strig ţie: Bucură-te, ceea ce eşti plină de har.

Mărgăritare de mult preţ ascunse în pământ s-au arătat prea sfintele voastre moaşte, Sfinţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip împreună cu ale celor ce au pătimit, asemenea vouă, pentru Hristos. Pentru aceasta, toţi cinstim pome-nirea voastră.

Stih: Dreptul ca finicul va înflori şi ca cedrii Libanului se va înmulţi.

Vă avem pe noi, sfinţilor mucenici şi de Hristos mărturisitori, dătători de multe daruri, că împliniţi cererile celor ce se roagă cu credinţă.

Stih: Săditi fiind în casa Domnului, în curţile Dumnezeului nostru vor înflori.

Punere înainte de dulci psalmodieri şi de laude, pentru pătimirile voastre aducem fericiţilor mucenici şi martiri ai lui Hristos, cinstind sfântă pomenirea voastră.

Slavă... Şi acum...

Ceea ce eşti între femei sfântă, de Dumnezeu Născătoare, Maică nenuntită, roagă pe Împăratul şi Dumnezeul pe care L-ai născut, să ne mântuiască, ca un iubitor de oameni.

Troparul, glasul al 4-lea: Mucenicii Tăi, Doamne, Zotic, Atal, Camasie, Filip şi cei dimpreună cu dânşii, pentru nevoinţele lor, pe pământul dobrogean, cununile nestricăciunii au do-bândit de la Tine, Dumnezeul nostru. Că având tăria Ta, pe asupritori au ruşinat: zădărnicit-au şi ale demonilor neputincioase îndrăzniri. Pentru rugăciunile lor, mântuieşte sufletele noastre, Hristoase Dumnezeule.

Slavă... Şi acum ....a Născătoarei:

Către Născătoarea de Dumnezeu, acum să alergăm cu osârdie noi păcătoşii şi smeriţii şi să cădem cu pocăinţă, strigând din adâncul sufletului: Stăpână, aju- tă-ne, milostivindu-te, spre noi, sârguieşte că pierim de mulţimea păcatelor; nu întoarce pe robii tăi deşerţi, că pe tine singură nădejde te-am câştigat.

La Vecernia mare

După obişnuitul Psalm 103, cântăm: Fericit bărbatul... starea întâi; La Doamne, strigat-am... se pun **stihirile** pe 8, glasul al 8-lea:

Podobie: O, prea slăvită minune! Izvorul vieţii în mormânt se pune, şi scară către Cer mormântul se face; veseleşte-te Ghetsimanì, a Născătoarei de Dumnezeu sfân- tă casă. Să strigăm credincioşii, pe Gavriil având începător cetelor: cea plină de dar bucură-te, cu tine este Domnul, Cel ce dă lumii prin tine mare milă.

Sfinţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip, împreună cu cei asemenea vouă din Noviodunum, nevoindu-vă şi pătimind pe pământ pentru Hristos Domnul, dănţuiţi în ceruri dimpreună cu cei fără de trupuri, stând de-a pururea înaintea Treimii cu bucurie. Pentru aceasta, rugaţi-vă să se dăruiască sufletelor noastre pace şi mare milă.

Pătimitorilor pentru Hristos, Zotic, Atal, Camasie şi Filip, şi cei dimpreună cu voi, cu vitejie împotrivindu-vă vrăjmaşului, cu bună credinţă aţi lepădat rătăcirea cea

pierzătoare a idolilor, propovăduind pe Hristos, pe care rugaţi-L să ne dăruiască iertare de păcate.

Astăzi Biserica dreptmăritorilor creştini se luminează cu strălucirea pomenirii celei de peste an a purtătorilor de chinuiri Zotic, Atal, Camasie şi Filip şi toţi cei dimpreună cu dânşii. Că aceştia s-au nevoit şi cu pătimirile cele supuse au câştigat cununile biruinţei împotriva tiranilor prigonitori şi întru bucuria Dom-nului tuturor au intrat. Pentru aceasta strigăm: Cel ce întăreşti pe mucenicii tăi întru pătimiri, pentru rugăciunile lor, dăruieşte lumii Tale pace şi mare milă.

Aceşti patru sfinţi mucenici, slujind pururea, cu cugete curate, Dumnezeirii celei întreit sfinte, au răbdat ameninţările tiranilor şi rănile loviturilor, şi apoi moartea, întăriţi fiind în credinţă. Pentru aceasta au şi dobândit cununi de biruinţă.

Îmbrăcaţi fiind cu Hristos şi purtând Crucea ca pe o armă în mâinile voastre, Sfinţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip, cu tărie aţi surpat semeţia vrăj-maşilor şi aţi luat de la Dumnezeu daruri pentru biruinţă, măriţilor; Aceluia vă rugaţi să dăruiască sufletelor noastre pace şi mare milă.

Aprinşi fiind de dragostea pentru Hristos, măriţilor purtători de chinuri, v-aţi arătat nebiruiţi: nici urgia, nici chinuirea, nici mânia tiranilor, nici moartea nu v-au îngrozit pe voi; ci săvârşind lupta pătimirii, după vrednicie aţi luat cununi din cer.

Slavă ... glasul al 4-lea

Ostaşi ai lui Hristos făcându-vă, aţi lăsat dezmierdările cele de pe pământ, şi luând Crucea pe umeri, aţi mers după Dânsul prin chinuiri de tot felul, şi nu v- aţi lepădat de El înaintea dregătorilor şi a tiranilor. Îngerii au încununat capetele voastre cu cununi de biruinţă, căci arătându-vă îndrăzneţi cu sufletul luminat, aţi venit în cămara cea mare de mire: Zotice, mărirea mucenicilor, Atale, pier-zătorul demo-nilor, Camasie, biruinţă credincioşilor, şi Filipe, virtutea celor ce se roagă neîn-cetat; Pentru aceasta, având îndrăznire, rugaţi-vă Mântuitorului tutu-ror pentru sufletele noastre.

Şi acum .... a Născătoarei: acelaşi glas

Podobie: Ca pe un viteaz ...

Ceea ce ai încăput în pântecele tău pe Dumnezeu cel neîncăput, pe Cel ce S-a făcut om pentru iubirea de oameni, şi a luat din tine amestecarea noastră, şi a

îndumnezeit-o; nu mă trece cu vederea acum, Preacurată, pe mine cel necăjit, ci mă miluieşte degrab şi din toată vrăjmăşia şi vătămarea celui viclean mă izbă-veşte.

A Crucii, a Născătoarei

Văzând Preacurata pe Hristos omorât şi omorând pe vicleanul, plângea cu amar către Cel ce a ieşit din pântecele ei, şi mirându-se de îndelungă răbdarea Lui, se spăimânta strigând: Fiul meu prea iubite! Nu uita pe roaba Ta. Nu întârzia, Iubitorule de oameni, Cel ce eşti dragostea sufletului meu.

Vohod: Lumină lină a sfintei slave a Tatălui ceresc, Celui fără de moarte, a Sfântului, Fericitului, Iisuse Hristoase, venind la apusul soarelui, văzând lumina cea de seară, lăudăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu; vrednic eşti în toată vremea a fi lăudat de glasuri cuvioase, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce dai viaţă, pentru aceasta lumea Te slăveşte.

Prochimenul zilei, apoi:

Paremiile

Din Proorocia lui Isaia, citire:

(LXIII, 15-19; LXIV, 1-4; 7-8)

Priveşte din ceruri şi vezi, din locaşul Tău cel sfânt şi strălucit: Unde este râvna şi puterea Ta nesfârşită, zbuciumul lăuntrului tău şi milostivirile Tale? Pentru mine, acestea au încetat! Dar Tu eşti Părintele nostru! Avraam nu ştie nimic, Israel nu ne cunoaşte, Tu, Doamne, eşti Tatăl nostru, Mântuitorul nostru: acesta este numele tău dintotdeauna. Pentru ce, Doamne, ne-ai lăsat să rătăcim departe de căile Tale şi ne ai învârtoşat inimile noastre ca să nu ne temem de Tine? Întoarce-Te pentru robii Tăi, pentru seminţiile moştenirii Tale. Pentru ce au păşit cei nelegiuiţi în templul Tău şi vrăjmaşii noştri au călcat în picioare altarul Tău? Am ajuns ca unii peste care Tu de multă vreme nu mai stăpâneşti şi care nu mai sunt chemaţi cu numele Tău. Dacă ai rupe cerurile şi Te-ai pogorî, munţii s-ar cutremura! Ca un foc care arde vreascurile, ca o vâlvătaie care fierbe apa în clo-cot, fă pe vrăjmaşii Tăi să cunoască numele Tău şi să tremure înaintea Ta neamurile, văzându-Te făcând minuni neaşteptate, despre care niciodată nu s-a auzit grăind. Nici urechea n-a auzit, nici ochiul n-a văzut un Dumnezeu afară de tine, care ar săvârşi unele ca acestea pentru cei ce nădăjduiesc în El. Tu te duci întru întâmpinarea celor ce săvârşesc faptele dreptăţii şi îşi aduc aminte de căile Tale. Şi acum, Doamne, Tu

eşti Tatăl nostru, noi suntem lutul şi Tu olarul, toţi lucrurile mâinilor Tale suntem! O, Doamne! Nu te mânia pe noi foarte şi nu-Ţi aduce aminte la nesfârşit de fărădelegea noastră. Priveşte, căci noi suntem poporul Tău!

Din Proorocia lui Ieremia, citire:

(II, 2-14)

Aşa grăieşte Domnul: „Mi-am adus aminte de prietenia cea din tinereţea ta, de iubirea de pe când erai mireasă şi mi-ai urmat în pustiu, în pământul cel nesemănat. Atunci Israel era sfinţenia Domnului şi pârga roadelor lui; toţi câţi mâncau din ea se făceau vinovaţi şi nenorocirea venea asupra lor", zice Domnul. Casa lui Iacov şi toate seminţiile casei lui Israel, ascultaţi cuvântul Domnului. Aşa zice Domnul. „Ce nedreptate au găsit în Mine părinţii voştri, de s-au depărtat de Mine şi s-au dus după deşertăciune şi au devenit ei înşişi deşertăciune? În loc să zică: Unde-I Domnul, Cel ce ne-a scos din pământul Egiptului şi ne-a povăţuit prin pustiu, prin pământul cel sec, prin care nimeni nu umblase şi unde nu locuia om? Eu v-am dus în pământul roditor, ca să vă hrăniţi cu roadele lui şi cu bunătăţile lui; voi aţi intrat şi aţi spurcat pământul Meu şi moştenirea mea aţi făcut-o urâciune. Preoţii n-au zis: Unde este Domnul? Învăţătorii legii nu M-au cunoscut; păstorii au lepădat credinţa şi proorocii au proorocit în numele lui Baal şi s-au dus după cei ce nu-i pot ajuta. De aceea, la judecată voi grăi împotriva voastră, zice Domnul, şi împotriva nepoţilor voştri voi cere osândă! Să vă duceţi în insulele Chitim şi să vedeţi; trimiteţi în Chedar şi cercetaţi cu de-amănuntul şi aflaţi: „Fost-a, oare, acolo ceva de felul acesta? Schimbatu-şi-a, oare, vreun popor dumnezeii săi, deşi aceia nu sunt dumnezei? Poporul Meu însă şi-a schimbat slava cu ceva ce nu-l poate ajuta. Miraţi-vă de acestea, ceruri; cutremuraţi-vă, îngroziţi-vă, zice Domnul !

Din înţelepciunea lui Solomon, citire:

(III, 1-9):

Sufletele drepţilor sunt în mâna lui Dumnezeu şi chinul nu se va atinge de ele. În ochii celor fără de minte, drepţii sunt morţi cu desăvârşire şi ieşirea lor în lume li se pare mare nenorocire. Şi plecarea lor dintre noi, un prăpăd, dar ei sunt în pace. Chiar dacă, în faţa oamenilor, ei au îndurat suferinţe, nădejdea lor este plină de nemurire. Şi fiind pedepsiţi cu puţin, mare răsplată vor primi, căci Dumnezeu i-a pus la încercare, şi i-a găsit vrednici de El. Ca pe aur în topitoare, aşa i-a lămurit, şi ca pe o jertfă de ardere întreagă i-a primit. Străluci-vor în ziua răsplătirii şi ca nişte scântei care se lasă pe mirişte, aşa vor fi. Judeca-vor neamurile şi stăpâni vor fi

peste popoare şi Domnul va împărăţi întru ei, în veci. Ei vor înţelege adevărul, ca unii care şi-au pus încrederea în Domnul: Cei credincioşi vor petrece cu El în iubire, căci harul şi îndurarea sunt partea aleşilor Lui.

La Litie

Stihirile, glasul al 5-lea:

Podobie: Bucură-te, cămara...

Bucură-te întru Domnul şi te veseleşte cetate a Noviodunumului, şi cu lumina prăznuirii îmbracă-te pământule al Dobrogei, având în sânul tău ca pe o vistierie de mult preţ cinstitele moaşte ale bunilor biruitori mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip şi ale celor dimpreună cu dânşii. Căci acestea aduc curgeri de tămăduiri şi totdeauna scapă din nevoi pe cei ce cu credinţă aleargă şi cad la dânsele. Pentru acestea, cu mulţumire să strigăm lui Dumnezeu: Doamne, slavă ţie!

Bucuraţi-vă, mucenicilor ai Domnului: Zotic, Atal, Camasie şi Filip! Că îm-preună cu cei asemenea vouă aţi luminat cu cunoştinţa dumnezeieştilor Scripturi pe cei necunoscători de Hristos şi cu iscusinţa voastră aţi luminat pe cei din întunericul păcatului. Pentru aceasta, sfintele voastre moaşte, pe pământul do-brogean aflând bun sălaş, tămăduiri şi izbăvire de necaz dau celor ce cu credinţă prăznuiesc sfântă pomenirea voastră.

Slavă…, acelaşi glas

Sufletele voastre cele fără de prihană s-au sălăşluit în locaşurile cele mai presus de lume, înţelepţilor mucenici: Zotic, Atal, Camasie şi Filip şi Hristos Domnul le-a primit pe dânsele. Căci voi, cât aţi fost pe pământ, Lui aţi slujit cu credinţă; iar prin pătimirile voastre Lui v-aţi asemănat şi întru El acum vă bucuraţi. Pentru aceasta prăznuind adormirea voastră şi intrarea în sălaşurile cereşti, după vred-nicie slăvim pe Dumnezeu, Cel ce v-a mărit pe voi.

Şi acum .... a Născătoarei

Bucură-te, mărită Stăpână, lauda fecioarelor şi bucuria tuturor maicilor! Că fără prihană prunc dumnezeiesc ai zămislit şi pe braţele tale cu dragoste L-ai purtat. Mucenicilor ai fost începătură şi chip când prin sufletul tău sabia durerii a trecut pentru pătimirile Fiului tău şi Dumnezeului nostru. Ajută-ne şi nouă, Doamna noastră prea bună, cu ocrotirile tale, crucea durerilor noastre cu bărbăţie să o

purtăm şi la limanul cel neînviforat să ajungem, slăvind pe Dumnezeu, Cel ce are mare milă.

La Stihoavnă

Stihirile, glasul al 2-lea:

Podobia: Casa Eufratului, cetate sfântă, a proorocilor mărire; împodobeşte-ţi casa, întru care Cel Dumnezeiesc se naşte.

Toţi vă avem pe voi, Sfinţilor mucenici: Zotic, Atal, Camasie şi Filip, dătători de multe daruri; că prin rugăciunile voastre cele de-a pururi către Dumnezeu, mijlociţi mântuirea noastră.

Stih: Dreptul ca finicul va înflori şi ca cedrii Libanului se va înmulţi.

Pe voi, sfinţilor mucenici, care aţi pătimit până la sânge pentru credinţa în Hristos, credincioşii vă cinstesc după cuviinţă, iar Stăpânul tuturor vă prea slăveşte.

Stih: Sădiţi fiind în casa Domnului, în curţile Dumnezeului nostru vor înflori.

Sfinţilor mucenici: Zotic, Atal, Camasie, Filip şi cei împreună cu voi, nevoind să slujiţi idolilor păgânătăţii, aţi primit cununa biruinţei; pentru aceasta, cu cântări cinstim sfântă pomenirea voastră.

Slavă… Şi acum…, glasul al 2-lea; Aceeaşi podobie.

Fecioară prea curată, Maica lui Dumnezeu, ceea ce eşti podoaba sfinţilor şi nădejdea neînfruntată a credincioşilor, du rugăciunile noastre Fiului Tău şi Dumnezeului nostru, şi cu mijlocirile tale, milostiv fă-L pe El pentru noi şi pen-tru lume.

La binecuvântarea pâinilor, Troparul sfinţilor, glasul al 4-lea: Mucenicii Tăi, Doamne: ...(de două ori) (Caută-l la Vecernia mică)

La Utrenie

La: Dumnezeu este Domnul... troparul Sfinţilor mucenici (de două ori). Slavă ..., Şi acum..., către Născătoarea de Dumnezeu ... (caută la Vecernia mică).

După prima catismă, **Sedealna**, glasul al 4-lea:

Podobie: Degrab ne întâmpină pe noi mai înainte până ce nu ne robim când vrăjmaşii Te hulesc pe Tine şi ne îngrozesc pe noi, Hristoase, Dumnezeul nostru, pierde cu Crucea Ta pe cei ce se luptă cu noi, ca să cunoască cât poate credinţa dreptmăritorilor, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Unule, Iubitorule de oameni.

Prea lăudaţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip, pe voi şi pe cei dim-preună cu voi nu v-au înspăimântat chinurile cele trupeşti; ci cu bărbăţie înfrun-tându-le, pe prigonitorii cei cruzi aţi ruşinat. De Dumnezeu fiind întăriţi, spre cer aţi privit. Pentru aceasta cu cununi neveştejite v-aţi încununat, prea fericiţilor pătimitori.

Slavă…

Biserica, astăzi, luminat vă prăznuieşte, făcând pomenirea voastră şi pe toţi cre-dincioşii i-a adunat ca să vă laude pe voi, Sfinţilor mucenici: Zotic, Atal, Camasie şi Filip, de Dumnezeu înţelepţiţilor. Că voi, ca nişte ostaşi ai lui Hristos adevăraţi, lupta cea bună v-aţi luptat şi credinţa v-aţi păzit. Rugaţi, dar, pe Mi-lostivul Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre.

Şi acum… a Născătoarei:

Preasfântă Fecioară, Maica lui Hristos Dumnezeul nostru, roagă pe Milostivul Dumnezeu şi Stăpânul a toate, să ne dăruiască îndreptare vieţii mai înainte de sfârşit şi mântuire sufletelor noastre.

După a doua Catismă, **Sedealna**, glasul al 4-lea:

Podobie: Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne s-a însemnat peste noi care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea ne-apropiată.

Pomenirea voastră, măriţilor mucenici: Zotic, Atal, Camasie şi Filip a luminat, astăzi, Biserica lui Hristos, care vă aduce cântări de laude, prin pomenirea voa-stră. Pentru aceasta cu rugăciunile voastre izbăviţi-ne pe noi de ispite.

Slavă ... glasul al 5-lea

Podobie: Pe Cuvântul Cel împreună fără de început cu Tatăl şi cu Duhul, carele S-a născut din Fecioară spre mântuirea noastră, să-L lăudăm, credincioşii, şi să I ne

închinăm; că bine a voit a Se sui cu trupul pe Cruce şi moarte a răbda şi a scula pe cei morţi, întru slăvită Învierea Sa.

Cu credinţă neîndoită, purtătorilor de lupte ai lui Hristos, îndrăznirile tiranilor surpându-le, vitejeşte pe cel viclean l-aţi biruit. Iar ca răsplătire pentru chinuiri aţi luat cununa veşniciei de la Dumnezeu, care răsplăteşte pe cei ce se luptă împotriva păcatului, Căruia vă şi rugaţi, să ne miluiască pe noi.

Şi acum ....a Născătoarei, asemenea

Bucură-te, uşa Domnului cea neumblată! Bucură-te, zidul şi acoperământul celor ce aleargă la tine! Bucură-te, limanul cel neînviforat şi care nu ştii de nuntă! Ceea ce ai născut cu trup pe Făcătorul tău şi Dumnezeu; nu înceta a te ruga pentru cei ce cântă şi se închină naşterii tale.

Mărimurile:

Mărimu-vă pe voi, Sfinţilor mucenici: Zotic, Atal, Camasie şi Filip din Novio-dunum, cinstind pomenirea voastră, răbdătorilor de chinuri.

Veniţi toţi credincioşii, într-un glas să lăudăm pe mucenicii Zotic, Atal, Camasie şi Filip, pe cei ce au pătimit între Dunăre şi Mare, zicând: podoaba Dobrogei şi a pătimitorilor.

Stihuri:
Dumnezeu este scăparea noastră şi puterea şi ajutorul întru necazurile cele ce ne-au aflat pe noi foarte.
Vărsat-au sângele lor ca apa împrejurul Ierusalimului.
Că pentru tine suntem omorâţi în toate zilele.
Socotiţi suntem ca nişte oi spre junghiere.
Trecut-am prin foc şi prin apă, dar nu ne-ai scos pe noi la odihnă.
Sfinţilor celor din pământul lui, minunate au făcut Domnul toate voile Sale întru dânşii.

Sedealna de după Polieleu, glasul al 3-lea:

Podobie: De frumuseţea fecioriei tale şi de prea luminată curăţia ta Gavriil mirându-se, a strigat ţie, Născătoare de Dumnezeu: Ce laudă vrednică voi aduce ţie? Sau cum te voi numi pe tine? Nu mă pricep şi mă minunez! Pentru aceasta, precum mi s-a poruncit, strig ţie: Bucură-te, ceea ce eşti plină de har.

Pe voi, mucenicii Domnului, cu credinţă vă rugăm să mijlociţi către milostivul Dumnezeu să fim izbăviţi de primejdii şi de nevoi. Tămăduiţi rănile sufletelor şi ale trupurilor noastre; sfărâmaţi pornirile vrăjmaşilor noştri şi împăcaţi viaţa noastră, ca pururi să vă mărim pe voi, neînfricaţilor ostaşi ai lui Hristos, Zotic, Atal, Camasie şi Filip, biruitorilor ai celor potrivnici.

Slavă ..., glasul al 4-lea

Podobie: Spăimântatu-s-a Iosif, lucru mai presus de fire văzând şi în minte a avut ploaia cea de pe lână, la zămislirea ta cea fără de sămânţă, de Dumnezeu Născătoare, rugul cel nears în foc, toiagul lui Aaron ce a odrăslit şi mărturisind logodnicul şi ocrotitorul tău preoţilor, a grăit: Fecioara naşte şi după naştere rămâne iarăşi fecioară.

Ca pe nişte viteji luptători şi ostaşi neînfricaţi ai Împăratului Hristos vă lăudăm pe voi, cu credinţă. Bucuraţi-vă, frumuseţea şi bucuria mucenicilor! Bucuraţi-vă, stele prea luminoase ale Bisericii, izbăvitori ai celor ce aleargă la mijlocirile voastre cu credinţa. Sfinţilor mucenici şi mărturisitori ai lui Hristos: Zotic, Atal, Camasie şi Filip, pomeniţi, prin rugăciunile voastre către Milostivul Dumnezeu, pe cei ce vă laudă cu bună credinţă.

Şi acum ..., glasul al 4-lea

Podobie: Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe binecredincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Născătoare de Dumnezeu, Fecioară, ceea ce ai zămislit fără de sămânţă pe Cuvântul întrupat pentru mântuirea noastră, nu înceta a te ruga pentru noi. Nu trece cu vederea ţara noastră şi lumea întreagă, ci ne izbăveşte pe noi din toate nevoile cu mijlocirile tale către Dumnezeu.

Apoi, Antifonul întâi al glasului al 4-lea.

Prochimen, glasul al 4-lea: Minunat este Dumnezeu întru Sfinţii Săi, Dumne-zeul lui Israel.

Stih: Sfinţilor celor ce sunt pe pământul lui Dumnezeu, minunate a făcut Domnul toate voile Sale întru dânşii.

Evanghelia de la Matei (XL 16-7) „Zis-a Domnul ucenicilor Săi: Iată eu vă tri-mit pe voi”...

Psalmul 50

1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Slavă..., glasul al 2-lea

Pentru rugăciunile purtătorilor de chinuri: Zotic, Atal, Camasie şi Filip, Milostive, curăţeşte mulţimea greşelilor noastre.

Şi acum ...

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Milostive, curăţeşte mulţimea gre-şelilor noastre.

Stih: ***Miluieşte-mă Dumnezeule după marea mila Ta, şi după mulţimea în-durărilor Tale, curăţeşte fărădelegea mea.***

Şi Stihira, glasul 1: Ucenici ai lui Hristos ... (caută la Vecernia mică).

Canoanele: Al praznicului, cu Irmosul pe 8; iar de va fi post, amândouă Canoanele Octoihului şi al mucenicilor pe 4.

Canonul Sfinţilor mucenici

Cântarea a 1-a, glasul al 4-lea

Cu dumnezeieştile cununi ale muceniciei fiind încununaţi, Sfinţilor: Zotic, Atal, Camasie şi Filip, lângă Dumnezeu vă bucuraţi, strălucind cu strălucirile cele de acolo, pururea lăudaţilor.

Pe ispititorul şi făcătorul răutăţilor l-aţi surpat, vitejilor ostaşi ai lui Hristos, prin propovăduirea Cuvântului Evangheliei şi pe cei din păgânătate i-aţi îndreptat. Pentru aceasta toţi vă cinstim.

Zotice, Atale, Camasie şi Filipe, dimpreună cu cei asemenea vouă, v-aţi arătat adevăraţi slujitori ai lui Hristos şi împreună rugători pentru cei ce cinstesc sfântă pomenirea voastră.

Pe piatra cea neclintită a credinţei în Hristos, punându-vă temelia vieţii voastre, sfinţilor mucenici, v-aţi întărit în lupta cea bună împotriva idoleştilor obiceiuri şi v-aţi arătat sprijinitori şi stâlpi ai dreptei credinţe.

Urmând cuvântului lui Hristos, şi spre El privind neabătut, aţi defăimat toată dulceaţa cea trecătoare a vieţii, Sfinţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip, şi v-aţi lăsat cuprinşi de dragostea cea veşnică.

Slavă ...

Lepădându-vă de neam şi de mărirea lumească pentru a-I urma lui Hristos, acum vă bucuraţi, sfinţilor mucenici, şi vă îmbrăcaţi în haina strălucitoare a veşniciei.

Şi acum ...

Roagă-te, Maica lui Dumnezeu, să fie blând şi milos pentru cel credincioşi Cuvântul pe care L-ai născut, Cel ce a venit la noi trupeşte; că pe tine te-am do-bândit ocrotire şi mijlocitoare caldă.

Cântarea a 3-a

Râvnind la luptă pentru legea lui Hristos, ca adevăraţi ostaşi ai Lui v-aţi arătat lepădându-vă de mărirea ce se strică şi trece, purtătorilor de chinuri mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip; pentru aceasta cununile nestricăciunii cu prisosinţă aţi dobândit în veci.

Ca pe nişte struguri copţi, culegându-vă Hristos din dumnezeiasca viţă, sfinţilor mucenici, v-a stors în teascurile muceniciei şi ca nişte must curgând, v-a făcut izvor dătător de tămăduiri.

Slavă ...

Cei ce curgerile înşelăciunii le-aţi oprit, sfinţilor mucenici, cu sângiurile voastre şi aţi uscat râurile păcatelor şi ale patimilor noastre, vă rugăm, prea cinstiţilor pătimitori să mijlociţi pentru noi veşnicele bunătăţi.

Şi acum ...

Iată, Fecioara strigă către Stăpânul tuturor şi Fiul său: Bun eşti Mirele meu, iată bun şi frumos! Întru mireasma mirului Tău, degrab alerg în urma Ta.

Cântarea a 4-a

Patru luminători din pământul Dobrogei, au răsărit şi s-au învrednicit a lumina cu propovăduirea Evangheliei ţinutul dintre Dunăre şi Mare, pentru care au şi luat cununa biruinţei prin pătimirile lor, ajungând la Soarele dreptăţii, Hristos Răsăritul cel de mântuire.

Nici sabia, nici focul, nici prigonirea, nici bătăile, nici moartea nu v-au despărţit de dragostea lui Hristos, Sfinţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip; căci viaţa v-aţi pus-o pentru Dânsul, învrednicindu-vă de fericită şi nepieritoare laudă.

Ca adevăraţi luminători, luminaţi întărirea Bisericii lui Hristos, cu lumina dumnezeieştii străluciri, veselind sufletele credincioşilor, care vă au pe voi, sfinţilor mucenici, mijlocitori către Domnul.

Slavă ...

De întinăciunea şi de mirosul greu al păcatelor, curăţiţi-ne pe noi, Sfinţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip, făcându-ne vrednici de mireasma rugăciunilor voastre către Domnul.

Şi acum ...

Ceea ce te-ai arătat cu totul fără prihană, alabastru mirului dumnezeiesc, şi vas prea ales al miresmei lui Hristos, rogu-mă Ţie, izbăveşte-mă de mirosul cel greu al patimilor şi de tina păcatelor.

Cântarea a 5-a

Stând înaintea călcătorilor de lege şi a prigonitorilor, sfinţilor mucenici, bătuţi aţi fost şi chinuiţi, dar sângele vostru s-a făcut mir de mare preţ şi bine mirositor. Pentru aceasta sfintele voastre moaşte împodobesc pământul Dobrogei şi se fac tuturor izvor de tămăduire.

Având cuget dumnezeiesc, o, pătimitorilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip din Noviodunum, împreună cu cei asemenea vouă, ca ostaşi vrednici ai lui Hristos aţi surpat tirania potrivnicului prin smerenie şi vitejia voastră. Pentru aceasta, ca unii care aţi primit daruri de la Dumnezeu, dăruiţi credincioşilor tă-măduiri de patimi.

Aducându-vă înaintea tiranului păgân, v-aţi cunoscut patru de Dumnezeu cinstitori: Zotice, Atale, Camasie şi Filipe, pentru aceasta aţi răbdat toate muncile şi prigonirile şi v-aţi dat sângele pentru Hristos, mult lăudaţilor, ca să luaţi răsplată în ceruri.

Slavă ...

Noaptea şi ziua vă chemăm în ajutorul nostru, sfinţilor mucenici ai Noviodunumului, ca prin rugăciunile voastre să fim păziţi în tot locul şi în toată vremea de stricăciune şi supărarea celor potrivnici, o, prea lăudaţilor pătimitori pentru Hristos.

Şi acum ...

Ceea ce eşti acoperământ şi ajutor şi caldă folositoare a pământenilor, apără-mă de tot felul de primejdii, pe mine, slujitorul tău, Fecioară.

Cântarea a 6-a

Ca flori ale pământului românesc care răspândesc buna mireasmă a cugetării de Dumnezeu şi grădini ale cunoştinţei de Dumnezeu; pomi ai Raiului cu bune rodiri, v-aţi arătat Sfinţilor mucenici: Zotic, Atal, Camasie şi Filip, vrednicilor purtători de lumină. Pentru aceasta, pe voi, cu cântări şi cu laude vă cinstim.

Veniţi iubitorilor de prăznuire să săvârşim laude duhovniceşti şi cu totul cinstite celor ce au fost îndelung pătimitori pentru Hristos: Zotic, Atal, Camasie, Filip şi cei împreună cu dânşii şi să le adunăm flori de bucurie şi vom lua mântuire de cele cumplite.

Ca nişte dumnezeieşti struguri s-au făcut, prin mucenicie, Sfinţii Zotic, Atal, Camasie şi Filip, care ne revarsă nouă vin din via dumnezeieştilor nevoinţe; Pentru aceasta, cu rugăciunile lor, mijlocesc mântuirea neamului creştinesc.

Slavă ...

Binevoiţi, mult doriţilor mucenici, să fiţi împreună cu noi, cei care vă cerem în ajutorul nostru; căci cu credinţă strigăm: Sfinţilor mucenici ai lui Hristos, Zotic, Atal, Camasie şi Filip fiţi nouă ajutor şi ne izbăviţi de toată nevoia.

Şi acum ...

Cu rugăciunile tale, stingând văpaia patimilor mele, vindecă abaterile gândului meu, Preasfântă Fecioară şi încetează viforul cel cumplit al patimilor mele, prea curată.

Condac: Plini fiind de credinţa cea adevărată a lui Hristos, Dumnezeul nostru, prea fericiţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip şi cei dimpreună cu voi, paharul pătimirilor l-aţi băut şi cu sângele vostru aţi înăbuşit pornirile cele rele şi idoleşti ale potrivnicilor asupritori. Pentru aceasta, bărbăteşte într-armându-vă cu puterea lui Hristos, şi biruinţă de sus luând, prea lăudaţilor mucenici ai Do-brogei, cu un glas strigaţi: cât este de bine şi de frumos a fi împreună cu Stăpânul tuturor.

Icos: În ceruri vieţuiesc mucenicii: Zotic, Atal, Camasie şi Filip şi cu dumnezeiasca lumină se umplu de la Tine, Hristoase; pentru aceasta, pe podoabele cele strălucite a pătimirilor, pe mărturisitorii dreptei credinţe, veniţi toţi credincioşii să-i încununăm cu cununi de cântări. Că pe vrăjmaşul l-au biruit cu cinstitele lor chinuri şi în loc de sângiuri, izvoare de sfinţite tămăduiri izvorăsc tuturor celor ce cu bună cuviinţă cinstesc sfântă pomenirea lor.

Sinaxar

În luna iunie, în patru zile, facem pomenirea Sfinţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip din Noviodunum.

Prăznuirea Sfinţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip se face încă din vechime în ziua de 4 iunie a fiecărui an bisericesc. Ei sunt cuprinşi în numărul celor 36 de mucenici care au pătimit pentru Hristos pe pământul românesc, în străvechea cetate a Noviodunumului, din Dobrogea, astăzi Isaccea, pe la sfârşitul secolului al III-lea sau la începutul celui de al IV-lea.

După moartea lor martirică, trupurile acestor mucenici au fost depuse cu multă evlavie de către creştinii de atunci, într-o criptă din actuala localitate Niculiţel - Tulcea.

În această criptă se aflau şi alte moaşte de martiri, din timpul unor persecuţii creştine mai vechi.

Deasupra criptei, bunii creştini ai primelor secole, iubitori de mucenici, au zidit apoi o biserică din piatră încăpătoare, în care preoţii săvârşeau sfintele slujbe şi învăţau poporul. Această biserică a devenit cu timpul un însemnat centru de viaţă duhovnicească. Dar, cu timpul, peste pământul strămoşesc românesc s-au abătut vremuri grele, cu războaie, înrobiri şi pustiiri din partea multor neamuri năvălitoare care au dus, între altele şi la căderea cetăţii Noviodunum, precum şi a celorlalte multe aşezări întărite şi biserici din Dobrogea. Ruinele acestora ne aduc şi astăzi aminte de începuturile vieţii creştine la noi.

Biserica din Noviodunum a fost şi ea pustiită de năvălitorii barbari, iar lăcaşul martirilor: Zotic, Atal, Camasie şi Filip şi cei împreună cu dânşii, a rămas învăluit în tăcere şi uitare, sub pardoseala altarului acoperită de ruine, multe veacuri.

Cu voia lui Dumnezeu, moaştele sfinte a celor patru martiri: Zotic, Atal, Camasie şi Filip, s-au descoperit în vara anului 1971, aceasta făcându-se în urma unor ploi

care s-au abătut pe o uliţă lăturalnică din satul Niculiţel, scoţând la iveală cupola de piatră a criptei martirilor, tăinuită până atunci, aflată sub ruinele unei vechi bazilici creştine.

În interiorul criptei se aflau moaştele celor patru mucenici cu pisania: „Martirii lui Hristos” şi cu o a doua pisanie: „Martirii Zoticos, Atalos, Camasis, Filipos".

Tot acolo, în partea de jos a criptei, s-a descoperit, în două vase de ceramică, rămăşiţe de oseminte, amestecate cu ţărână, ale altor doi mucenici, fără a li se cunoaşte numele.

Obştea creştinilor s-a bucurat, cunoscând că şi din sânul neamului românesc Dumnezeu dintru început a proslăvit pe Sfinţi.

Pentru ale lor sfinte rugăciuni, Doamne, Iisuse Hristoase, miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi. Amin.

Cântarea a 7-a

În cuptorul pătimirilor voastre aţi răbdat chinurile cele multe pentru Crucea lui Hristos şi aţi ars uscăciunea necredinţei făcându-vă luminători ai bunei credinţe, Sfinţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip, pentru aceasta cuvânt de laudă aducem pentru voi, zicând: Bucuraţi-vă, în Biserica slavei Domnului!

Ca nişte ostaşi prea viteji şi cu mintea trează aţi înfruntat pe tiranul cel potrivnic, care s-a făcut unealta celui viclean, şi pe toţi i-aţi învăţat a crede în puterea cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci a lui Hristos. Pentru aceasta v-aţi întărit cu puterea Duhului şi cântaţi acum în ceruri: Binecuvântat eşti în Biserica slavei Tale, Doamne.

Suspinuri din inimă să înălţăm Domnului şi lacrimi să vărsăm ca să se milostivească Stăpânul Hristos, pentru rugăciunile voastre, sfinţilor mucenici, să mântuiască sufletele noastre.

Slavă ...

Izbăvindu-ne pe noi din primejdii, Sfinţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip acoperiţi-ne cu rugăciunile voastre pe noi, cei ce cu dragoste vă prea cinstim după datorie.

Şi acum ...

Pe una din toate neamurile Fecioară Maria şi curată de Dumnezeu Născătoare, cu cântări să o lăudăm: că aceasta este solitoarea mântuirii noastre, ca ceea ce a născut pe Cuvântul, Mântuitorului lumii, căruia Îi cântăm: Toate lucrurile lăudaţi pe Domnul!

Cântarea a 8-a

Nădejdea punându-ne-o în rugăciunile voastre, Sfinţilor mucenici: Zotic, Atal, Camasie şi Filip, prin Cruce, din moarte ne-am ridicat noi, care alergăm la ajutorul vostru, spre îmblânzirea celor ce ne stau împotrivă.

Ca jertfă curată şi neprihănită v-aţi adus sufletele voastre dimpreună cu trupurile pe jertfelnicul credinţei în Crucea lui Hristos, Sfinţilor, lăudaţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip; pentru aceasta cu ceata tuturor sfinţilor mărturisitori strigaţi: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul.

Înţelepţeşte s-au lepădat purtătorii de chinuri: Zotic, Atal, Camasie şi Filip, de cele pierzătoare de suflet ale tiranilor, strigând şi cântând lui Hristos: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul; lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Binecuvântăm pe Tatăl, şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Îndreptează-ne viaţa noastră, Stăpâne Doamne, pe calea faptelor bune cu rugăciunile Sfinţilor Tăi mucenici: Zotic, Atal, Camasie şi Filip şi ne învredniceşte să-ţi cântăm: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul, şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Şi acum ...

Fericimu-te pe tine adevărata Maică a Dumnezeului nostru, aducându-ţi dimpreună cu îngerul „bucură-te” preacurată şi fără de prihană Stăpână! Că prin tine neîncetat toate lucrurile pe Domnul laudă şi-L prea înalţă întru toţi vecii.

Cântarea a 9-a

Sfinţilor mucenici: Zotic, Atal, Camasie şi Filip, cu totul aţi câştigat pe Hristos, că toată lumea aţi părăsit-o pentru El şi acum, sfinţilor pătimitori, în ceruri v-aţi

sălăşluit, văzând cetele puterilor de sus, şi lumina bărbaţilor celor fericiţi, împreună cu care cântaţi lui Dumnezeu cântare de biruinţă.

Mucenicii lui Hristos: Zotic, Atal, Camasie şi Filip, cu raza Dumnezeirii fiind luminaţi, au strălucit în Biserica Slavei Sale, şi cele patru părţi ale lumii au luminat cu flacăra credinţei lor, către care şi noi să alergăm rugându-i să mijlo-cească înaintea Stăpânului tuturor mântuirea sufletelor noastre.

Spre înălţimea cerească ridicându-vă, Sfinţilor mucenici, de Dumnezeu purtă-torilor: Zotic, Atal, Camasie şi Filip, cele pământeşti aţi urât pentru a vă putea ridica la dragostea cea cerească; pentru aceasta, deşi cu trupul aţi murit, nemu-rirea aţi dobândit, în ceruri sălăşluindu-vă de către Făcătorul a toate şi Atot-puternicul.

Slavă ...

Purtătorilor de chinuri, îndrăzneală având acum către Dumnezeu, nouă tuturor celor ce vă facem prăznuirea, cereţi-ne iertare de greşeli şi izbăvire de patimi de la Hristos Domnul.

Şi acum ...

Cel ce a voit a veni în trup, care a înfrumuseţat toate cu cuvântul, întru tine s-a sălăşluit şi pe tine Născătoare de Dumnezeu te-a arătat a fi, cu adevărat Maică Fecioară.

Luminânda învierii: Cu ucenicii să ne suim în muntele Galileei, prin credinţă să vedem pe Hristos zicând: Că a luat putere a celor de sus şi a celor de jos; să ne învăţăm cum învaţă, a boteza toate neamurile în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh şi a petrece cu tăinuitorii, precum S-a făgăduit până în sfârşitul vea-cului.

Ca cei ce v-aţi făcut trâmbiţă dumnezeiască şi L-aţi vestit pe Hristos, păzind cre-dinţa cea adevărată; mucenicească încununare aţi pătimit, după mulţimea chi-nurilor, Sfinţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip, şi cei împreună cu voi. Pentru aceasta, după datorie, vă cinstim, cuvioşilor mărturisitori ai Treimii, ceata cea împătrită a purtătorilor de chinuri şi vă rugăm să mijlociţi mântuire pentru neamul omenesc.

A Născătoarei

Ceea ce eşti dulceaţa îngerilor, bucuria celor necăjiţi, folositoarea creştinilor, Fecioară Maica Domnului, apără-ne pe noi şi ne scapă de chinurile cele veşnice.

La Laude

Stihirile pe 4, glasul al 5-lea:

Mucenicilor ai lui Hristos: Zotic, Atal, Camasie şi Filip, milostiviţi-vă spre noi şi mijlociţi prin rugăciunile voastre, ca Hristos Domnul să ne apere de loviturile şi ameninţările tiranice şi de nebunia cea cumplită a eresurilor. Înduraţi-vă prea lăudaţilor şi cereţi de la Stăpânul tuturor şi Domnul, să ne dea nouă iertare de greşeli şi mare milă.

Ca un zid întărit v-aţi arătat şi de armele vrăjmaşului nu v-aţi înspăimântat Sfinţilor mucenici: Zotic, Atal, Camasie şi Filipe; ci v-aţi arătat aşezământ nestricat şi temelie nemişcată a credinţei în Hristos, păzitori şi apărători ai poporului drept-credincios român. Pe care, şi acum, fericiţilor rugători către Dumnezeu, cu rugăciunile voastre, izbăviţi-i din cumplitele primejdii.

Într-armându-vă cu bune virtuţi, Sfinţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie, Filip şi cei împreună cu voi, v-aţi arătat a fi în ceata purtătorilor de lupte şi desfătarea vieţii celei nestricate şi fericite, după vrednicie, aţi moştenit-o. Ca următori ai lui Hristos, rugaţi-vă ca să ne izbăvească din primejdii pe noi, cei ce vă cinstim după cuviinţă şi facem sfântă pomenirea voastră.

Slavă ...

Pe cei ce şi-au câştigat cu pătimirea mucenicească bunele dăruiri de la Dumnezeu, pe Sfinţii mucenici: Zotic, Atal, Camasie şi Filip şi cei asemenea lor din Noviodunum să-i lăudăm cu înţeleaptă şi dumnezeiască prăznuire: pe înţelepţii întru învăţători şi purtători de cununi mucenicești, cei ce prin vărsarea sângelui au săvârşit călătoria pătimirii şi prin cinstitele lor moaşte strălucesc în toată lumea, pe folositorii şi iubitorii de fapte bune să-i rugăm să ceară de la Dumnezeu, pentru noi, pace şi mare milă.

Şi acum ...

Izbăveşte-ne din toate nevoile noastre, Maica lui Hristos Dumnezeu ceea ce ai născut pe Făcătorul tuturor, ca toţi să strigăm către tine: Bucură-te, una folositoare a sufletelor noastre.

Doxologia mare, Ecteniile şi otpustul ...

La Liturghie

Fericirile praznicului sau ale Octoihului, pe 4, şi din Canonul Sfântului Cântarea a 3-a, pe 4.

Prochimenul, glasul al 7-lea:Veseli-se-va dreptul de Domnul ...

Stih: Auzi Dumnezeule glasul meu ...

Apostolul: din Epistola I către Timotei: „Fiule Timotei întăreşte-te în Darul...”
Aliluia, glasul al 4-lea: Dreptul ca finicul va înflori.
Evanghelia: de la Matei: Zis-a Domnul ucenicilor săi: Iată eu vă trimit pe voi ca oile în mijlocul lupilor ...

Chinonicul: Întru pomenirea veşnică va fi dreptul ....

Acatistul Sfinţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip de la Niculiţel

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;

Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul
Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.

Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Condacele şi Icoasele

Condacul 1

Veniţi toţi credincioşii din Biserica cea dreptmăritoare să lăudăm pe mucenicii lui Hristos: Attalos, Zoticos, Filipos şi Kamasis, care au adus slavă şi cinste patriei şi credinţei noastre strămoşeşti, pătimind până la sânge, şi, primind moartea pentru adevărata credinţă, să le cântăm: ***Bucuraţi-vă, Sfinţilor mucenici, apărători ai dreptei credinţe.***

Icosul 1

Îngerească viaţă pe pământ străbun ai petrecut, Attalos, pe Dumnezeu cel în Trei-me închinat din toată inima ta L-ai iubit şi pe Hristos Domnul înaintea tiranilor L-ai mărturisit; pentru care noi, nevrednicii, cu evlavie te cinstim aşa:
Bucură-te, Attalos, care glasul Evangheliei Domnului ai ascultat;
Bucură-te, că dreapta credinţă în inima ta o ai purtat;
Bucură-te, că pe Hristos înaintea tiranilor L-ai mărturisit;
Bucură-te, că a lor tiranie ai biruit;
Bucură-te, luceafărul Bisericii cel neapus;
Bucură-te, că pentru Hristos sufletul ţi-ai pus;
Bucură-te, căci lui Hristos înfocată dragoste I-ai purtat;
Bucură-te, că prin fapte credinţa ţi-ai arătat;
Bucură-te, al cetăţii Noviodunum fiu prea ales;
Bucură-te, cetăţean al Ierusalimului cel ceresc;
Bucură-te, adevărată viţă a Buciumului Vieţii, Hristos;
Bucură-te, mlădiţă sfântă cu rod prea frumos;
Bucură-te, mucenice Attalos, mult pătimitorule al lui Hristos!

Condacul al 2-lea

Attalos, prea fericite, tu de tine cu totul te-ai lepădat şi Crucea lui Hristos până la moarte ai purtat; pe Dumnezeu din toată inima L-ai iubit, iar cu gura la arătare L-ai mărturisit şi, lăudându-L pe El, ai cântat: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea

Cu aceeaşi credinţă şi evlavie lăudăm pe Zoticos, mucenicul lui Hristos, care paharul suferinţelor cu bucurie pentru El l-a băut, cu botezul sângelui Său s-a botezat şi până la moarte Lui I-a urmat. De aceea şi noi, deşi nevrednici, cu dragoste să-l cinstim, zicând:

Bucură-te, Zoticos, martirul lui Hristos;
Bucură-te, al dreptei credinţe apărător zelos;
Bucură-te, trandafir crescut în pământ strămoşesc;
Bucură-te, rugător pentru neamul omenesc;
Bucură-te, căci cu sângele tău pământul străbun l-ai adăpat;
Bucură-te, că dreapta credinţă strămoşească ai apărat;
Bucură-te, mărgăritar ascuns în ţarina străbună;
Bucură-te, că aici ai voit ca moaştele tale să rămână;
Bucură-te, comoară sfântă strămoşească;
Bucură-te, nestemată scumpă şi duhovnicească;
Bucură-te, ostaş al dreptei credinţe neînfricat;
Bucură-te, far al Bisericii prea luminat;
Bucură-te, mucenice Zoticos, viteazule ostaş al lui Iisus Hristos!

Condacul al 3-lea

Dragoste şi credinţă fierbinte având către Hristos, prea lăudate Zoticos, cu mare îndrăzneală pe tiranul Diocleţian l-ai înfruntat pentru adevăr şi trupul la chinuri dându-l, lui Dumnezeu din inimă ai cântat: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea

Rază a Soarelui celui de taină ai fost pe pământul Sciţiei celei mici, Filipos prea înţelepte, căci pe cei întunecaţi cu credinţa păgână i-ai luminat, pe Hristos înaintea tuturor mărturisind; pentru care te rugăm, auzi-ne şi pe noi, care te lăudăm cu unele ca acestea:

Bucură-te, Filipos, care pe cei necredincioşi i-ai luminat;
Bucură-te, că Soarele cel veşnic tuturor L-ai arătat;
Bucură-te, robul lui Hristos cel adevărat;
Bucură-te, că El pe tine la cer te-a luat;
Bucură-te, că sămânţa cea bună a cuvântului ai primit;
Bucură-te, că prin fapte bune pe ea o ai înmulţit;

Bucură-te, că lumina sufletului tău cu sângele muceniciei o ai înroşit;
Bucură-te, că pentru nunta Mielului pe ea o ai pregătit;
Bucură-te, căci ca o albină înţeleaptă la florile cele duhovniceşti ai zburat;
Bucură-te, că mierea dreptei credinţe din Scripturi ai adunat;
Bucură-te, că talantul tău cu dobândă l-ai adus lui Hristos;
Bucură-te, iconomul cel credincios al tuturor celor de folos;
Bucură-te, mucenice Filipos, râvnitorule al patimilor Mântuitorului Hristos!

Condacul al 4-lea

A zis oarecând Filip apostolul către Hristos: „***Doamne, arată-ne nouă pe Tatăl şi ne va ajunge nouă!***”. Iar tu, mucenice Filipos, prin credinţă privind spre Dumnezeul Cel în Treime slăvit, te-ai închinat Lui, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea

Altă mlădiţă cuvântătoare, mucenicul Kamasis, din buciumul Vieţii răsărind şi multă roadă duhovnicească aducând, pe mulţi la dreapta credinţă i-a povăţuit şi pentru Hristos sufletul său şi-a pus; pentru care cu bună cuviinţă îl lăudăm, zicând:
Bucură-te, fiu al Bisericii dreptmăritoare;
Bucură-te, al Dobrogei strălucit soare;
Bucură-te, că pentru Hristos foarte ai suferit;
Bucură-te, că în chinurile tale spre Hristos ai privit;
Bucură-te, că de uciderea trupului nu te-ai spăimântat;
Bucură-te, că de moartea sufletului ai scăpat;
Bucură-te, că sângele tău pământul Dobrogei l-a primit;
Bucură-te, că Dumnezeu din cer spre tine a privit;
Bucură-te, că în cuget viteaz ai pătimit;
Bucură-te, că a vieţii cunună de la Hristos ai primit;
Bucură-te, că pătimirile tale multora le-au fost de folos;
Bucură-te, că prin vederea lor la adevăr s-au întors;
Bucură-te, mucenice Kamasis, vrednicule următor al Domnului Hristos!

Condacul al 5-lea

Aprins fiind de dragostea lui Iisus Hristos, Kamasis, furia tiranilor ai înfruntat-o şi cu mare bărbăţie în cuget ai răbdat chinurile morţii, căci priveai cu ochii minţii la veşnica fericire a lui Dumnezeu şi din inimă Îi cântai: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

Veşmântul cel minunat şi luminat al nestricăciunii, pentru nevoinţele tale, Attalos, l-ai primit de la Hristos şi de odihna veşnicei vieţi te-ai învrednicit; pentru care,

multă îndrăzneală către Stăpânul având, roagă-te pentru noi, care te cinstim prin unele ca acestea:
Bucură-te, Attalos, care negrăit pe Hristos L-ai iubit;
Bucură-te, că pentru dragostea Lui mult ai suferit;
Bucură-te, cerbule însetat care la izvorul apei ai alergat;
Bucură-te, că de Dumnezeul Cel viu ai fost însetat;
Bucură-te, că pomenirea ta cu laude o cinstim;
Bucură-te, că la tine cu smerită rugăciune venim;
Bucură-te, că celor ce te cheamă pe tine le eşti mijlocitor;
Bucură-te, că prin a ta solire ei primesc grabnic ajutor;
Bucură-te, că teamă curată de Dumnezeu ai avut;
Bucură-te, că voia Lui cu osârdie ai făcut;
Bucură-te, că pătimirea ta, scumpă înaintea Domnului a fost;
Bucură-te, diamantul credinţei cel mult preţios;
Bucură-te, mucenice Attalos, mult pătimitorule al lui Hristos!

Condacul al 6-lea

Prieten al lui Dumnezeu, asemenea lui Avraam şi ucenicilor te-ai făcut, că poruncile Lui le-ai păzit şi până la moarte pentru dragostea Lui ai suferit. Pentru aceasta viaţă veşnică ai dobândit şi acum cu îngerii Îl lauzi pe El, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea

După nemincinoasa mărturie a Scripturii, sfinţii vor judeca lumea, căci în vremea Judecăţii de Apoi, prin faptele lor bune, pe păcătoşi îi vor mustra. Atunci tu, mucenice al lui Hristos, să te rogi pentru noi, păcătoşii, care te lăudăm aşa:
Bucură-te, Zoticos mucenice, care pentru noi pururea la Dumnezeu mijloceşti;
Bucură-te, că celor ce se roagă ţie, mult ajutor le dăruieşti;
Bucură-te, că sfintele tale moaşte creştinii le cinstesc;
Bucură-te, că prin ele dar de mântuire primesc;
Bucură-te, Zoticos, cu cei cu care împreună ai pătimit;
Bucură-te, căci cu inima ta în dreptatea credinţei ai crezut;
Bucură-te, căci cu gura ai mărturisit bărbăteşte spre mântuire şi nu te-ai spăimântat;
Bucură-te, că tu cu totul de tine te-ai lepădat;
Bucură-te, că pe tine deloc nu te-ai cruţat;
Bucură-te, căci Crucea lui Hristos până la moarte o ai purtat;
Bucură-te, că ai trecut cu vederea cele de jos;
Bucură-te, că mintea ta pururea spre cele cereşti a fost;
Bucură-te, mucenice Zoticos, viteazule ostaş al lui Iisus Hristos!

Condacul al 7-lea

Toţi fiii Bisericii dreptmăritoare cinstesc sfintele tale moaşte, Zoticos, mucenice prea fericite. Iar tu, având îndrăzneală către Dumnezeu, roagă-te pururea pentru noi, smeriţii, care te cinstim pe tine şi lui Dumnezeu cântăm: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea

Gata a fost inima ta, Filipos mucenice, nădăjduind spre Dumnezeu. De aceea fără de frică pe Hristos înaintea tiranilor L-ai mărturisit şi de vremelnica viaţă nu te-ai îngrijit. Pentru care noi, nevrednicii, îndrăznim a te chema prin acestea:
Bucură-te, Filipos, al Împărăţiei Cerurilor moştenitor;
Bucură-te, că împreună cu îngerii eşti petrecător;
Bucură-te, că pe Hristos-Adevărul L-ai mărturisit;
Bucură-te, că pentru El crunt ai pătimit;
Bucură-te, că frumuseţile cele nevăzute tu pururea le priveşti;
Bucură-te, că de dulcile cântări neauzite neîncetat te veseleşti;
Bucură-te, că la limanul odihnei ai ajuns;
Bucură-te, că acolo vezi slava cea de nespus;
Bucură-te, că acolo simţi bucuria celor cereşti;
Bucură-te, că împreună cu toţi sfinţii te veseleşti;
Bucură-te, al adevărului martor neînfricat;
Bucură-te, stâlp al Bisericii prea frumos;
Bucură-te, mucenice Filipos, râvnitorule al patimilor Mântuitorului Hristos!

Condacul al 8-lea

Pusu-ţi-ai sufletul pentru Hristos, mucenice Filipos, şi l-ai aflat pe el ca aurul lămurit înaintea Domnului. Voit-ai a te jertfi lui Dumnezeu cu trupul spre a dobândi învierea sufletului tău şi spre a-i cânta Lui în veci laudă: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea

Hotărârea cea neclintită a credinţei tale, Kamasis, văzând-o tiranii cei păgâni, după multe chinuri au dat asupra ta poruncă să ţi se taie capul cu sabia. Iar tu, cu bucurie moartea pentru Hristos primind, auzi de la noi laude ca acestea:
Bucură-te, Kamasis, care spre veşnicie ai privit;
Bucură-te, că viaţa cea veşnică ai moştenit;
Bucură-te, că moartea cu bucurie o aşteptai;
Bucură-te, căci cu mintea spre Hristos neîncetat priveai;
Bucură-te, al muceniciei doritorule;
Bucură-te, către veşnicie alergătorule;
Bucură-te, că pe cele trecătoare întru nimic le-ai socotit;
Bucură-te, că pe cele veşnice le-ai preţuit;

Bucură-te, cetăţean al cereştii împărăţii;
Bucură-te, moştenitorule al veşnicelor vistierii;
Bucură-te, râvnitorule al Raiului cel frumos;
Bucură-te, defăimătorule al celor de jos;
Bucură-te, mucenice Kamasis, vrednicule următor al Domnului Hristos!

Condacul al 9-lea

Ierusalimul cel ceresc avându-l în mintea ta, mucenice Kamasis, cu frică de Dumnezeu pe pământ ai vieţuit şi moarte cu bucurie pentru Hristos ai primit. Iar acum în ceruri te bucuri şi lui Dumnezeu împreună cu îngerii Îi cânţi: ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea

De mare fericire şi cinste pământul Dobrogei s-a învrednicit prin aflarea moaştelor tale şi a celor ce împreună cu tine au pătimit, Attalos. Pentru care, după cuviinţă, tot poporul cel dreptcredincios te laudă, zicând aşa:
Bucură-te, Attalos, piatră scumpă a pământului strămoşesc;
Bucură-te, comoară duhovnicească a neamului românesc;
Bucură-te, a credincioşilor mântuire;
Bucură-te, a cetăţii Noviodunumului nepreţuită avere;
Bucură-te, că prin aflarea moaştelor tale credinţa cea dreaptă s-a întărit;
Bucură-te, că prin ele dreapta credinţă iarăşi s-a adeverit;
Bucură-te, Attalos, cu cei împreună pătimitori;
Bucură-te, că voi credinţei străbune sunteţi măreţi adeveritori;
Bucură-te, podoabă nepreţuită a Sciţiei Minor;
Bucură-te, Attalos, al tiranilor biruitor;
Bucură-te, crinule al Bisericii cu bun miros;
Bucură-te, apărătorul ţării noastre de mare folos;
Bucură-te, mucenice Attalos, mult pătimitorule al lui Iisus Hristos!

Condacul al 10-lea

Să se bucure Niculiţelul cel smerit că mare vistierie duhovnicească din el s-a arătat şi astăzi toţi credincioşii cu bună evlavie pe mucenicul lui Hristos, Attalos îl cinstesc, cântând cu bucurie lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 10-lea

Slavă şi mulţumire să aducem lui Dumnezeu pentru aflarea sfintelor moaşte ale martirului Zoticos şi a celor pătimitori împreună cu dânsul. La toţi cu evlavie să ne închinăm şi pe Zoticos să-l lăudăm, zicând:
Bucură-te, Zoticos, fiu al Bisericii dreptmăritoare;
Bucură-te, cel ce păzeşti ale noastre hotare;

Bucură-te, a Sciţiei Minor avuţie duhovnicească;
Bucură-te, a Dobrogei dăruire dumnezeiască;
Bucură-te, al credinţei strămoşeşti mărturisitorule;
Bucură-te, al ţării noastre apărătorule;
Bucură-te, al Episcopiei Tomisului floare aleasă;
Bucură-te, a pământului Dobrogei comoară cerească;
Bucură-te, floare duhovnicească a pământului românesc;
Bucură-te, mărgăritar al Ierusalimului ceresc;
Bucură-te, crin al Bisericii cel cu bun miros;
Bucură-te, mlădiţă cu rod prea frumos;
Bucură-te, mucenice Zoticos, viteazule ostaş al lui Iisus Hristos!

Condacul al 11-lea

Veniţi toţi iubitorii de praznic să aducem închinare lui Zoticos, ostaşul lui Hristos, care ţara şi Biserica noastră ortodoxă cu rugăciunile sale le păzeşte şi împreună cu noi Îi cântă laudă lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 11-lea

Mucenicului Filipos din inimă să-i aducem laudă, că el jertfă vie lui Hristos s-a adus şi sufletul său pentru Hristos şi-a pus; iar acum, stând înaintea Domnului, se roagă pentru toţi cei ce îl cinstesc aşa:
Bucură-te, Filipos, podoaba Bisericii cea prea frumosă;
Bucură-te, soare al dreptăţii şi rază luminoasă;
Bucură-te, că iubirea lui Hristos în tine s-a sălăşluit;
Bucură-te, că pentru dragostea Lui în chinuri te-ai jertfit;
Bucură-te, că prin fapte tăria credinţei tale ai arătat;
Bucură-te, următorul lui Hristos cel adevărat;
Bucură-te, căci cu mare bărbăţie urgia chinurilor ai răbdat;
Bucură-te, că de sfârşit mucenicesc te-ai învrednicit;
Bucură-te, că de moarte nu ai avut teamă;
Bucură-te, că durerile vremelnice nu le-ai luat în seamă;
Bucură-te, crin al Raiului cel mult dorit;
Bucură-te, că în viaţă tot spre cer ai privit;
Bucură-te, mucenice Filipos, râvnitorule al patimilor Mântuitorului Hristos!

Condacul al 12-lea

Roagă-te pentru noi, Sfinte mucenice al lui Hristos, Filipos, ca să dobândim milă şi iertare de la Dumnezeu în veacul de acum, iar în cel viitor să ne învrednicim a cânta împreună cu tine lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 12-lea

Nu te-ai temut de cei ce ucid trupul, mucenice Kamasis, de aceea cu mare îndrăzneală pe Hristos înaintea tiranilor L-ai mărturisit şi sufletul tău prin răbdarea chinurilor ai dobândit. Auzi-ne şi pe noi nevrednicii care cu credinţă te lăudăm aşa:
Bucură-te, Kamasis, că cerească dorire ai avut;
Bucură-te, că tu de tirani nu te-ai temut;
Bucură-te, al Raiului mult râvnitorule;
Bucură-te, al nemuririi moştenitorule;
Bucură-te, că prin îndelunga răbdare sufletul ţi-ai dobândit;
Bucură-te, că până la sânge şi până la moarte ai suferit;
Bucură-te, că slava veacului de acum o ai trecut cu vederea;
Bucură-te, că slava veacului viitor ţi-a fost în ispite şi în necazuri mângâierea;
Bucură-te, înfocatule doritor de a sufletului mântuire;
Bucură-te, alergătorule către adevărata şi veşnica fericire;
Bucură-te, că încă de pe pământ cu mintea la cer ai fost;
Bucură-te, căci cu totul te-ai înstrăinat de cele de jos;
Bucură-te, mucenice Kamasis, vrednicule următor al Domnului Hristos!

Condacul al 13-lea (de trei ori)

O, prea fericiţilor mucenici ai lui Hristos: Attalos, Zoticos, Filipos şi Kamasis, rugaţi-vă Preamilostivului Dumnezeu pentru ţara noastră şi pentru poporul ei cel dreptcredincios, ca să dobândim prin rugăciunile voastre îndurare, pace şi har, spre a cânta cu voi, acum şi în veacul viitor: ***Aliluia!***

Apoi se zice iarăşi:

Icosul 1

Îngerească viaţă pe pământ străbun ai petrecut, Attalos, pe Dumnezeu cel în Treime închinat din toată inima ta L-ai iubit şi pe Hristos Domnul înaintea tiranilor L-ai mărturisit; pentru care noi, nevrednicii, cu evlavie te cinstim aşa:
Bucură-te, Attalos, care glasul Evangheliei Domnului ai ascultat;
Bucură-te, că dreapta credinţă în inima ta o ai purtat;
Bucură-te, că pe Hristos înaintea tiranilor L-ai mărturisit;
Bucură-te, că a lor tiranie ai biruit;
Bucură-te, luceafărul Bisericii cel neapus;
Bucură-te, că pentru Hristos sufletul ţi-ai pus;
Bucură-te, căci lui Hristos înfocată dragoste I-ai purtat;
Bucură-te, că prin fapte credinţa ţi-ai arătat;
Bucură-te, al cetăţii Noviodunum fiu prea ales;
Bucură-te, cetăţean al Ierusalimului cel ceresc;

Bucură-te, adevărată viţă a Buciumului Vieţii, Hristos;
Bucură-te, mlădiţă sfântă cu rod prea frumos;
Bucură-te, mucenice Attalos, mult pătimitorule al lui Hristos!

Condacul 1

Veniţi toţi credincioşii din Biserica cea dreptmăritoare să lăudăm pe mucenicii lui Hristos: Attalos, Zoticos, Filipos şi Kamasis, care au adus slavă şi cinste patriei şi credinţei noastre strămoşeşti, pătimind până la sânge, şi, primind moartea pentru adevărata credinţă, să le cântăm: ***Bucuraţi-vă, Sfinţilor mucenici, apărători ai dreptei credinţe.***

Şi apoi se citeşte această:

Rugăciune

Sfinţilor mucenici şi prieteni ai lui Hristos: Attalos, Zoticos, Filipos şi Kamasis, voi din toată inima, din tot cugetul şi din toată puterea voastră pe Dumnezeu L-aţi iubit şi până la ultima suflare aţi pătimit pentru El.

Mulţumim cu umilinţă lui Dumnezeu, Care atâtea veacuri a ascuns şi a păstrat în pământ sfintele voastre moaşte şi după aceea a binevoit a le da ţării şi Bisericii noastre dreptmăritoare, spre slava Preasfântului Său nume şi spre folosul de obşte al credinciosului popor român.

Cu adevărat la voi s-au împlinit cuvintele Scripturii, care zice: „Pe cei ce Mă slăvesc pe Mine şi Eu îi slăvesc pe ei!”, şi: „Sfinţilor care sunt în pământul Lui, minunate a făcut Domnul voile Sale întru dânşii”.

Voi staţi cu sufletele înaintea Domnului, iar cu sfintele voastre moaşte împodobiţi pământul ţării noastre. Fericit este străbunul nostru pământ dobrogean, care s-a adăpat cu sângele vostru cel mucenicesc şi în care se odihnesc sfintele voastre moaşte, cele ce sunt laudă şi comoară nepreţuită Episcopiei Tomisului.

Drept aceea, cu credinţă, evlavie şi smerenie, cădem către voi, adevăraţilor mucenici şi prieteni ai lui Hristos, cerându-vă să ocrotiţi, prin sfintele voastre rugăciuni, ţara noastră, pe dreptcredinciosul nostru popor, Biserica dreptmăritoare şi pe toţi cei ce cu bună cucernicie vă cer ajutorul şi vă pun mijlocitori către Preabunul Dumnezeu ca, prin solirea voastră, să dobândim şi noi milă, pace şi ajutor în veacul de acum, în vremea morţii noastre şi în ziua Judecăţii de Apoi.

Amin.

(Sursa: Acatistier, Acatiste alcătuite de Arhimandritul Cleopa Ilie, Ed. Mănăstirea Sihastria 2005, p. 184-197 Acatistul Sfinţilor mucenici Attalos, Zoticos, Filipos şi Kamasis)

Acatistul Sfinţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip de la Niculiţel (4 iunie)

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;

Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul
Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.

Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

***

Acatistul Sfintilor mucenici de la Niculitel - Marian Moise:
https://www.youtube.com/watch?v=k3Ys-A_BQiM

***

Troparul Sfinţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip, glasul al 4-lea: Mucenicii Tăi, Doamne, Zotic, Atal, Camasie şi Filip, întru nevoinţele lor cununile nestricăciunii au luat de la Tine, Dumnezeul nostru; că având tăria Ta, pe chinuitori au surpat; zdrobit-au şi ale diavolilor neputincioase îndrăzniri. Pentru rugăciunile lor, Hristoase Dumnezeule, mântuieşte sufletele noastre.

&&&

Condacul 1
Veniţi, toţi credincioşii, să lăudăm pe Zotic, pe Atal, pe Camasie şi pe Filip, mucenicii lui Hristos, care au propovăduit adevărata credinţă şi au primit cununa cerească. Iar voi, fericiţilor, cei ce aveţi îndrăzneală către Dumnezeu, din toate nevoile sloboziţi-ne pe noi, care strigăm: ***Bucuraţi-vă, Sfinţilor mucenici, rugători fierbinţi pentru sufletele noastre!***

Icosul 1
Cu dreaptă credinţă şi evlavie se cuvine să lăudăm pe Zotic, mucenicul, care paharul suferinţelor cu bucurie a băut, cu botezul sângelui s-a botezat şi până la moarte a urmat lui Hristos. De aceea şi noi cu dragoste să-l cinstim, zicând:
Bucură-te, Zotic, martirul lui Hristos;
Bucură-te, al crucii apărător zelos;
Bucură-te, trandafir din grădina părintească;

Bucură-te, rugătorule pentru obştea creştinească;
Bucură-te, că sângele tău tot pământul nostru a adăpat;
Bucură-te, că prin tine credinţa vie s-a arătat;
Bucură-te, mărgăritar de preţ, ascuns sub pământ;
Bucură-te, că ale tale moaşte s-au găsit în mormânt;
Bucură-te, comoară sfântă strămoşească;
Bucură-te, nestemată scumpă duhovnicească;
Bucură-te, al Evangheliei vestitor neînfricat;
Bucură-te, al Bisericii far prea luminat;
Bucură-te, Zotic, viteazule ostaş al lui Hristos!

Condacul al 2-lea

Zis-a Domnul: „Oricine Mă va mărturisi pe Mine înaintea oamenilor, îl voi mărturisi şi Eu pe el înaintea Tatălui Meu, care este în ceruri”. Drept aceea şi tu, mucenice Zotic, cu îndrăzneală ai mărturisit pe Hristos în privelişte şi pe mulţi dintre cei ce erau de faţă la lumina dreptei credinţe i-ai adus, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea

Îngerească viaţă pe pământ ai petrecut, mucenice Atal, pentru Dumnezeu cel în Treime închinat, din toată inima L-ai iubit şi pe Hristos Domnul înaintea tuturor L-ai propovăduit, pentru care noi smeriţii te cinstim cu evlavie, zicând:
Bucură-te, Atal, care glasul Evangheliei ai ascultat;
Bucură-te, că dreapta credinţă în a ta inimă ai purtat;
Bucură-te, că pe Hristos înaintea tiranilor ai mărturisit;
Bucură-te, că a lor cruzime ai biruit;
Bucură-te, al Bisericii luceafăr neapus;
Bucură-te, că pentru Hristos sufletul ţi-ai pus;
Bucură-te, că a Lui înfocată dragoste ai purtat;
Bucură-te, că a ta credinţă prin fapte ai arătat;
Bucură-te, al cetăţii Noviodunum fiu duhovnicesc;
Bucură-te, cetate a Ierusalimului ceresc;
Bucură-te, minunată viţă din tulpina lui Hristos;
Bucură-te, mlădiţă sfântă şi rod prea frumos;
Bucură-te, Atal, mult pătimitorule pentru Hristos!

Condacul al 3-lea

Atal, prea fericite, tu de sine cu totul te-ai lepădat şi Crucea lui Hristos până la moarte ai purtat; pe Dumnezeu din toată inima L-ai iubit şi cu gura L-ai mărturisit, strigând: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea

Altă mlădiţă cuvântătoare, mucenicul Camasie, din buciumul vieţii răsărind şi multă roadă duhovnicească aducând, pe mulţi la dreapta credinţă i-a povăţuit şi pentru Hristos sufletul său şi-a pus; pentru care, cu buna cuviinţă, îl lăudăm, zicând:

Bucură-te, ales al Biserici dreptmăritoare;
Bucură-te, al credinţei noastre soare;
Bucură-te, că pentru adevăr toate ai suferit;
Bucură-te, că, în chinuri, spre Cruce ai privit;
Bucură-te, că de uciderea trupului nu te-ai înspăimântat;
Bucură-te, că de ruşinarea sufletului ai scăpat;
Bucură-te, că Dumnezeu din cer spre tine a căutat;
Bucură-te, că duhul tău la Sine l-a luat;
Bucură-te, că, primind har, vitejeşte ai pătimit;
Bucură-te, că a viţei cunună de la Hristos ai dobândit;
Bucură-te, că pătimirile tale multora le-au fost de folos;
Bucură-te, că, privind la acestea, mulţi la Adevăr s-au întors;
Bucură-te, Camasie, vrednicule următor a lui Hristos!

Condacul al 4-lea

Aprins fiind de dragoste către Iisus Hristos, Camasie, mânia tiranilor ai înfruntat şi cu mare bărbăţie chinurile morţii ai răbdat, căci privind cu ochii minţii la veşnica fericire, lui Dumnezeu din inimă cântai: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea

Rază a Soarelui celui de taină ai fost pe pământul Sciţiei Mici, Filip, prea înţelepte, căci pe păgâni i-ai luminat, pe Hristos înaintea tuturor mărturisind; pentru care te rugăm, auzi-ne şi pe noi, care te lăudăm cu unele ca acestea:

Bucură-te, Filip, care pe cei din păgânătate i-ai îndreptat;
Bucură-te, că pe Soarele cel veşnic la toţi L-ai arătat;
Bucură-te, rodul Dumnezeului cel adevărat;
Bucură-te, că în ogorul Lui cu râvnă ai lucrat;
Bucură-te, că sămânţa Cuvântului bun ai primit;
Bucură-te, că prin a ta osteneală însutit ai rodit;
Bucură-te, că haina sufletului tău cu sânge mucenicesc s-a împodobit;
Bucură-te, că pentru nunta Mirelui cu ea te-ai pregătit;
Bucură-te, că albinei te-ai asemănat şi la florile duhovniceşti ai zburat;
Bucură-te, că mierea credinţei din Scripturi ai adunat;
Bucură-te, că talantul tău cu dobândă lui Hristos l-ai adus;
Bucură-te, că pentru acesta econom credincios te-a pus;

Bucură-te, Filip, mărturisitor al Evangheliei lui Hristos!

Condacul al 5-lea

Zis-a oarecând Filip apostolul către Hristos: „Doamne, arată-ne nouă pe Tatăl şi ne va ajunge nouă”. Iar tu, mucenice Filip, privind spre Dumnezeul cel în Treime slăvit, te-ai închinat Lui, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

După nemincinoasa mărturie a Scripturii, sfinţii vor judeca lumea, căci în vremea Judecăţii de apoi, prin faptele lor bune, pe păcătoşi îi vor mustra. Atunci tu, mucenice al lui Hristos, Zotic, să te rogi pentru noi, păcătoşii, ca să ne izbăvim de osândă, pentru care te lăudăm:

Bucură-te, Zotic, mucenice, care pentru noi la Dumnezeu mijloceşti;
Bucură-te, că celor ce se roagă ţie ajutor dăruieşti;
Bucură-te, că sfintele tale moaşte creştinii le cinstesc;
Bucură-te, că prin ele daruri multe dobândesc;
Bucură-te, cu cei ce cu tine au pătimit;
Bucură-te, că împreună cu ei cununa ai primit;
Bucură-te, că în Evanghelie ai crezut fără şovăire;
Bucură-te, că prin gura ta s-a vestit mântuirea;
Bucură-te, că a lui Hristos Cruce în inimă ai primit;
Bucură-te, că de chinuri nu te-ai lepădat;
Bucură-te, că te-ai împotrivit celor deşarte;
Bucură-te, că de cele cereşti ai avut parte;
Bucură-te, Zotic, viteazule ostaş al lui Hristos!

Condacul al 6-lea

Toţi fiii Bisericii dreptmăritoare cinstesc sfintele tale moaşte, Zotic, prea fericite; iar tu, având îndrăzneală către Dumnezeu, roagă-te pururi pentru noi smeriţii, care te cinstim şi lui Dumnezeu cântăm: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea

Veşmântul cel luminat al nestricăciunii, prin nevoinţe, ai primit de la Hristos, mucenice Atal, şi de odihna veşnicei vieţi te-ai învrednicit. Vas ales al Domnului fiind, roagă-te pentru noi, care te lăudăm zicând:

Bucură-te, Atal, care negrăit pe Hristos L-ai iubit;
Bucură-te, că pentru dragostea Lui mult ai suferit;
Bucură-te, cerbule însetat, care la Izvorul vieţii ai alergat;
Bucură-te, că pe Dumnezeu cel Viu ai căutat;
Bucură-te, că pomenirea ta cu laude o cinstim;

Bucură-te, că la tine în rugăciuni smerite venim;
Bucură-te, că celor ce te cheamă eşti mare apărător;
Bucură-te, că prin a ta solire ei primesc grabnic ajutor;
Bucură-te, că frica cea curată de Dumnezeu ai avut;
Bucură-te, că voia Lui cu osârdie ai făcut;
Bucură-te, că pătimirea ta sfântă ne-a fost de folos;
Bucură-te, al credinţei diamant luminos;
Bucură-te, Atal, mult pătimitorule pentru Hristos!

Condacul al 7-lea

Asemenea lui Avraam şi ucenicilor lui Hristos, prieten lui Dumnezeu te-ai făcut, Atal, că poruncile Lui le-ai păzit şi până la moarte pentru dragostea Lui ai suferit. Pentru aceasta viaţa veşnică ai dobândit şi acum cu îngerii Îl lauzi, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea

Hotărârea cea neclintită a credinţei tale, Camasie, văzând-o tiranii cei păgâni, după multe chinuri au poruncit a te da morţii. Tu însă cu bucurie moartea pentru Hristos ai primit, pentru care noi cu laude te cinstim:
Bucură-te, Camasie, că spre cele cereşti ai râvnit;
Bucură-te, că pentru aceasta viaţa veşnică ai moştenit;
Bucură-te, că moartea cu bucurie ai aşteptat;
Bucură-te, că pe Hristos în inimă L-ai purtat;
Bucură-te, al muceniciei doritorule;
Bucură-te, către veşnicie alergătorule;
Bucură-te, că cele trecătoare întru nimic le-ai socotit;
Bucură-te, că pe cele veşnice mult le-ai preţuit;
Bucură-te, cetăţean al cereştii Împărăţii;
Bucură-te, moştean al nepieritoarelor vistierii;
Bucură-te, râvnitorule al Raiului celui prea frumos;
Bucură-te, îndreptătorul nostru al celor de jos;
Bucură-te, Camasie, vrednicule următor al lui Hristos!

Condacul al 8-lea

Ierusalimul cel ceresc în minte având, Camasie, cu smerenie pe pământ ai vieţuit şi cu bucurie pentru Hristos cu moartea te-ai însoţit, iar acum în ceruri, împreună cu îngerii, cânţi lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea

Gata a fost inima ta, Filip mucenice, de a nădăjdui spre Dumnezeu şi fără de frică pe Hristos înaintea tiranilor a mărturisi şi de vremelnica viaţă a nu te îngriji. Pentru care noi nevrednicii îndrăznim a te cinsti prin acestea:
Bucură-te, Filip, al Împărăţiei cerurilor moştenitor;
Bucură-te, că împreună cu îngerii eşti vieţuitor;
Bucură-te, că pe Hristos-Adevărul ai mărturisit;
Bucură-te, că pentru El cumplit ai pătimit;
Bucură-te, că frumuseţi de nevăzut nouă pururi priveşti;
Bucură-te, că în slăvite cântări acum te veseleşti;
Bucură-te, că la limanul odihnei ai ajuns;
Bucură-te, că acolo cunoşti adâncul cel de nepătruns;
Bucură-te, că de acolo simţi mângâierea celor cereşti;
Bucură-te, că împreună cu sfinţii te proslăveşti;
Bucură-te, al Adevărului martor neînfricat;
Bucură-te, al Bisericii sfeşnic luminat;
Bucură-te, Filip, mărturisitor al Evangheliei lui Hristos!

Condacul al 9-lea

Pusu-ţi-ai sufletul pentru Hristos, mucenice Filip, şi l-ai aflat ca aurul lămurit înaintea Domnului. Voit-ai a te jertfi lui Dumnezeu cu trupul, spre a dobândi învierea sufletului şi a cânta Lui în veci laudă: ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea

Slavă şi mulţumire să aducem lui Dumnezeu pentru aflarea sfintelor moaşte ale martirului Zotic şi ale celor împreună cu dânsul pătimitori. La toţi smerit să ne închinăm şi pe Zotic să-l lăudăm, zicând:
Bucură-te, Zotic, fiu iubitor al Bisericii dreptmăritoare;
Bucură-te, sprijinul rugilor noastre stăruitoare;
Bucură-te, a Sciţiei mici mărturie creştinească;
Bucură-te, a Dobrogei dăruire dumnezeiască;
Bucură-te, al credinţei ortodoxe apărătorule;
Bucură-te, al nostru către Domnul rugător;
Bucură-te, a Tomisului podoabă duhovnicească;
Bucură-te, al creştinilor comoară cerească;
Bucură-te, floare cu mireasmă de nespus;
Bucură-te, mărgăritar al Ierusalimului de sus;
Bucură-te, al Bisericii crin prea frumos;
Bucură-te, mlădiţă, cu rod de mult folos;
Bucură-te, Zotic, viteazule ostaş al lui Hristos!

Condacul al 10-lea

Veniţi, toţi iubitorii de dreaptă credinţă, să aducem închinăciune lui Zotic, oşteanul lui Hristos, care Biserica noastră cu rugăciunile sale o păzeşte şi împreună cu noi cântă lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 10-lea

De mare fericire şi cinste pământul nostru s-a învrednicit prin aflarea moaştelor tale şi ale celor ce împreună cu tine au pătimit, Atal, pentru care, după cuviinţă, poporul cel dreptcredincios te laudă, zicând:

Bucură-te, Atal, al Evangheliei propovăduitor;
Bucură-te, al strămoşilor noştri luminător;
Bucură-te, a credincioşilor mângâiere;
Bucură-te, a cetăţii Noviodunum avere;
Bucură-te, că prin aflarea moaştelor tale, dreapta credinţă s-a întărit;
Bucură-te, că prin ele Biserica s-a împodobit;
Bucură-te, al lui Hristos vrednic slujitor;
Bucură-te, al cereştilor lăcaşuri locuitor;
Bucură-te, al Sciţiei mici nepreţuit odor;
Bucură-te, al păgânilor biruitor;
Bucură-te, al sufletelor noastre făclie luminoasă;
Bucură-te, a creştinilor podoabă aleasă;
Bucură-te, Atal, mult pătimitorule pentru Hristos!

Condacul al 11-lea

Să se bucure Niculiţel, că mare vistierie duhovnicească din el s-a arătat şi astăzi toţi credincioşii cu inimă curată pe mucenicul lui Hristos, Atal, îl cinstim, cântând lui Dumnezeu laudă: ***Aliluia!***

Icosul al 11-lea

Nu te-ai temut de cei ce ucid trupul, mucenice Camasie. De aceea, cu mare îndrăzneală pe Hristos L-ai mărturisit şi sufletul tău, prin răbdarea chinurilor, ai dobândit. Auzi-ne pe noi, nevrednicii, care cu umilinţă te lăudăm, zicând:

Bucură-te, Camasie, că dorire cerească ai avut;
Bucură-te, că de tirani nu te-ai temut;
Bucură-te, al Raiului mult râvnitor;
Bucură-te, al nemuririi moştenitor;
Bucură-te, că până la sânge şi moarte ai suferit;
Bucură-te, că, prin îndelungă răbdare, sufletul ţi-ai dobândit;
Bucură-te, că slava deşartă ai trecut-o cu vederea;
Bucură-te, că slava cea veşnică ţi-a fost mângâierea;
Bucură-te, doritorule fierbinte pentru a ta mântuire;

Bucură-te, alergătorule spre veşnica fericire;
Bucură-te, că acum în ceruri cu drepţii te veseleşti;
Bucură-te, că prin a ta solire pe noi ne mântuieşti;
Bucură-te, Camasie, vrednicule următor al lui Hristos!

Condacul al 12-lea
Dragoste şi credinţă fierbinte către Hristos având, prea lăudate Camasie, mucenice, cu bărbăţie pe tirani i-ai înfruntat şi pentru adevăr trupul la chinuri ţi l-ai dat, cântând lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 12-lea
Mucenicului Filip laudă din toată inima să-i aducem, că acesta jertfă vie lui Dumnezeu s-a dat şi sufletul pentru El şi-a pus, iar acum, pururi stând înaintea Domnului, se roagă pentru noi, care îl cinstim zicând:
Bucură-te, Filip, a Bisericii podoabă frumoasă;
Bucură-te, a Soarelui dreptăţii rază luminoasă;
Bucură-te, că iubirea lui Hristos în tine s-a sălăşluit;
Bucură-te, că pentru dragostea Lui în chinuri te-ai jertfit;
Bucură-te, că prin fapte tăria credinţei ai arătat;
Bucură-te, următorul lui Hristos cel adevărat;
Bucură-te, cel ce cu bărbăţie urgia chinurilor ai primit;
Bucură-te, că de sfârşit mucenicesc te-ai învrednicit;
Bucură-te, că de moarte nu ţi-a fost teamă;
Bucură-te, că vremelnicele dureri nu le-ai luat în seamă;
Bucură-te, măslin al Raiului celui mult dorit;
Bucură-te, că, în viaţă fiind, la cer ai râvnit;
Bucură-te, Filip, mărturisitorule al Evangheliei lui Hristos!

Condacul al 13-lea (de trei ori)
O, prea fericiţilor mucenici ai lui Hristos: Zotic, Atal, Camasie şi Filip, rugaţi-vă prea milostivului Dumnezeu pentru Biserica noastră dreptmăritoare şi pentru poporul cel credincios, ca să dobândim prin rugăciunile voastre îndurare, pace şi har, spre a cânta împreună cu voi, acum şi în veacul viitor: ***Aliluia!***

Se spune iarăşi:

Icosul 1
Cu dreaptă credinţă şi evlavie se cuvine să lăudăm pe Zotic, mucenicul, care paharul suferinţelor cu bucurie a băut, cu botezul sângelui s-a botezat şi până la moarte a urmat lui Hristos. De aceea şi noi cu dragoste să-l cinstim, zicând:

Bucură-te, Zotic, martirul lui Hristos;
Bucură-te, al crucii apărător zelos;
Bucură-te, trandafir din grădina părintească;
Bucură-te, rugătorule pentru obştea creştinească;
Bucură-te, că sângele tău tot pământul nostru a adăpat;
Bucură-te, că prin tine credinţa vie s-a arătat;
Bucură-te, mărgăritar de preţ, ascuns sub pământ;
Bucură-te, că ale tale moaşte s-au găsit în mormânt;
Bucură-te, comoară sfântă strămoşească;
Bucură-te, nestemată scumpă duhovnicească;
Bucură-te, al Evangheliei vestitor neînfricat;
Bucură-te, al Bisericii far prea luminat;
Bucură-te, Zotic, viteazule ostaş al lui Hristos!

Condacul 1

Veniţi, toţi credincioşii, să lăudăm pe Zotic, pe Atal, pe Camasie şi pe Filip, mucenicii lui Hristos, care au propovăduit adevărata credinţă şi au primit cununa cerească. Iar voi, fericiţilor, cei ce aveţi îndrăzneală către Dumnezeu, din toate nevoile sloboziţi-ne pe noi, care strigăm: ***Bucuraţi-vă, Sfinţilor mucenici, rugători fierbinţi pentru sufletele noastre!***

Rugăciune către Sfinţii mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip

Sfinţilor mucenici şi martori ai lui Hristos: Zotic, Atal, Camasie şi Filip, vrednicilor urmaşi ai Sfântului apostol Andrei, care pe aceste locuri ale Sciţiei Evanghelia aţi vestit, voi din toată inima, cu tot cugetul şi din toată puterea voastră pe Dumnezeu aţi iubit şi până la cea din urmă suflare pentru El aţi pătimit.

Mulţumim cu umilinţă Sfintei Treimi pentru purtarea Sa de grijă, care, atâtea veacuri sub pământ, sfintele voastre moaşte le-a păstrat şi după aceasta a binevoit a le dărui Bisericii noastre dreptmăritoare, spre mângâierea şi folosul de obşte al credincioşilor. Cu adevărat la voi s-au împlinit graiurile sfinte: „Pe cei care Mă slăvesc pe Mine, îi slăvesc şi Eu pe ei”, şi: „Prin Sfinţii care sunt pe pământul Lui, minunate a făcut Domnul toate voile Sale, întru dânşii”.

Voi cu sufletele înaintea Domnului staţi, iar prin sfintele voastre moaşte, laturile ţării noastre le împodobiţi. Fericit este strămoşul nostru pământ, care s-a adăpat cu sângiurile voastre şi în care se odihnesc sfintele voastre moaşte. Drept aceea, cu credinţă, cu evlavie şi cu smerenie cădem către voi, adevăraţilor mucenici şi prieteni ai lui Hristos, cerându-vă să ocrotiţi prin sfintele voastre rugăciuni ţara

aceasta şi Biserica noastră cea dreptmăritoare şi pe toţi cei ce cu bună cucernicie aleargă la sprijinul vostru şi vă pun mijlocitori către Preabunul Dumnezeu, de la care, prin solirile voastre, să dobândim şi noi milă, pace şi ajutor în veacul de acum şi în vremea morţii noastre şi la Judecata cea de Apoi. Amin.

Şi se face otpustul.

Sursa:
https://ziarullumina.ro/theologica/rugaciuni/acatistul-sfintilor-mucenici-zotic-atal-camasie-si-filip-de-la-niculitel-4-iunie-154553.html

http://daniel71ro-intelepciune.blogspot.com/2014/06/acatistul-sfintilor-mucenici-zotic-atal.html

https://www.edj.ro/stiri-din-2009/142-uncategorised/865-acatistul-sfintilor-mucenici-de-la-niculitel-4-iunie

Rugăciune către Sfinţii mucenici Epictet şi Astion, Zotic, Atal, Camasie şi Filip de la Niculiţel

Sfinţilor mucenici Epictet şi Astion, căutaţi acum spre noi, cei ce cu umilinţă cădem înaintea sfintei voastre icoane şi cinstim sfintele voastre moaşte şi ca unii ce v-aţi învrednicit de mare cinste înaintea Atotputernicului Dumnezeu, rugaţi-vă Acestuia să ne izbăvească de toate necazurile şi primejdiile şi să dea iertare de păcate sufletelor noastre. Şi ca cei ce sunteţi podoaba şi ocrotitorii ţinutului Dobrogei, împreună cu Sfinţii martiri Zotic, Atal, Camasie şi Filip, purtaţi de grijă mulţimii credincioşilor ce vă aduc vouă cinstire. Primiţi acum prinosul nostru de dragoste, laudă şi mulţumire către milostivul Dumnezeu şi prin darul celui Atotputernic, vindecaţi bolile noastre sufleteşti şi trupeşti, după cum aţi vindecat şi copila acelui mare dregător. Şi precum în timpul vieţii voastre mulţime de oameni aţi vindecat, asemenea vindecaţi şi sufletele noastre cele asuprite de patimi şi dureri. Şi, după cum prin viaţă curată, credinţă şi sfântă nevoinţă, aţi biruit puterea vrăjmaşilor diavoli şi aţi câştigat mila Dumnezeului nostru Celui în Treime slăvit, aşa şi pe noi întăriţi-ne în credinţă şi ajutaţi-ne să fim biruitori în lupta cu păcatul, spre câştigarea virtuţilor în locaşurile cereşti. Ca împreună cu voi să cântăm lui Hristos Dumnezeu în împărăţia cea fără de sfârşit, că Lui I se cuvine toată slava, cinstea şi închinăciunea, împreună cu Cel fără de început al Lui Părinte şi cu Preasfântul şi Bunul şi de Viaţă Făcătorul lui Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Imnografie

Troparul Sfinților mucenici Zotic, Atal, Camasie și Filip de la Niculițel: Mucenicii Tăi, Doamne, întru nevoințele lor cununile nestricăciunii au dobândit de la Tine, Dumnezeul nostru, că având tăria Ta, pe chinuitori au învins; zdrobit-au și ale demonilor neputincioase îndrăzniri. Pentru rugăciunile lor, mântuiește sufletele noastre, Hristoase Dumnezeule.

Tropar - Interpret: Otilia Simeria
https://doxologia.ro/tropare/video-sfintii-mucenici-zotic-atal-camasie-filip-de-la-niculitel-tropar

Utrenia și Sfânta Liturghie la pomenirea Sf. Mc. Zotic, Atal, Camasie și Filip de la Niculițel:
https://www.youtube.com/watch?v=PHDqfOilKb0

Vecernia cu Litie la pomenirea Sf. Mc. Zotic, Atal, Camasie și Filip de la Niculițel:
https://www.youtube.com/watch?v=1bT7NAQdm8w

Priveghere la pomenirea Sf. Mc. Zotic, Atal, Camasie și Filip de la Niculițel:
https://www.youtube.com/watch?v=nxggRoieLkI

Vieţile Sfinţilor - Sfinţii mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip de la Niculiţel – Tulcea

În martirologiul siriac şi cel al Fericitului Ieronim din secolele III-IV sunt pomeniţi, pe lângă alţi 25 de martiri şi ***patru martiri originari din Răsăritul Europei, numiţi: Zotic, Atal, Camasie şi Filip.*** Aceşti sfinţi mucenici au pătimit pentru Hristos sub împărăţia lui Diocleţian şi Maximian. Se crede că erau ostaşi în armata romană, dar, pentru credinţa lor în Hristos, au fost condamnaţi la moarte prin tăiere cu sabia.

Nu se ştie exact data morţii lor, nici locul unde au fost martirizaţi. Unii cred că au fost surghiuniţi la Gurile Dunării, în nordul Dobrogei de astăzi, unde erau exilaţi numeroşi creştini ai Imperiului Roman, care nu voiau să jertfească idolilor. După tradiţie, aceşti sfinţi martiri ostaşi au fost judecaţi de autorităţile romane în oraşul Noviodunum, tot în Dobrogea.

Prin secolele IV-V, s-a construit în localitatea Niculiţel, din judeţul de astăzi, Tulcea, o basilică din piatră cu hramul Sfântul Atanasie cel Mare, care a fost reînnoită în secolul XIII, în care au fost aşezate moaştele acestor sfinţi mucenici.

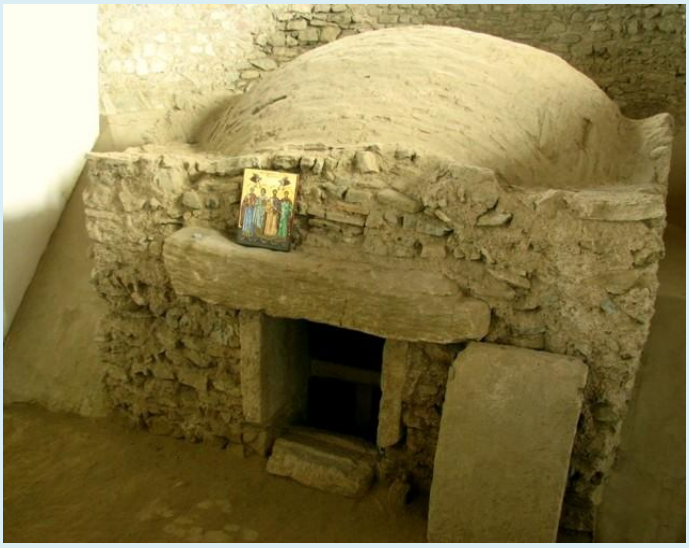

În cripta uneia dintre cele mai vechi bazilici de pe teritoriul ţării noastre, descoperite pe teritoriul comunei Niculiţel din judeţul Tulcea, în toamna anului 1971, au fost descoperite sfintele moaşte ale martirilor paleocreştini Zotic, Atal, Camasie şi Filip

Cu voia lui Dumnezeu, în anul 1971, luna septembrie, datorită ploilor abundente, pârâul Niculiţel a inundat şi a scos la lumină o criptă sub vechea temelie a bisericii din secolul IV, în care se aflau, într-un sicriu comun, moaştele acestor patru sfinţi mucenici. Pe peretele interior al criptei scrie în limba greacă: "Martires tou Hristou". Iar pe peretele opus scrie numele lor: "Zotikos, Attalos, Kamasis şi Filippos".

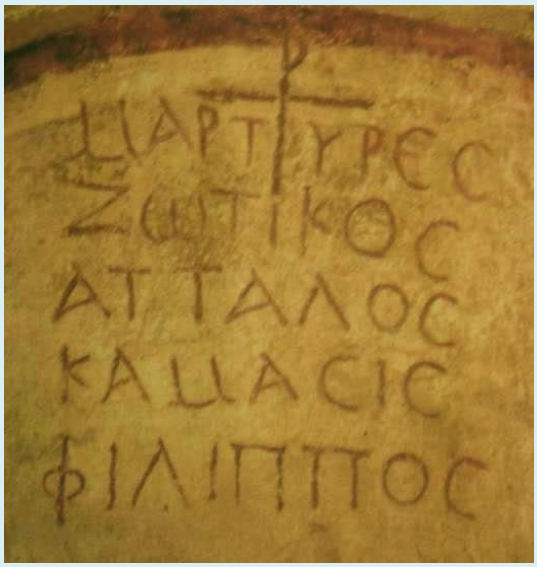

Inscripţie cu numele martirilor: Zotic, Atal, Camasie şi Filip

Această criptă martirică, recent descoperită, este unică în România şi în sud-estul Europei.

Moaştele acestor sfinţi martiri au fost aşezate în patru racle de lemn şi depuse spre închinare în biserica Mănăstirii Cocoş din apropiere, unde se păstrează şi astăzi, având zi de prăznuire 4 iunie.

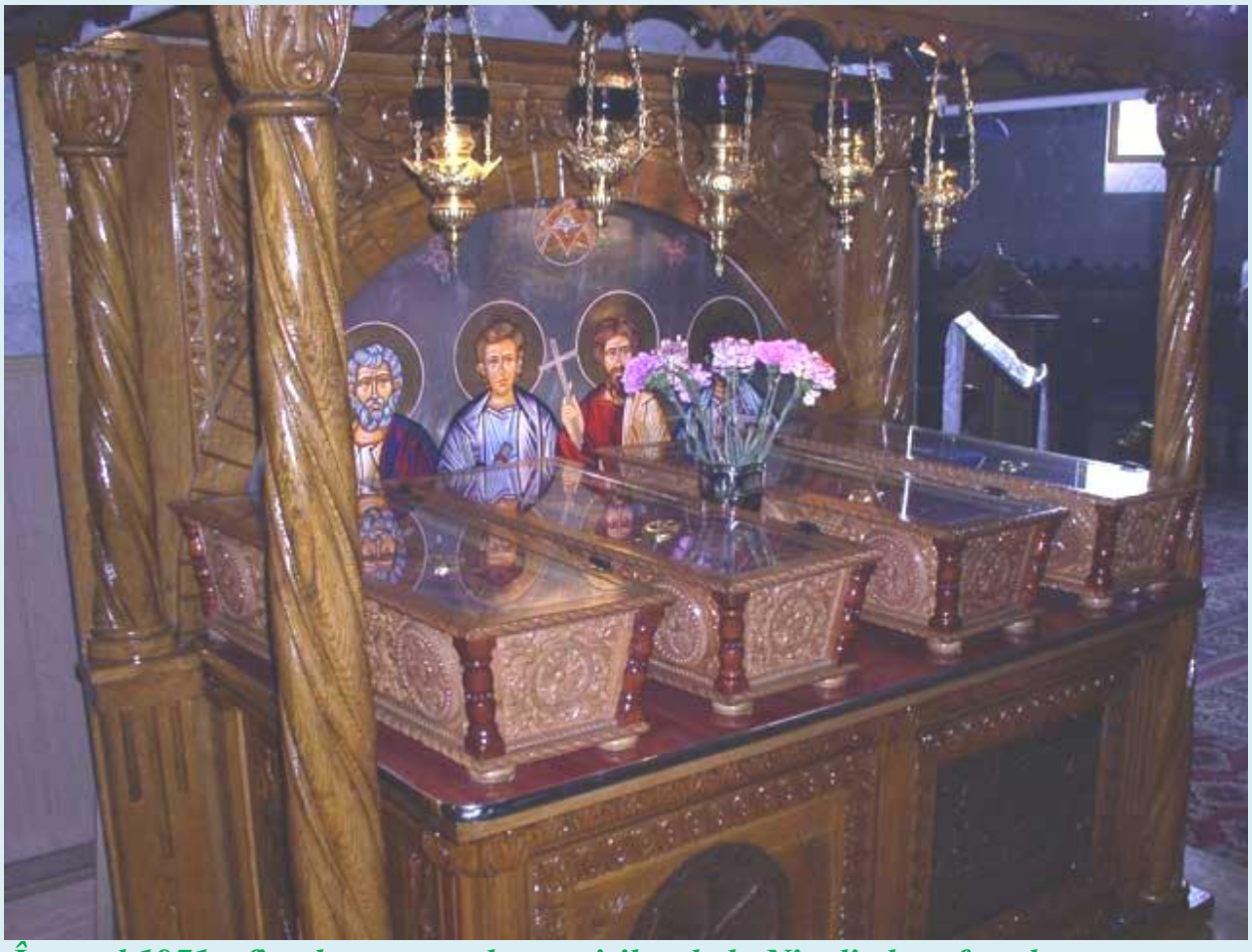

În anul 1971, sfintele moaşte ale martirilor de la Niculiţel au fost depuse pentru închinare la mănăstirea Cocoş din judeţul Tulcea

Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi. Amin.

Sfinții Zotic, Atal, Camasie și Filip de la Niculițel - drumul spre sfințenie

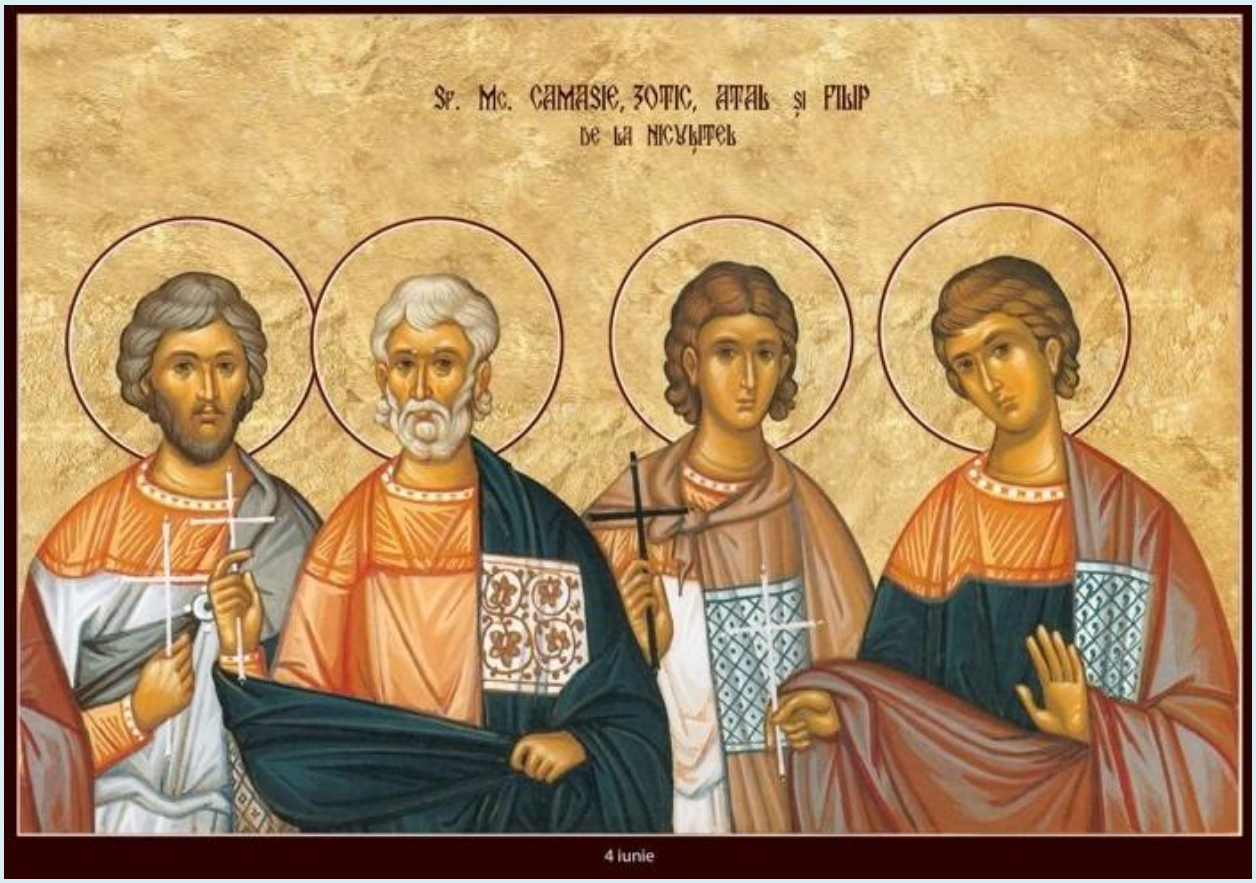

Omorâți pentru credința pe care o aveau în Dumnezeu, cei patru sfinți au fost îngropați în cripta unei biserici, sfintele moaște fiind descoperite în urma unei inundații.

***

Pătimind pentru Hristos în timpul împărăției lui Dioclețian și Maximian, cei patru sfinți erau ostași în armata romană. Locul martiriului lor nu este unul știut cu exactitate, dar se presupune că ar fi fost în zona Dobrogei. Judecați pentru credința lor și pentru hotărârea de a nu se lepăda de Dumnezeu, Sfinții Zotic, Atal, Camasie și Filip au fost omorâți cu sabia.

Sfintele moaște au fost puse în cripta unei biserici din localitatea Niculițel și au fost descoperite în urma unor ploi abundente, cripta fiind singura de acest fel din România și sud-estul Europei. Ulterior au fost depuse spre închinare la Mănăstirea Cocoș, în apropiere.

Prof. dr. Mircea Păcurariu - Sfinţii mucenici Zoticos, Attalos, Kamasis şi Filippos din Noviodunum

În septembrie 1971 s-a făcut o descoperire de mare însemnătate, care pune şi mai mult în lumină vechimea şi vigoarea creştinismului daco-roman. Este vorba de o bazilică paleocreştină, având trei nave şi o absidă semicirculară (altar), descoperită în comuna Niculiţel din judeţul Tulcea, la vreo 10 km de vechea cetate romană Noviodunum.

Valoarea acestei bazilici stă în cripta sa cu moaşte de martiri (martirion), - de formă pătrată (3,70x3,40), construită din cărămidă cu mortar – aşezată sub altar. ***În interior, pe peretele din stânga intrării, a fost zgâriată în mortarul crud o inscripţie în greceşte: "Martirii lui Hristos", iar pe peretele din dreapta apare din nou cuvântul "martiri", precum şi numele lor: Zotikos, Attalos, Kamasis şi Filippos.***

În anii următori, continuându-se cercetările arheologice, sub nivelul acestei cripte s-au mai descoperit resturi din trupurile altor martiri, ale căror nume nu se cunosc. Pe o lespede de calcar se află o inscripţie, cu următorul cuprins: **"Aici şi acolo (se află) sângele martirilor".**

Arheologii şi teologii care s-au ocupat cu aceste descoperiri de la Niculiţel n-au putut stabili data şi timpul pătimirii acestor şase martiri. Cei mai mulţi socotesc că au fost martirizaţi în localitatea învecinată Noviodunum (azi oraşul Isaccea), fie în cursul persecuţiei lui Diocleţian, prin anii 303-304, fie în timpul împăratului Liciniu, care a luat mai multe măsuri împotriva creştinilor, prin anii 319-324. Poate cei doi, necunoscuţi, să fi pătimit şi mai devreme.

Martirologiul "siriac" pomeneşte pe mucenicul Filippos în ziua de 4 iunie, iar Martirologiul numit "ieronimian" îi menţionează pe toţi, la aceeaşi dată, adăugând şi alte nume: Quirinus, Iulia, Saturninus, Galdunus, Ninnita, Fortunio şi alţi 25, ale căror nume sunt notate. S-ar putea ca între ei să fi fost şi cei doi martiri necunoscuţi descoperiţi la Niculiţel. Numele primilor trei martiri sunt orientale, cel de Filippos este biblic, iar celelalte sunt latine, deci ar fi nişte localnici daco-romani.

În a doua jumătate a secolului al IV-lea, pe locul în care au fost îngropaţi, s-a ridicat o bazilică, în scopul cinstirii lor în fiecare an. Probabil acest lăcaş de închinare paleocreştin –sau vreo mănăstire care se va fi ridicat mai târziu – a dat satului numele de Manastiriste, care este întâlnit în câteva izvoare medievale. ***Bazilica de la Niculiţel prezintă o mare însemnătate pentru istoria Bisericii noastre, pentru că aici s-au păstrat singurele moaşte de martiri din perioada paleocreştină descoperite pe teritoriul României. Astăzi, moaştele lor sunt aşezate, spre cinstire, în biserica mănăstirii Cocoş, situată în apropiere.***

Să ne abatem şi noi paşii spre acest lăcaş de rugăciune, ridicat pe la începutul veacului al XIX-lea de călugări transilvăneni şi să cerem Sfinţilor mucenici Zoticos, Attalos, Kamasis şi Filippos să ne ocrotească cu rugăciunile lor înaintea lui Hristos Domnul, pentru care au pătimit şi ei "purtătorilor de chinuri, ca nişte viteji cugetători, îndrăzneală având către Dumnezeu, nouă tuturor celor ce vă cinstim cu dragoste, cereţi-ne iertare de greşale, izbăvindu-ne de patimi şi de necazuri".

("Sfinţi daco-romani şi români", Editura Mitropoliei Moldovei şi Bucovinei, Iaşi, 1994, pag. 40-42.)

Sfinţii martiri de la Niculiţel

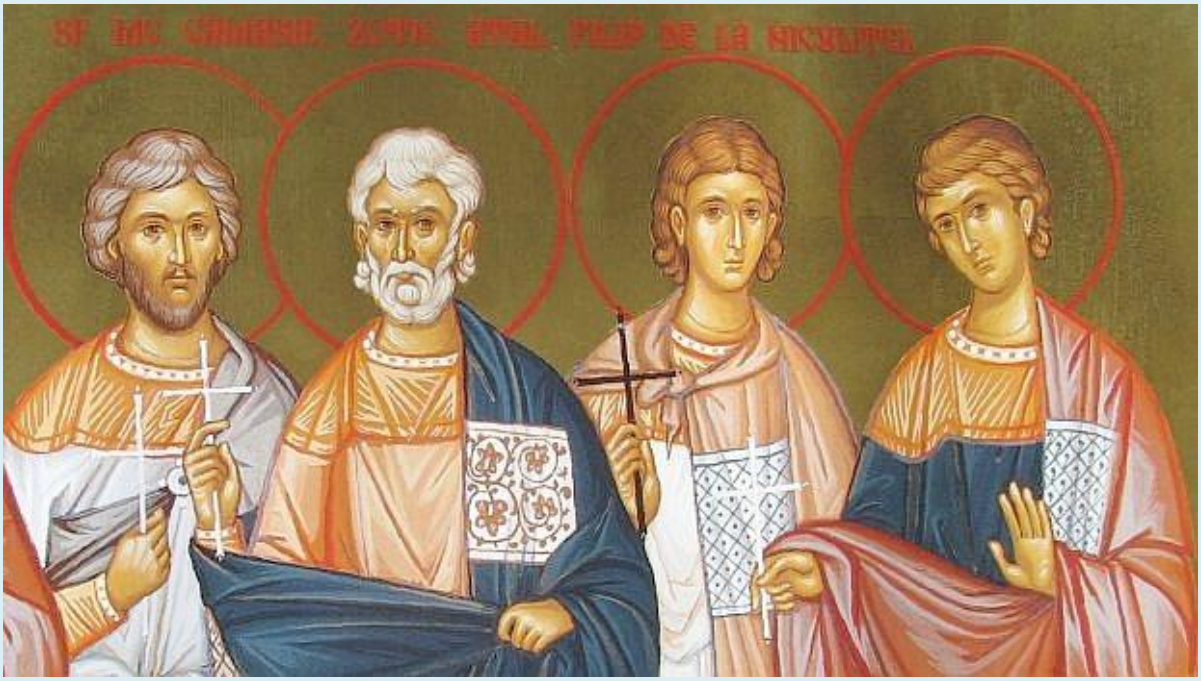

La 4 iunie, Martirilogiul siriac indică sărbătorirea Sfântului Filip, iar Martirologiul ieronimian adaugă pe Zoticus, Atalus, Euticus (Eutihie), Kamasis, Quirinus, Iulia, Saturninus, Galdunus, Ninnita, Fortunio (Furtunio) şi alţi 25, ale căror nume nu sunt amintite.

Patru martiri din grupul acesta mare şi anume: Zotikos, Attalos, Kamasis şi Philippos au fost înmormântaţi în cripta unei bazilici descoperite pe teritoriul comunei Niculiţel, judeţul Tulcea, în toamna anului 1971. Localitatea aceasta era în antichitate o aşezare romană rurală pe teritoriul oraşului Noviodunum, Isaccea de astăzi. Înmormântarea celor patru martiri aici – şi pe care martirologiile îi arată că au pătimit la Noviodunum – este explicabilă prin aceea că ambele localităţi formau o singură unitate administrativă şi erau foarte apropiate (cca. 10-12 km).

Moaştele mucenicilor au fost depuse într-o raclă specială de lemn, aşezată apoi pe pavimentul de piatră al criptei. Ei au fost puşi în raclă în poziţia creştină pe care o cunoaştem azi, adică cu mâinile pe piept şi cu capul spre apus. Cripta are formă aproape pătrată şi e construită din cărămidă cu mortar; dimensiuni: cca 3,70 x 3,40 (3,50) m. şi înaltă de 2,30 m. Intrarea a fost blocată cu o lespede mare de piatră.

În interior, pe peretele din stânga intrării, a fost zgâriată în mortarul crud inscripţia: **Martirii lui Hristos**, iar pe cel din dreapta întâlnim repetarea cuvântului „martiri” şi apoi înscrierea numelui lor în următoarea ordine: **Zotikos, Attalos, Kamasis, Philippos.** Aceste inscripţii sunt precedate de crucea monogramată.

Indicarea ca loc de pătimire a celor patru martiri a oraşului Noviodunum se explică prin aceea că ei au fost judecaţi împreună cu ceilalţi fraţi de suferinţă de către autorităţi în această aşezare urbană. După ce li s-a aplicat pedeapsa capitală, ei au fost poate luaţi de către creştini şi duşi pentru odihna veşnică într-un loc mai ferit, pe care l-au găsit la Niculiţel. Este de presupus că la început trupurile lor au fost depuse într-o criptă sau capelă modestă, de unde au fost transhumate în bazilica actuală. Aceasta a fost construită de o comunitate în perioada când creştinismul se putea manifesta liber.

Data pătimirii lor, ca şi a construirii bazilicii, nu este cunoscută şi ea este cercetată şi azi de învăţaţi. Până acum s-au dat mai multe răspunsuri.

- ≈ *Unii specialişti socot că cei patru bărbaţi au suferit martiriul în timpul marii persecuţii a lui Diocleţian, prin anii 303-304.*
- ≈ *Un alt moment critic au fost anii 319-324, ca o consecinţă a măsurilor luate împotriva creştinilor de către împăratul Liciniu.*
- ≈ *Potrivit altor opinii, Iulian Apostatul (361-363) ar fi făcut, prin măsurile de restaurare a păgânismului, victime şi printre creştinii din Sciţia Mică.*

O inscripţie latină descoperită pe teritoriul comunei Niculiţel şi care îl slăveşte pe împărat ca „stăpân victorios şi veşnic augustus” ar putea fi pusă în legătură cu aceste evenimente.

S-a afirmat, de asemenea, că cei patru bărbaţi ar fi suferit martiriul la nord de Dunăre, în regiunile stăpânite de goţi, unde aceştia, la fel ca Sfântul Sava de la Buzău, ar fi propovăduit credinţa creştină.

- ≈ *Persecuţia dezlănţuită de regele got Athanaric împotriva creştinilor, prin anii 370-372, ar fi provocat şi moartea celor patru bărbaţi înmormântaţi la Niculiţel. Trupurile lor ar fi fost transportate la sud de Dunăre de către creştini şi înmormântate în cripta la care ne-am referit.*
- ≈ *În sfârşit, potrivit unei alte opinii, Zotikos, Attalos, Kamasis şi Philippos ar fi pătimit la începutul secolului al V-lea, cu prilejul unei incursiuni barbare.*

În legătură cu data construirii bazilicii s-a spus – de către cei care socotesc că martiriul a avut loc prin anii 370-372 – că atât cripta cât şi bazilica au fost construite în legătură cu acest eveniment. Luând în considerare unele detalii de construcţie ale criptei şi bazilicii, precum şi prezenţa crucii monogramate în fruntea inscripţiilor, un cercetător a opinat că acestea pledează pentru datarea celor două construcţii către sfârşitul veacului al IV-lea sau începutul celui de al V-lea. Cripta s-ar înscrie, după acesta, în categoria martirilor cu plan pătrat (în formă de cub) sau aproape pătrat, cu ziduri pline pe trei laturi şi prevăzute cu o cupolă hemisferică. ***Ea ar fi cea mai veche construcţie de acest tip din ţara noastră şi poate cel mai vechi martirion cunoscut până acum în lumea creştină.***

În acest caz, dacă mucenicii au murit în vremea lui Diocleţian sau Liciniu, s-ar fi construit pentru ei o criptă mai modestă, de unde mai târziu ar fi fost mutaţi în cea prezentă. Dar acestei ipoteze i s-a opus observaţia făcută de arheologi că moaştele au fost găsite în poziţia lor firească; or, o transhumare, oricât de atentă ar fi fost, ar fi dus la deranjarea lor.

În momentul când se făceau aceste consideraţii cu privire la sistemul constructiv şi forma criptei, cercetările arheologice încă nu erau încheiate. Continuarea lor a dus la rezultate noi, şi anume, ***s-a constatat că sub cripta asupra căreia s-au făcut consideraţiile de mai sus se află o alta mai puţin înaltă decât cea de deasupra, dar de aceeaşi lărgime.*** Ea este împărţită în două prin lespezi de calcar puse pe cant, şi care servesc să sprijine greutatea pavimentului criptei de deasupra. În ambele încăperi s-au găsit numeroase fragmente de oase umane (cca 100), de dimensiuni foarte mici, de la doi bărbaţi în vârstă de aproximativ 45-50 ani, precum şi un inventar funerar constând dintr-un castron şi o oală, ambele de lut.

Felul cum au fost găsite oasele a îndreptăţit pe descoperitor să conchidă că este vorba de o reînhumare. Această reînhumare s-ar fi făcut prin anii 370-380, în timpul împăraţilor Valens şi Valentinian, cu prilejul construirii criptei şi a bazilicii.

Oasele ar fi fost luate dintr-un mormânt mai vechi (hypogeu) de formă rectangulară (2,50 x 1,70 m), găsit şi el sub altarul bisericii, şi construit la începutul secolului al IV-lea, mai exact în timpul lui Constantin cel Mare. Oasele ar reprezenta resturi din trupurile a doi martiri morţi poate în vremea împăratului Deciu (249-251). Numele lor nu se cunosc. ***Am avea deci îngropaţi la Niculiţel şase martiri: doi de la mijlocul veacului al III-lea şi ceilalţi patru, din a doua jumătate a veacului al IV-lea.***

Intrarea la cea de a doua criptă era blocată cu o lespede de calcar zidită cu mortar, după care se află o alta cu inscripţia: **„Aici şi acolo (se află) sângele (vlaga) martirilor“**. Literele inscripţiei sunt asemănătoare cu cele care se găsesc pe pereţii criptei superioare şi acest element pledează pentru contemporaneitatea lor.

Din cele de mai sus reiese că nu există elemente categorice care să pledeze pentru o fixare sigură a datei pătimirii celor şase mucenici de la Niculiţel şi nici pentru construirea criptei şi a bazilicii. Afirmaţiile care s-au făcut până acum trebuie privite doar ca simple ipoteze de lucru. Un impediment în stabilirea datei pătimirii şi a construcţiilor, în care au fost înmormântaţi mucenicii, îl constituie şi faptul că rezultatele săpăturilor de la cea de a doua criptă (subterană) n-au fost publicate decât în chip foarte sumar.

Din păcate, şi inscripţia: **„Aici şi acolo (se află) sângele (vlaga) martirilor”**, sau **„Pe aici şi pe acolo (a curs) sângele (vlaga) martirilor“**, este cam vagă şi nu este uşor de înţeles.

- ***Adverbul ὧδε*** *poate avea sens modal ori locativ. Se pare că aici trebuie înţeles locativ, şi atunci s-ar putea referi la spaţiul de jos (aici) şi de sus (acolo) al criptei, unde sunt depuse moaştele martirilor.*
- ***Cuvântul ἰχωρ*** *rar folosit cu sensul de «sânge», semnifică iniţial sângele (vlaga) zeilor. Mai târziu s-a generalizat cu a doua semnificaţie.*

Ar reieşi deci din textul inscripţiei că atât sus cât şi jos se află rămăşiţe ale martirilor.

În încercările de stabilire a datei pătimirii martirilor de la Niculiţel şi a celorlalţi localizaţi de martirologi la Noviodunum, credem că trebuie să se ţină seama, în afară de alte elemente, şi de numărul lor mare. Aceasta presupune în primul rând o persecuţie de mari proporţii, cum a fost aceea din timpul lui Diocleţian, din anii 303-304, sau aceea din anii 319-324, dezlănţuită de Liciniu. S-ar putea chiar să existe mai multe şanse pentru vremea lui Liciniu, dacă ne gândim la posibilitatea că actuala criptă să fi fost construită de creştini imediat sau puţin timp după persecuţie, în cadrul atmosferei de libertate asigurată pentru ei de către Constantin cel Mare.

Dar chiar dacă încercările de precizare cronologică nu sunt definitive, se poate admite că martirionul şi bazilica nu depăşesc secolul al IV-lea sau începutul celui de al V-lea.

Descoperirile de la Niculiţel au o valoare cu totul deosebită pentru că:

- ✓ *ele au adus la lumină, pentru prima oară, moaştele (scheletele) întregi ale unor martiri, cărora le cunoaştem sigur şi numele;*
- ✓ *a ieşit la iveală una dintre cele mai vechi bazilici de pe teritoriul ţării noastre şi cel mai vechi martirion cunoscut până acum;*
- ✓ *se întăreşte convingerea noastră în ştirile din martirologii, şi anume că ele sunt veridice;*
- ✓ *se dovedeşte forţa şi vechimea credinţei creştine pe pământul României;*
- ✓ *în sfârşit, asemenea descoperire este până acum unică în întreg spaţiul balcanic şi extrem de rară în întregul Imperiu roman.*

Astăzi moaştele martirilor de la Niculiţel, după 16 veacuri de odihnă în încăperile răcoroase ale criptei, se păstrează în biserica mănăstirii Cocoşu, judeţul Tulcea, şi este o mângâiere pentru oricine poate ajunge acolo şi li se închină.

(***Sursa: Patriarhia Bisericii Ortodoxe Române, Sfinţi români şi apărători ai Legii strămoşeşti, E.I.B.M.B.O.R., Bucureşti, 1987, p. 173-177, Sfinţii martiri <<de la Niculiţel>>: Zotikos, Attalos, Kamasis şi Philippos***)

Sinaxar - Sfinții mucenici Zotic, Atal, Camasie și Filip de la Niculițel - 4 iunie

https://www.trinitas.tv/sfintii-mucenici-zotic-atal-camasie-si-filip-de-la-niculitel-4-iunie-2/

***

În anul 1971 a avut loc o importantă descoperire arheologică atât pentru istoria credinței creștine pe aceste locuri, cât și pentru viața Bisericii noastre. Pe teritoriul comunei Niculițel din județul Tulcea a fost descoperită o bazilică creștină în interiorul căreia se afla o criptă unde erau depuși mai mulți martiri creștini. Patru dintre aceștia aveau numele inscripționate pe pereții criptei: Sfinții Zotic, Atal, Camasie și Filip.

Alături de cei patru sfinți martiri, în aceeași criptă, separat, au fost depuse sfintele moaște a alți doi martiri creștini a căror nume nu ne sunt cunoscute.

Sfinții Zotic, Atal, Camasie și Filip erau cunoscuți Bisericii pentru că erau menționați în martirologiile cele mai vechi ale sale.

Aceste documente scrise în perioade istorice apropiate de martiriul acestora au păstrat în amintirea creștinilor jertfa lor de sânge care a avut loc în cel de-al patrulea secol la Noviodunum, orașul Isaccea de astăzi.

Descoperirea extraordinară a sfintelor lor moaște reprezintă dovada cea mai puternică a autenticității documentelor Bisericii care păstrează relatările sfintelor pătimiri ale martirilor creștini.

Zotic, Atal, Camasie și Filip au fost uciși pentru credința lor împreună cu alți câteva zeci de martiri creștini. Credincioșii contemporani lor le-au luat sfintele trupuri și le-au depus undeva în loc ferit.

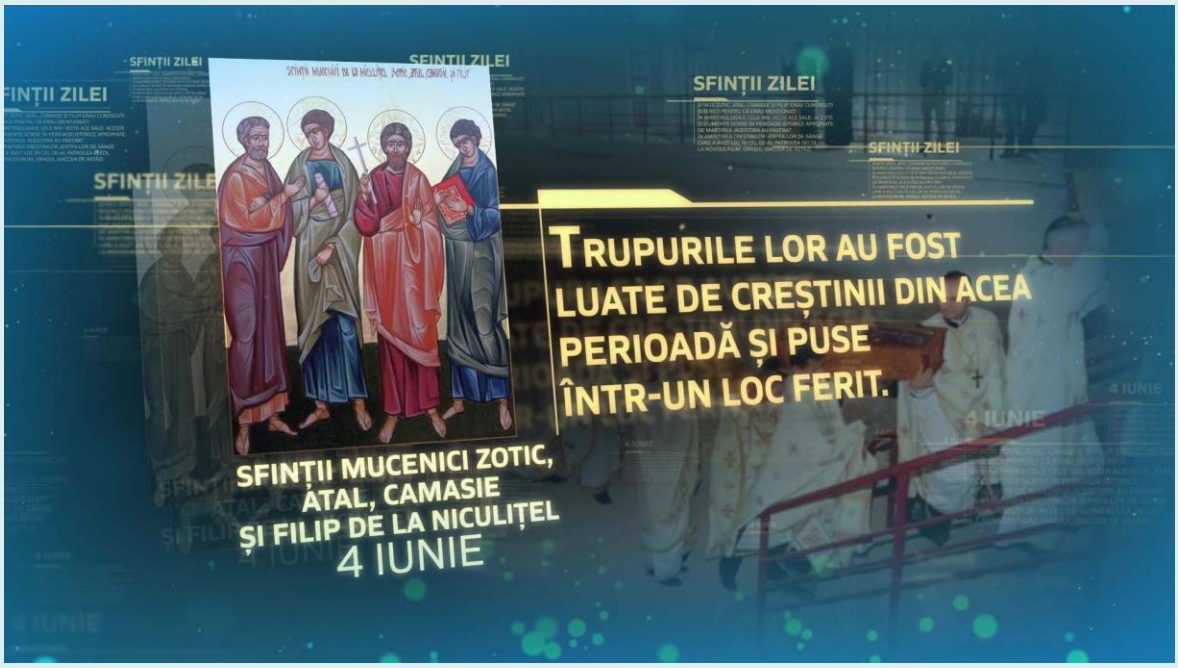

În perioada în care contextul istoric a permis, creștinii au putut ridica o bazilică pe teritoriul de astăzi al comunei Niculițel, dotată cu o criptă dedicată martirilor unde le-au depus sfintele moaște inscripționând numele acestor sfinți. Pe una dintre lespezile care închideau criptele se află inscripția în limba greacă „aici și acolo sângele martirilor”.

Unul dintre istoricii importanți ai creștinismului vechi de pe teritoriile țării noastre, domnul Emilian Popescu subliniază importanța descoperirii lor. Pe de o parte biserica unde au fost depuși martirii este una dintre cele mai vechi bazilici de pe teritoriul țării noastre, în interiorul căreia se află cel mai vechi martyrion sau criptă martirică cunoscut până acumn. Apoi descoperirea indică vechimea creștinismului pe teritoriile țării noastre și totodată autenticitatea și veridicitatea documentelor istorice privitoare la mucenici.

Sfânta lor jertfă nu a fost uitată niciodată de Biserică și întărește pe creștinii de astăzi prin exemplul pe care îl oferă tuturor: Hristos este centrul vieților noastre, viața veșnică este o realitate atât de dorită, încât ea nu trebuie pierdută chiar cu prețul vieții.

Sfintele moaște ale Sfinților Zotic, Atal, Camasie și Filip se află astăzi puse spre cinstire în biserica Mânăstirii Cocoșu din județul Tulcea.

Arhid. Ştefan Sfarghie - Sinaxar - Sfinţii mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip de la Niculiţel; Sfântul ierarh Mitrofan, arhiepiscopul Constantinopolului

Sfinţii mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip de la Niculiţel, din Tulcea, alături de alţi 36 de mucenici, au pătimit pe pământul românesc, în cetatea Noviodunum (Isaccea) din Dobrogea, pe la sfârşitul secolului al 3-lea şi începutul secolului al 4-lea.

După moartea lor martirică, trupurile mucenicilor au fost aşezate de creştini într-o criptă, numită „martirion~, din actuala localitate Niculiţel. Deasupra criptei, creştinii primelor secole, iubitori de mucenici, au zidit o biserică din piatră, încăpătoare, în care preoţii săvârşeau sfintele slujbe şi învăţau poporul.

Moaştele sfinţilor, rămase sub pardoseala Altarului acoperită de ruine, au fost descoperite în vara anului 1971, în urma unor ploi abundente. Tot în criptă s-au descoperit, în două vase de ceramică, rămăşiţele altor sfinţi mucenici, necunoscuţi.

Moaştele Sfinţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip se află acum la Mănăstirea Cocoş din judeţul Tulcea.

***

Tot astăzi facem pomenirea Sfântului Mitrofan, arhiepiscopul Constantinopolului. Acesta era de neam împărătesc, fiind urmaş al împăratului roman Probus (276-282) şi dintre oamenii de frunte ai Romei, trăitor pe vremea Sfântului împărat Constantin cel mare (306-337).

Deci, cunoscând Mitrofan învăţătura Sfintelor Scripturi, a părăsit casa părintească şi mergând la Bizanţ s-a alăturat episcopului Tit, care păstorea pe atunci Biserica creştinilor din acele părţi. A fost hirotonit preot în Biserica Bizanţului şi după o vreme a urcat pe scaunul de arhipăstor al Constantinopolului.

În anul 325, când a avut loc întâiul Sinod Ecumenic de la Niceea, Sfântul Mitrofan era bătrân, de aceea l-a trimis la sinod pe preotul Alexandru, care a şi fost apoi urmaşul său în scaun.

A adormit în Domnul la vârsta de 117 ani.

Iulian Dumitraşcu - Sfinţii mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip de la Niculiţel, Sfântul ierarh Mitrofan, patriarhul Constantinopolului; Sfintele mironosițe Maria și Marta, surorile dreptului Lazăr

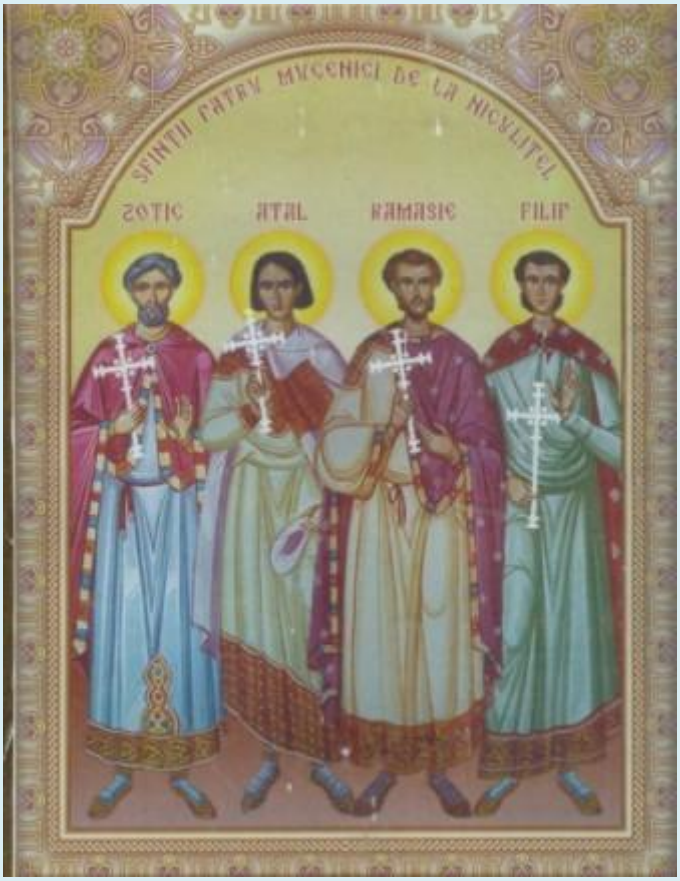

Sfinții Zotic, Atal, Camasie şi Filip

1. Pomenirea Sfinţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip de la Niculiţel se face încă din vechime în ziua de 4 iunie a fiecărui an bisericesc.

Ei sunt cuprinşi în numărul celor 36 de mucenici care au pătimit pentru Hristos pe pământul românesc, în străvechea cetate Noviodunum (Isaccea), din Dobrogea, pe la sfârşitul secolului al III-lea şi începutul celui de al IV-lea.

După moartea lor de mucenici pentru Hristos, trupurile lor au fost aşezate cu multă evlavie de către creştini într-o criptă, numită „martirion”, din actuala localitate Niculiţel - Tulcea. Acolo se aflau şi alte moaşte de martiri, din timpul unor persecuţii mai vechi.

Tropar - glasul al 4-lea: Mucenicii Tăi, Doamne: Zotic, Atal, Camasie şi Filip, întru nevoinţele lor cununile nestricăciunii au luat de la Tine, Dumnezeul nostru; că având tăria Ta, pe chinuitori au surpat; zdrobit-au şi ale diavolilor neputincioase îndrăzniri. Pentru rugăciunile lor, Hristoase Dumnezeule, mântuieşte sufletele noastre.

Deasupra criptei, bunii creştini ai primelor secole au zidit apoi o biserică din piatră, încăpătoare, în care preoţii săvârşeau sfintele slujbe şi învăţau poporul. Dar, cu timpul, peste acel pământ s-au abătut vremuri grele, cu războaie, înrobiri şi pustiiri din partea multor popoare năvălitoare care au dus, între altele, şi la decăderea cetăţii Noviodunum, precum şi a celorlalte multe aşezări întărite şi biserici din Dobrogea.

Biserica din Noviodunum a fost şi ea pustiită de năvălitorii barbari, iar lăcaşul Sfinţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip, a rămas învăluit în uitare, sub pardoseala altarului acoperită de ruine, multe veacuri.

Cu voia lui Dumnezeu, moaştele lor sfinte au fost descoperite în vara anului 1971, aceasta făcându-se în urma unor ploi abundente, apa abătută pe o uliţă lăturalnică din satul Niculiţel scoţând la iveală cupola de piatră a criptei, tăinuită până atunci, aflată sub ruinele vechii biserici creştine.

În interiorul criptei se aflau moaştele celor patru mucenici, sub înscrisurile: „Aici şi acolo sângele martirilor”, şi a doua: „Martirii lui Hristos: Zotticos, Atalos, Camasis, Filippos”.

Tot acolo, în partea de jos a criptei, s-au descoperit, în două vase de ceramică, rămăşiţe de oseminte, amestecate cu ţărână, ale altor doi mucenici, fără a li se cunoaşte numele.

Obştea creştinilor s-a bucurat, aşadar, cunoscând că, dintru început, şi din sânul neamului românesc Dumnezeu a fost prea slăvit de Sfinţi şi mucenici. Sfintele moaşte se găsesc acum la Mănăstirea Cocoş, din judeţul Tulcea.

Pentru ale lor sfinte rugăciuni, Doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi. Amin.

Sfântul Mitrofan, patriarhul Constantinopolului

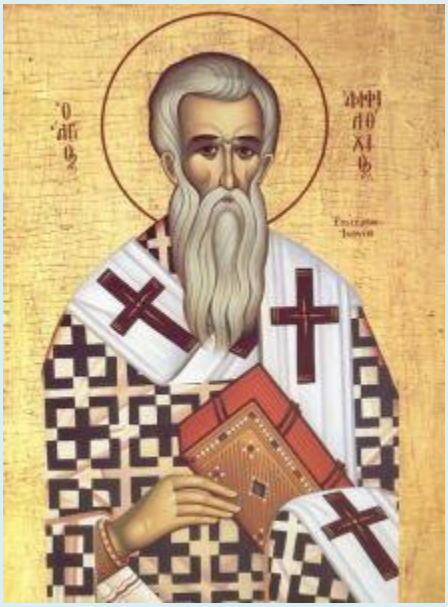

2. Cel dintre sfinţi părintele nostru Mitrofan a trăit pe vremea marelui Constantin, întâiul împărat creştin. El era fiu al lui Dometie Romanul, cel ce a fost de neam împărătesc; pentru că Dometie era frate cu Prov, cel care a fost mai înainte împărat al Romei.

Acest Dometie, fiind bine cunoscător, a priceput înşelăciunea şi rătăcirea închinării de idoli şi, cunoscând că este dreaptă şi adevărată credinţa creştinească, s-a lepădat de zeii cei mincinoşi şi a crezut în adevăratul Dumnezeu, Domnul nostru Iisus Hristos.

Tropar - glasul 4: Îndreptător credinţei şi chip blândeţilor, învăţător înfrânării te-a arătat pe tine turmei tale adevărul lucrurilor. Pentru aceasta ai câştigat cu smerenia cele înalte, cu sărăcia cele bogate. Părinte ierarhe Mitrofan, roagă pe Hristos Dumnezeu ca să mântuiască sufletele noastre.

Iar fiindcă în acea vreme se săvârşea mare păgânătate de îndrăcire de idoli în Roma şi se făcea ucidere nevinovată de creştini în toate zilele fără număr, de aceea Dometie, lăsând Roma, a venit în Vizantia cu doi fii ai săi, cu Prov şi Mitrofan.

Pe atunci era episcop în Vizantia Tit, bărbat plăcut lui Dumnezeu şi sfânt. Pe lângă acesta petrecea Dometie cu fiii săi, învăţând credinţa cea întru Hristos şi legea Domnului, şi bine povăţuindu-se la viaţă cu fapte bune. Iar episcopul văzându-l pe el lipit cu toată inima şi cu tot sufletul său de Hristos, iar cu duhul arzând şi slujind Domnului, l-a rânduit pe el în rândul clericilor bisericii, hirotonindu-l preot.

Iar după ce episcopul Tit s-a mutat la Domnul, Dometie a luat scaunul după el, iar după sfârşitul fericitului episcop Dometie, scaunul patriarhal l-a luat fiul său Prov. Iar după mutarea lui Prov, acest Sfânt Mitrofan, fiul lui Dometie şi fratele lui Prov, a fost ridicat la scaunul arhieresc al Vizantiei.

Şi venind marele împărat Constantin în părţile Traciei, şi vizitând şi Vizantia, a văzut pe Sfântul Mitrofan şi, vorbind cu dânsul, l-a cunoscut că este mare plăcut al lui Dumnezeu. Deci s-a minunat de îmbunătăţita lui viaţă şi de înţelepciunea sa, iubindu-l foarte mult; şi dorind să audă cuvintele lui cele însufleţite de Dumnezeu, l-a dus pe el la Roma.

Apoi marele Constantin a voit să-şi mute scaunul împărătesc de la Roma la Vizantia pentru că a socotit că acel loc este foarte frumos şi i-a plăcut ca să fie la acel loc o cetate împărătească; căci era îndestulat cu roadele pământului şi aşezat lângă Marea Euxinuluil, între Europa şi Asia, având căile bune, atât pe mare, cât şi pe uscat.

Deci a întemeiat o cetate mare, cu ziduri frumoase, şi a numit-o pe ea după numele său, Constantinopol sau Noua Romă. Şi a adus din Roma veche în Roma nouă şi pe Sfântul Mitrofan, numindu-l părinte al său şi mijlocind pentru dânsul cinstea cea patriarhicească de la cei 318 Sfinţi Părinţi, care au luat parte la întâiul Sinod a toată lumea de la Niceea. Şi a fost Mitrofan cel dintâi patriarh al Constantinopolului.

Şi neputând Sfântul Mitrofan, întâiul patriarh al Constantinopolului - Roma cea nouă să vină el însuşi la soborul acela din cauza bătrâneţii şi a slăbiciunii sale, a trimis în locul său pe horepiscopul său Alexandru, bărbat cinstit, sfânt şi bătrân, care a suferit multe osteneli în Tracia şi în Iliric, pentru pacea Bisericii.

Acesta a ţinut în sobor locul patriarhului Mitrofan şi s-a nevoit împotriva lui Arie. Iar după ce s-a sfârşit acel Sinod a toată lumea, dreptcredinciosul împărat, marele Constantin, a rugat pe toţi arhiereii să meargă cu dânsul la Prea Sfinţitul patriarh Mitrofan şi să-l cerceteze pe el, fiind bolnav pe patul morţii.

Deci mergând la dânsul toţi împreună cu împăratul, într-o zi de Duminică, şi stând de vorbă, împăratul a zis către dânsul: „O, prea cinstite părinte, te văd că ai slăbit de bătrâneţe şi boală; deci, te rog spune şi ne arată nouă, cine va fi vrednic după tine, ca să fie păstor al turmei!”

Iar Sfântul Mitrofan, cu faţa veselă, a răspuns către împărat: „Cu adevărat Duhul Sfânt a vorbit prin gura ta, de vreme ce eu gândindu-mă la aceasta cu şapte zile mai

înainte, Domnul mi-a descoperit că după zece zile mă voi duce din cele de aici, iar după mine are să vină la scaunul patriarhicesc slujitorul meu, Alexandru, cel vrednic cu adevărat de alegerea şi de darul Sfântului Duh; iar după el are să fie moştenitor scaunului Pavel, care este acum între citeţi”.

După aceea Sfântul Mitrofan, căutând spre dumnezeiescul Alexandru, patriarhul Alexandriei, a zis către dânsul: „O, frate, şi tu vei lăsa după tine moştenitor ales”.

Apoi, luând de mână pe Atanasie, arhidiaconul lui, a grăit: „Iată viteazul ostaş al lui Hristos! Acesta va fi după tine moştenitor şi nu numai împreună cu fratele meu, Alexandru, va sta tare împotriva păgânătăţii lui Arie, dar va intra şi în mari ne-voinţe; şi multe pătimiri îl aşteaptă pe el, împreună cu viteazul Pavel”.

Astfel a proorocit sfântul despre cele ce aveau să fie, iar după acele zece zile de la descoperirea Domnului, s-a săvârşit cu pace, în 4 zile ale lui iunie, şi a trăit toţi anii de la naşterea sa, 117; iar acum trăieşte în viaţa cea fără de sfârşit, stând înaintea scaunului marelui Arhiereu care a străbătut cerurile, al lui Hristos, Mântuitorul nostru, a cărui slavă este în veci. Amin.

Sfintele mironosițe Maria și Marta, surorile dreptului Lazăr

Sfintele mironosițe Maria și Marta credeau în Hristos înainte ca El să-l învie pe dreptul Lazăr, fratele lor, din morți.

După martiriul Sfântului ahidiacon Ștefan, a început persecuția împotriva Bisericii din Ierusalim, iar dreptul Lazăr a fost alungat din cetate.

Surorile sale l-au sprijinit pretutindeni unde a acesta a propovăduit Evanghelia lui Hristos.

Sfinte Marta și Maria sunt pomenite și în Duminica Mironosițelor.

Sfinţii mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip de la Niculiţel - Sfintele moaşte

Părticele din moaştele Sfinţilor se află la:

- **Mănăstirea Cocoş**, se află la cca. 6 km distanţă de comuna Niculiţel şi la cca. 35 km vest de oraşul Tulcea, Dobrogea;

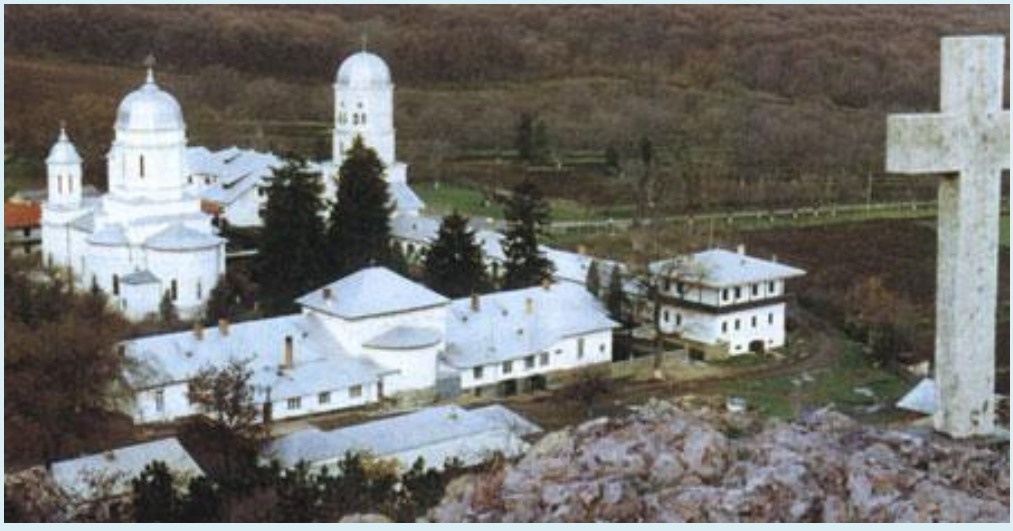

Zoticos
Attalos
Kamasis
Philippos

În anul 1971, pe teritoriul comunei Niculiţel, în apropierea mănăstirii, săpăturile arheologice au adus la lumină o criptă care adăpostea moaştele a patru sfinţi mucenici, ***primele descoperite pe teritoriul ţării noastre.*** Aceştia sunt creştini martiri din secolele III-IV. Inscripţiile în limba greacă din interiorul criptei atestă astăzi moaştele a patru martiri pentru Hristos: Zoticos, Attalos, Kamasis şi Philippos. ***La doi ani de la descoperirea lor, Sinodul Bisericii Ortodoxe a decis că moaştele celor patru să fie depuse în patru racle, la Mănăstirea Cocoş din apropiere.***

La 17 ianuarie 1973 sunt aduse în mănăstire şi aşezate la loc de cinste în biserică, într-o frumoasă raclă, moaştele Sfinţilor martiri Zotic, Atal, Camasie şi Filip, ca o mărturie incontestabilă a credinţei strămoşeşti.

(izvorul Sfinţilor mucenici de la Niculiţel)

- **Mănăstirea Peştera Sfântul apostol Andrei**, Dobrogea, (de la Cernavodă spre sud în direcţia Ostrov, pe un drum aproape de cursul Dunării, până la comuna Ion Corvin. De la ieşirea din această comună, pe un drum lateral cu indicator, la cca. 3-4 km, se află binecuvântatul locaş);

În biserica mică se păstrează o sfântă raclă cu moaştele Sfântului Andrei. Este o cruce în formă de X, în faţa Sfântului Altar, în partea stângă. ***În centrul crucii se află o părticică din degetul Sfântului apostol Andrei, adusă acum doi ani de la Mitropolia Trifiliei din Grecia iar în cele patru laturi ale crucii sunt părticele de sfinte moaşte ale sfinţilor dobrogeni: Zoticos, Attalos, Kamasis şi Filippos sfinţii martiri de la Niculiţel, Epictet preotul şi Astion monahul.***

- **Catedrala Mitropolitană Sfânta Treime** *din Sibiu;*

- **Biserica Sfinţii mucenici Martiri de la Niculiţel**,Constanţa, Bd. Unirii Nr. 100 (zona Delfinariu);

- **Mănăstirea Sireti – Sfântul mare mucenic Iacov Persul**

În inima Basarabiei, la 16 km de Chişinău stă de veghe, ca un ochi de cer deschis între colinele înverzite, Mănăstirea Sfântului mare mucenic Iacov Persul, ctitorie monahicească contemporană ce se vrea a nu ruşina tradiţia ci a o continua creator;

Mănăstirea Sireti deţine un bogat tezaur duhovnicesc nepreţuit şi anume părţi importante din moaştele mai multor sfinţi şi anume:

Sfântul ierarh Vasile cel mare arhiepiscopul Cezareei Capodociei 1/ 14 ianuarie	*Sfântul cuvios Moise Ungarul 26 iulie/ 8 august*
Sfântul cuvios Serafim de la Sarov 2/ 15 ianuarie	*Sfântul cuvios Gherman din Alaska 27 iulie/ 9 august*
Sfântul cuvios Antipa Athonitul 10/ 23 ianuarie	*Sfântul cuvios Ioan Iacob Hozevitul 5/ 18 august*
Sfinţii cuvioşi mucenici de la Sinai şi Raith 14/ 27 ianuarie	*Sfântul cuvios Teoctist 3/ 16 septembrie*
Sfântul mare mucenic Teodor Tiron 17 februarie/ 2 martie	*Sfântul cuvios Onufrie de la Sihăstria Voronei 9/ 22 septembrie*
Sfinţii 40 de mucenici din Sevastia 9/ 22 martie	*Sfântul cuvios Siluan Athonitul 24 septembrie/ 7 octombrie*
Sfântul ierarh Porfirie arhiepiscopul Gazei 26 februarie/ 11 martie	*Sfântul cuvios Stelian Paflagonul 26 nov/9 decembrie*
Sfântul cuvios Simeon Noul Teolog 12/ 25 martie	*Sfântul mare mucenic Mercurie 24 noiembrie/ 7 decembrie*
Sfinţii cuvioşi mucenici ucişi de arabi în măn. Sfântul Sava 20 martie/ 2 aprilie	*Sfântul mare mucenic Iacov Persul 27 noiembrie/ 10 decembrie*
Sfântul apostol Zaheu vameşul 20 aprilie/ 3	*Sfântul ierarh Nicolae, arhiepiscopul Mirelor*

mai	*Lichiei 6/ 19 decembrie*
Sfântul mare mucenic Gheoghe purtătorul de biruinţă 23 aprilie/ 6 mai	*Sfântul mucenic Sebastian 18/ 31 decembrie*
Sfântul ierarh Ignatie Briancianinov 30 aprilie/ 13 mai	*Sfinţii mucenici 14000 prunci ucişi de Irod 29 decembrie/11 ianuarie*
Sfinţii cuvioşi mucenici Mc. Eftimie, Ignatie şi Acachie 1/ 14 mai	*Sfântul cuvios Cucşa de la Odesa*
Sfinţii mucenici Zoticos, Atalos, Filipos şi Camasis 4/ 17 iunie	*Sfinţii cuvioşi ucişi de catolici în Muntenegru*
Sfântul ierarh Ghelasie de la Rîmeţ 30 iunie/ 13 iulie	*Sfinţii cuvioşi mucenici ucişi de perşi la Hozeva*
Sfânta muceniţă Chiriachi 7/ 20 iulie	*O particică din lemnul Sfintei Cruci*
Sfinţii mucenici Epictet şi Astion 8/ 21 iulie	

- **Mănăstirea Lupşa**, comuna Lupşa, jud. Alba (DN 75, la 95 km de Alba-Iulia).

- **Biserica "Ceaus Radu" din Bucureşti**

Moaştele Sfinţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip de la Niculiţel se află în Biserica "Ceauş Radu" din Bucureşti, din anul 2007, când Arhiepiscopia Tomisului a decis să dăruiască Mitropoliei Munteniei o parte din sfintele moaşte de la mănăstirea Cocoş. Acestea sunt aşezate în pronaosul bisericii, în patru racle diferite, sub un baldachin de lemn sculptat.

- **Catedrala Episcopală „Înălţarea Domnului" din Slobozia (judeţul Ialomiţa)**

02-Jun-08 16:13

Sfinţii mucenici Zotic, Atal, Camasis şi Filip şi alţi 31 de la Niculiţel

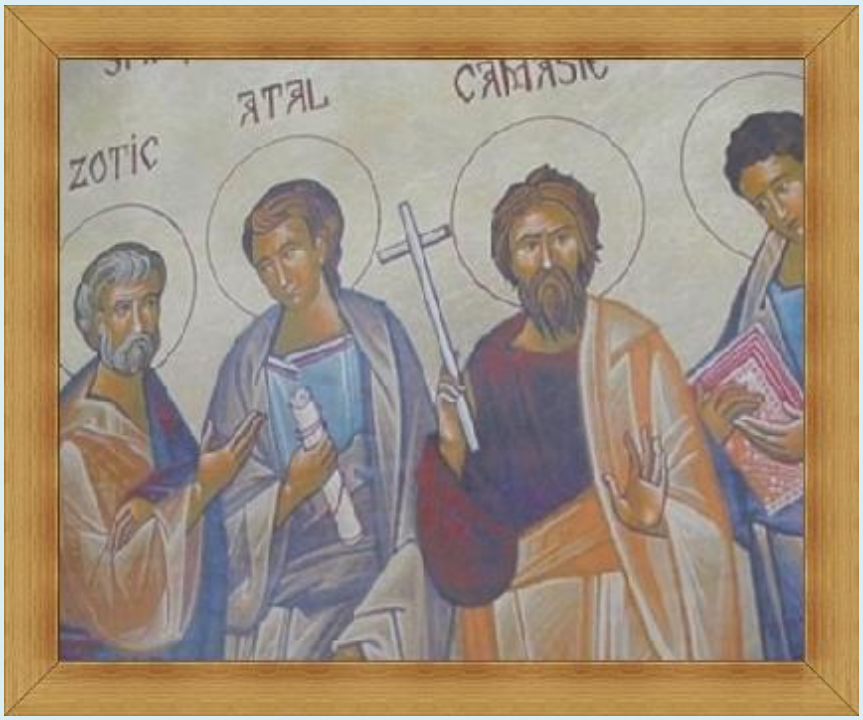

(secolul IV - 4 iunie)

Întreaga Sciţie mică, adică Dobrogea de astăzi, acum două milenii făcea parte din Imperiul Roman şi era destinată, în timpul marilor persecuţii creştine din secolele I-IV după Hristos, pentru surghiunirea şi martirizarea creştinilor care refuzau să se închine idolilor păgâni şi să le aducă jertfă.

Acest teritoriu de la periferia de nord-est a imperiului, plasat între Dunăre şi Marea Neagră, mai ales Delta Dunării şi codrii seculari dintre Măcin, Isaccea, Niculiţel şi Babadag, ca şi zona de sud a Dobrogei dintre Cernavodă, Adamclisi, Mangalia şi Constanţa (Tomis) erau cele mai potrivite pentru acest scop.

Dintre cele zece persecuţii romane împotriva creştinilor desfăşurate între anii 64 şi 324, care au umplut cerul de sfinţi şi au sfinţit pământul cu sângele a peste zece milioane de martiri, trei din ele au fost cele mai sângeroase: persecuţia lui Deciu (249-251), a lui Diocleţian şi Maximian (284-305) şi a lui Liciniu (308-324), în Răsărit, care au dat cei mai mulţi mucenici. În timpul acestor persecuţii au fost surghiuniţi în Sciţia mică mii de creştini, ostaşi, dregători, clerici şi cetăţeni romani de toate vârstele şi stările sociale.

- *Unii dintre ei mureau aici de foame şi de frig, sau din cauza bătăilor pe care le răbdau cu bărbăţie, ca nişte sfinţi mărturisitori ai Sfintei Evanghelii.*
- *Alţii reuşeau să se repatrieze după terminarea surghiunului sau după moartea împăraţilor şi guvernatorilor persecutori.*
- *Iar alţii, poate sute dintre ei, fiind mai tari în credinţă şi mai râvnitori pentru Hristos, erau greu chinuiţi şi apoi martirizaţi aici, între Dunăre şi Marea Neagră, prin decapitare.*

Trupurile lor, devenite sfinte moaşte, erau luate în grabă de creştini şi îngropate provizoriu în locuri de taină, cunoscute numai de ei. Noaptea mergeau la mormintele lor, le tămâiau, se rugau şi aprindeau lumânări. ***Ei păstrau pe ascuns evlavia sfintelor moaşte şi scriau scurte biografii cu viaţa şi pătimirea sfinţilor mucenici. Aşa luau naştere actele martirice, iar martirii intrau în memoria creştinilor, în cultul Bisericii lui Hristos şi în sinaxarele ei.***

Aşa au fost salvaţi de uitare zeci de mii de mucenici din Imperiul Roman şi peste o sută din Dobrogea. ***Mai târziu, când focul persecuţiilor străine se stingea şi se făcea iarăşi pace în imperiu, creştinii scoteau din păduri şi din morminte moaştele ascunse ale sfinţilor mucenici şi le aşezau cu cinste în cripte, anume zidite de ei, numite „martirioane", peste care zideau biserici (bazilici) de piatră şi cărămidă, ale căror numeroase ruine se văd şi astăzi în toată Dobrogea.***

- *Unele din aceste martirioane (cripte martirice) din primele secole creştine s-au ruinat de-a lungul vremii.*
- *Altele au fost distruse şi profanate de popoarele barbare, care năvăleau mereu peste ţările creştine.*
- *Iar altele au rămas până astăzi ascunse în pământ, pentru nevrednicia creştinilor, ca nişte mărgăritare de mult preţ.*

Cu rânduiala lui Dumnezeu, în anul 1971, luna septembrie, pârâul satului Niculiţel-Tulcea, venind mare, a descoperit, sub şoseaua ce trece prin mijlocul localităţii, cel mai vechi şi mai bine păstrat „martirion" creştin din întreaga Peninsulă Balcanică şi printre cele mai rare şi preţioase din lume.

Cripta martirică de la Niculiţel, construită din cărămidă, cu dimensiunile de 3,70×3,50×2,30 m, este împărţită în două mici încăperi supraetajate.

În încăperea de sus s-au găsit patru moaşte întregi de martiri, aşezate într-o raclă comună, de lemn, după tradiţia ortodoxă cunoscută, cu mâinile pe piept şi cu capul spre apus.

Toţi martirii aveau capetele tăiate, din care trei erau aşezate la locul lor, iar al patrulea se afla pe pieptul martirului.

Pe peretele din stânga intrării se află săpată în mortar următoarea inscripţie în limba greacă: **„Martirii lui Hristos”**, iar pe peretele din dreapta scrie: **„Zoticos, Attalos, Kamasis, Filippos”, având deasupra crucea monogramată (Hr).**

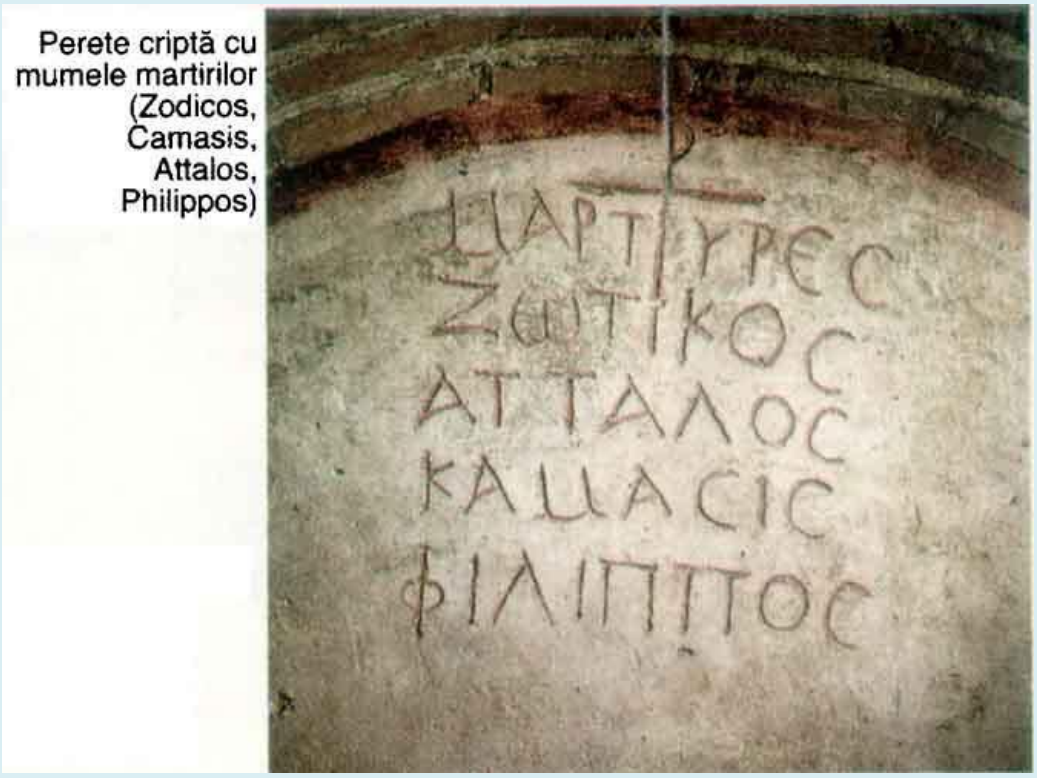

Perete criptă cu mumele martirilor (Zodicos, Camasis, Attalos, Philippos)

În încăperea de jos, împărţită şi ea în mici secţiuni, s-au găsit aproape o sută de bucăţi de oase sfinte, care aparţineau altor doi martiri necunoscuţi, care, probabil,

pătimiseră odată cu ceilalţi patru în localitatea romană din apropiere, numită Noviodunum, astăzi Isaccea. Pe o lespede de calcar este scrisă această mică inscripţie: **„Aici şi acolo (se află) sângele (vlaga) martirilor”**.

Martirologiul siriac şi mai ales Martirologiul ieronimian fixează data pătimirii acestor sfinţi martiri la 4 iunie şi alături de cei patru amintiţi mai sus, înşiră şi alţi martiri, ca: Eutihie, Quirinus, Iulia, Saturninus, Ninita, Fortunio şi alţi 25 ostaşi ai lui Hristos, ale căror nume nu sunt scrise în aceste sinaxare (vieţi de sfinţi).

Deasupra criptei martirice de la Niculiţel s-a construit o bazilică din piatră şi cărămidă destul de mare, care a servit, probabil, ca lăcaş de cult al unei străvechi mănăstiri, în secolele IV-VII. În anul 602, datorită invaziei slavilor şi bulgarilor, care traversează Dobrogea spre sudul Dunării, majoritatea bazilicilor şi a centrelor creştine organizate din Dacia Pontică sunt devastate şi rămân în ruină.

Sfinţii mucenici de la Niculiţel, Zotic, Atal, Camasie şi Filip, împreună cu ceilalţi 31 de martiri, cu nume şi fără nume, de origine greci, romani, traci, daci şi capadocieni, au pătimit pentru Hristos prin tăierea capului, fie în timpul persecuţiei lui Diocleţian, în anii 303-304, fie în timpul ultimei persecuţii sângeroase din timpul împăratului Liciniu, în anii 319-324.

După ce moaştele lor au fost aşezate provizoriu în morminte simple şi discrete de frica ostaşilor romani, sub împărăţia Sfântului Constantin cel mare, după anul 324, când capitala imperiului este mutată la Constantinopol, creştinii din Sciţia mică (Dobrogea), ajutaţi de episcopii de la Tomis, construiesc o criptă nouă în comuna Niculiţel şi înalţă biserică mare deasupra, unde aşază definitiv moaştele martirilor amintiţi.

Aşa a binecuvântat Dumnezeu pământul nostru străbun cu numeroşi martiri creştini, încă din primele secole şi până în zilele noastre. ***Aşa ne-a descoperit Mântuitorul moaştele întregi ale celor patru martiri, care au sfinţit pământul neamului cu jertfa şi sângele lor.***

Jertfa Sfinţilor şi mucenicilor Zotic, Atal, Camasie şi Filip, împreună cu a celorlalţi 31 de mucenici, de la Isaccea-Niculiţel, este una dintre cele mai mari jertfe martirice pentru Hristos, din ţara noastră. Numai jertfa marelui domn şi martir Constantin Brâncoveanu, cu a celor patru fii ai săi, poate fi pe măsura sfinţilor mucenici de la Niculiţel.

Descoperirea acestor patru sfinte moaşte întregi, unele dintre cele mai vechi şi mai bine păstrate moaşte creştine din lume, formează o minune a lui Dumnezeu săvârşită cu noi şi un semn al milei Tatălui ceresc cu poporul român, credincios şi atât de mult încercat.

Ele sunt o dovadă că Mântuitorul încă ne iubeşte, că nu ne-a părăsit pentru păcatele noastre şi că ne cheamă şi pe noi, prin rugăciunile sfinţilor mucenici, la pocăinţă, la smerenie, la credinţă şi la o viaţă creştină cât mai curată, până la jertfa supremă pentru dragostea lui Hristos, ştiind că fără jertfă creştină nu este mântuire.

Din toamna anului 1971, moaştele celor patru sfinţi martiri de la Niculiţel au fost depuse în biserica Mănăstirii Cocoş, din judeţul Tulcea, unde se află şi

astăzi, izvorând mângâiere şi întărire în credinţă celor ce se învrednicesc să ajungă în pelerinaj până acolo.

Ele formează cea mai mare cunună a Bisericii lui Hristos din România, pentru care lăudăm pe Tatăl, pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită.

Martirii, Martiriconul şi Bazilica de la Niculiţel

După cum s-a relatat în presă şi în publicaţiile de specialitate, ***în vara anului 1971, apele provenite din ploi au spălat pământul de pe o stradă în pantă, din comuna Niculiţel, judeţul Tulcea şi au ieşit la iveală ziduri vechi de piatră şi vârful unei cupole.***

Specialişti de la Muzeul „Delta Dunării", din Tulcea, sub supravegherea prof. Victor H. Baumann, ***făcând săpături la faţa locului, au descoperit temeliile de piatră ale unei bazilici paleocreştine cu trei nave, pardosită cu cărămizi romane. Dedesubtul pardoselei, între absida altarului şi naos, s-a aflat un martiricon spaţios, cu pereţii de piatră şi cupola de cărămidă, închis ermetic şi păstrat în bună stare. Intrarea în martiricon era blocată cu o lespede de piatră şi apoi tencuită.***

Înăuntru s-a aflat un sicriu comun, din scândură de brad, în care erau patru schelete omeneşti, aşezate unul lângă altul în poziţie orizontală, pe spate, după ritualul creştin de înmormântare. Osemintele îşi păstrau ordinea lor anatomică, însă erau într-un proces avansat de degradare, prin decalcifiere în contact cu aerul.

Pe pereţi, în stânga (nord) şi în dreapta (sud), în partea superioară, sunt două inscripţii în limba greacă, incizate în tencuială şi vopsite cu roşu. Fiecare

inscripţie are la început o cruce: Inscripţia din stânga: **† Martirii lui Hristos (†μάρτυρες χριστου); Inscripţia din dreapta: † Martirii Zoticos, Attalos, Kamasis, Filippos († μάρτυρες Ζώτικος, Ατταλος, Καμάσις, Φίλιππος).**

În interiorul martiriconului nu s-au mai găsit alte obiecte şi nici urme vestimentare, ci numai unele fragmente de ceramică şi sticlă spartă. Sub pragul intrării în martiricon s-a găsit o monedă de bronz cu crucea pe verso, din timpul împăratului Teodosie II (408-450).

Făcându-se expertiza antropologică, s-a stabilit, în linii generale, că scheletele aparţin unor bărbaţi de tip oriental; trei sunt aproape de vârsta de 50 de ani, iar al patrulea – circa 35 de ani. Osemintele nu prezintă urme de violenţă care ar fi putut provoca moartea. Toate însă prezintă reacţii de osteoporoză şi osteofitoză, care pot fi explicate numai prin trăirea unei vieţi ascetice.

Cine sunt aceşti martiri şi când au fost martirizaţi ?

Martirii de la Niculiţel pot fi din părţile locului, sau aduşi aici, din altă parte, după cum se obişnuia, pe vremea aceea, pentru cei care pătimeau pentru credinţă şi erau consideraţi ca sfinţi. ***Dovezile materiale descoperite cu prilejul cercetărilor arheologice, din anii 1971-1972, arată că bazilica şi martiriconul formează un tot unitar şi că ele au fost construite spre sfârşitul secolului IV şi începutul secolului V d. Hr.***

Întrucât martiriconul a fost construit special pentru adăpostirea osemintelor celor patru martiri şi pentru cinstirea lor ca sfinţi, înseamnă că ei sunt contemporani cu construirea monumentului, sau cu puţin timp mai dinainte.

Astfel, s-a exclus ipoteza că ei ar fi fost victimele persecuţiilor religioase ale lui Diocleţian şi Liciniu (298-325), când, în Sciţia Mică, avem mai mulţi martiri la Tomis - Constanţa, Halmyris - Dunavăţ, Axiopolis - Cernavodă, Noviodunum - Isaccea, Dinogeţia - Garvăn etc.

În a doua jumătate a secolului IV, se cunosc două persecuţii religioase, de o parte şi de alta a Dunării.

- *Prima, de scurtă durată, a fost pe timpul împăratului Iulian Apostatul, în Sciţia Mică, când a fost ars pe rug, pentru credinţa creştină,* ***soldatul Emilian de la Durostorum, la 18 iulie 362.*** *Martirologiile nu mai pomenesc şi despre alţi martiri.*
- *A doua persecuţie, în mai multe etape, a fost dezlănţuită în Câmpia Munteniei, care, împreună cu sudul Moldovei, se afla sub stăpânirea regelui goţilor, Atanaric.*

Cea mai sângeroasă etapă a fost cea dintre anii 370-373, când regele goţilor, pentru a se răzbuna împotriva împăratului bizantin Valens, care în două rânduri trecuse în nordul Dunării, în acţiuni de pedepsire a goţilor şi le tăiase şi subsidiile din Imperiu, a pornit persecuţia creştinilor dintre goţi, care, în vremea aceea, aveau deja biserici organizate cu episcopi, preoţi, monahi, citeţi etc.

Atunci a fost înecat, în râul Buzău, ***Sfântul Sava Gotul, la 12 aprilie 372****. Ca să scape de prigoană, unii creştini s-au refugiat peste Dunăre, în Imperiul Roman. Aşa făcuse mai înainte, în anul 348, şi Ulfila „apostolul goţilor". Alţi creştini, preoţi şi călugări au fost arşi de vii în bisericile lor. Un fragment din calendarul got şi unele sinaxare arată că numărul martirilor din această perioadă a fost mare.*

Pe lângă aceste menţiuni istorice, ştiri preţioase despre starea de lucruri din ţara noastră, stăpânită de goţi, ne aduc trei scrisori ale Sfântului Vasile cel mare, Arhiepiscopul Cezareei Capadociei, contemporan cu această perioadă a persecuţiilor; scrisorile care poartă numerele 154, 155, 164. Două dintre acestea au fost adresate lui Aholiu, Arhiepiscopul Tesalonicului şi una lui Junius Soranus, guvernatorul Sciţiei Mici, care avea reşedinţa la Tomis. ***Prin aceste scrisori, Sfântul Părinte se interesa de creştinii de la Dunărea de Jos - strămoşii noştri.*** Pe Aholiu, l-a lăudat pentru rolul pe care l-a avut în încurajarea rezistenţei creştine

ortodoxe, în Goţia şi aminteşte şi despre *„luptele vitejeşti, trupurile sfârtecate pentru credinţă, dispreţuirea cu inimă neînfricată a furiei barbarice, feluritele torturi ale chinuitorilor, statornicia în toate a celor torturaţi, lemnul, apa, săvârşitoarele martirilor*”. Iar pe Junius Soranus, care era nepot al Sfântului Vasile, îl lăuda că îi ajută pe cei prigoniţi şi îi scrie: *„Bine vei face dacă vei trimite moaştele martirilor în patrie*”.

Ţinându-se seama de aceste evenimente, care se petreceau în Goţia, în a doua jumătate a secolului IV, şi de legăturile strânse care existau între creştinii de pe ambele maluri ale Dunării cu cei din Orient, din Capadocia, Constantinopol, Tesalonic etc., s-a emis părerea că şi martirii de la Niculiţel au putut fi victime ale persecuţiei lui Atanaric. ***Cei patru martiri de la Niculiţel, cu nume greceşti: Zotikos, Attalos, Kamasis şi Filippos, au putut fi misionari creştini, clerici sau monahi, de origine locală, greacă sau orientală, care au trecut din Sciţia Mică în teritoriile stăpânite de goţi, pentru a face misionarism la strămoşii noştri şi au fost martirizaţi acolo.***

[Arhiepiscopul Antim Nica primind moaştele Sfinţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip (frescă din biserica Mănăstirii Cocoş , jud. Tulcea)]

Ca şi în cazul Sfântului Sava Gotul, ale cărui sfinte moaşte au fost cerute de Sfântul Vasile cel mare, pentru Biserica din Capadocia ca „pârga roadelor celor ce au dat sămânţa”, tot aşa, comunitatea creştină din părţile Niculiţelului şi din

Noviodunum, care dispunea de o bună stare materială – şi care probabil că-i cunoştea pe cei patru martiri, a construit martiriconul şi a adus acolo rămăşiţele lor pământeşti. Deasupra a ridicat apoi bazilica, destul de mare pentru acele timpuri.

Când bazilica s-a distrus, din cauza vitregiei vremurilor, totul a fost părăsit şi uitat. Martiriconul, fiind însă ascuns în pământ, sub pardoseala bazilicii, s-a păstrat intact, ***iar întâmplarea fericită, din anul 1971, a făcut ca taina acestui martiricon să ni se descopere nouă, după mai mult de un mileniu şi jumătate de la zidirea lui.*** Întrucât urmează ca, în curând, să se facă lucrări de restaurare şi de punere în valoare muzeistică şi pe linie de turism a acestui important monument arheologic, unic în felul lui pentru ţara noastră, ***Sfânta Episcopie a Dunării de Jos a obţinut aprobarea ca să mute osemintele martirilor din acest martiricon la Mănăstirea Cocoş, unde se află la o distanţă de numai 5 km de acel loc.***

Ca urmare, în ziua de miercuri 17 ianuarie, 1972, osemintele martirilor au fost ridicate din martiricon şi aşezate separat în patru racle de metal, cu toată cinstea cuvenită, de către Preasfinţitul Arhiereu-Vicar Gherasim Constănţeanul şi de un sobor de preoţi şi monahi. Raclele au fost apoi transportate la Mănăstirea Cocoşu şi aşezate în biserica mare, în sunet de clopote, în miros de tămâie binemirositoare, în cântări duhovniceşti şi rugăciuni pentru preamărirea lui Dumnezeu, Cel minunat întru Sfinţii Săi.

Monumentul şi martirii de la Niculiţel aduc o nouă lumină pentru cunoaşterea vieţii sociale, politice, culturale şi religioase a populaţiei din Sciţia Mică şi legăturile acesteia cu populaţia daco-romană de dincoace de Dunăre, în epoca migraţiei popoarelor.

Arhimandrit Ioanichie Bălan - Patericul românesc - Sciţia Mică (Dobrogea de astăzi) - ţara martirilor din primele trei secole după Hristos

Întreaga Sciţie Mică, adică Dobrogea de astăzi, acum două milenii făcea parte din Imperiul Roman şi era destinată, în timpul marilor persecuţii creştine din secolele I-IV după Hristos, pentru surghiunirea şi martirizarea creştinilor care refuzau să se închine idolilor păgâni şi să le aducă jertfă. Acest teritoriu de la periferia de nord-est a Imperiului, plasat între Dunăre şi Marea Neagră, mai ales Delta Dunării şi codrii seculari dintre Măcin, Isaccea, Niculiţel şi Babadag, ca şi zona de sud a Dobrogei, dintre Cernavodă, Adamclisi, Mangalia şi Constanţa (Tomis) erau cele mai potrivite pentru acest scop.

Dintre cele zece persecuţii romane împotriva creştinilor desfăşurate între anii 64 şi 324, care au umplut cerul de sfinţi şi au sfinţit pământul cu sângele a peste zece milioane de martiri, trei dintre ele au fost cele mai sângeroase: persecuţia lui Deciu (249-251), a lui Diocleţian şi Maximian (284-305) şi a lui Liciniu (308-324), în Răsărit, care au dat cei mai mulţi mucenici. În timpul acestor persecuţii au fost surghiuniţi în Sciţia Mică mii de creştini, ostaşi, dregători, clerici şi cetăţeni romani de toate vârstele şi stările sociale.

Unii dintre ei mureau aici de foame şi de frig, sau din cauza bătăilor pe care le răbdau cu bărbăţie, ca nişte sfinţi mărturisitori ai Sfintei Evanghelii. Alţii reuşeau să se repatrieze după terminarea surghiunului sau după moartea împăraţilor şi guvernatorilor persecutori. Iar alţii, poate sute dintre ei, fiind mai tari în credinţă şi mai râvnitori pentru Hristos, erau greu chinuiţi şi apoi martirizaţi aici, între Dunăre şi Marea Neagră, prin decapitare. Trupurile lor, devenite sfinte moaşte, erau luate în grabă de creştini şi îngropate provizoriu în locuri de taină, cunoscute numai de ei. Noaptea mergeau la mormintele lor, le tămâiau, se rugau şi aprindeau lumânări. Ei păstrau pe ascuns evlavia sfintelor moaşte şi scriau scurte biografii cu viaţa şi pătimirea sfinţilor mucenici. Aşa luau naştere actele martirice, iar martirii intrau în memoria creştinilor, în cultul Bisericii lui Hristos şi în sinaxarele ei.

Aşa au fost salvaţi de uitare zeci de mii de mucenici din Imperiul Roman şi peste o sută din Dobrogea. Mai târziu, când focul persecuţiilor străine se stingea şi se făcea iarăşi pace în Imperiu, creştinii scoteau din păduri şi din morminte moaştele ascunse ale sfinţilor mucenici şi le aşezau cu cinste în cripte, anume zidite de ei, numite „martirioane”, peste care zideau biserici (bazilici) de piatră şi cărămidă, ale căror numeroase ruine se văd şi astăzi în toată Dobrogea. Unele dintre aceste martirioane (cripte martirice) din primele secole creştine s-au ruinat de-a lungul vremii. Altele au fost distruse şi profanate de popoarele barbare, care năvăleau mereu peste ţările creştine. Iar altele au rămas până astăzi ascunse în pământ, pentru nevrednicia creştinilor, ca nişte mărgăritare de mult preţ.

(Arhimandrit Ioanichie Bălan, Patericul românesc, Editura Mănăstirea Sihăstria, pp. 19-20)

Arhimandrit Ioanichie Bălan - Cripta martirică de la Niculiţel - cel mai vechi şi mai bine păstrat „martirion” creştin din Peninsula Balcanică

Cu rânduiala lui Dumnezeu, în anul 1971, luna septembrie, pârâul satului Niculiţel (Tulcea), venind mare, a descoperit, sub şoseaua ce trece prin mijlocul localităţii, cel mai vechi şi mai bine păstrat „martirion” creştin din întreaga Peninsulă Balcanică şi printre cele mai rare şi preţioase din întreaga lume.

Cripta martirică de la Niculiţel, construită din cărămidă, cu dimensiunile de 3,70 x 3,50 x 2,30 metri, este împărţită în două mici încăperi supraetajate. În încăperea de sus s-au găsit patru moaşte întregi de martiri, aşezate într-o raclă comună, de lemn, după tradiţia ortodoxă cunoscută, cu mâinile pe piept şi cu capul spre apus. Toţi martirii aveau capetele tăiate, din care trei erau aşezate la locul lor, iar al patrulea se afla pe pieptul martirului. Pe peretele din stânga intrării se află săpată în mortar următoarea inscripţie în limba greacă: „Martirii lui Hristos”, iar pe peretele din dreapta scrie: „Zoticos, Attalos, Kamasis, Filippos”, având deasupra crucea monogramată (Hr).

În încăperea de jos, împărţită şi ea în mici secţiuni, s-au găsit aproape o sută de bucăţi de oase sfinte, care aparţineau altor doi martiri necunoscuţi, care probabil

pătimiseră odată cu ceilalţi patru în localitatea romană din apropiere, numită Noviodunum, astăzi Isaccea. Pe o lespede de calcar este scrisă această mică inscripţie: „Aici şi acolo (se află) sângele (vlaga) martirilor”.

Martirologiul siriac şi mai ales Martirologiul ieronimian fixează data pătimirii acestor sfinţi martiri la 4 iunie şi, alături de cei patru amintiţi mai sus, înşiră şi alţi martiri, ca: Eutihie, Quirinus, Iulia, Saturninus, Ninita, Fortunio şi alţi 25 ostaşi ai lui Hristos, ale căror nume nu sunt scrise în aceste sinaxare (vieţi de sfinţi).

Deasupra criptei martirice de la Niculiţel s-a construit o bazilică din piatră şi cărămidă, care a servit, probabil, ca lăcaş de cult al unei străvechi mănăstiri, în secolele IV-VII. În anul 602, datorită invaziei slavilor şi bulgarilor, care traversează Dobrogea spre sudul Dunării, majoritatea bazilicilor şi a centrelor creştine organizate din Dacia Pontică sunt devastate şi rămân în ruină.

(Arhimandrit Ioanichie Bălan, Patericul românesc, Editura Mănăstirea Sihăstria, pp. 20-21)

Arhimandrit Ioanichie Bălan - Descoperirea moaştelor întregi ale Sfinţilor mucenici de la Niculiţel - o minune a lui Dumnezeu

Sfinţii mucenici de la Niculiţel, Zotic, Atal, Camasie şi Filip, împreună cu ceilalţi 31 de martiri, cu nume şi fără nume, de origine greci, romani, traci, daci şi capadocieni, au pătimit pentru Hristos prin tăierea capului, fie în timpul persecuţiei lui Diocleţian, în anii 303-304, fie în timpul ultimei persecuţii sângeroase din timpul împăratului Liciniu, în anii 319-324.

După ce moaştele lor au fost aşezate provizoriu în morminte simple şi discrete de frica ostaşilor romani, sub împărăţia Sfântului Constantin cel mare, după anul 324, când capitala imperiului este mutată la Constantinopol, creştinii din Sciţia Mică (Dobrogea), ajutaţi de episcopii de la Tomis, construiesc o criptă nouă în comuna Niculiţel şi înalţă biserică mare deasupra, unde aşază definitiv moaştele martirilor amintiţi.

Aşa a binecuvântat Dumnezeu pământul nostru străbun cu numeroşi martiri creştini, încă din primele secole şi până în zilele noastre. Aşa ne-a descoperit Mântuitorul moaştele întregi ale celor patru martiri care au sfinţit pământul neamului cu

jertfa şi sângele lor. Jertfa Sfinţilor şi mucenicilor Zotic, Atal, Camasie şi Filip, împreună cu a celorlalţi 31 de mucenici, de la Isaccea (Niculiţel) este una dintre cele mai mari jertfe martirice pentru Hristos, din ţara noastră. Numai jertfa marelui domn şi martir Constantin Brâncoveanu, cu a celor patru fii ai săi, poate fi pe măsura sfinţilor mucenici de la Niculiţel.

Descoperirea acestor patru sfinte moaşte întregi, unele dintre cele mai vechi şi mai bine păstrate moaşte creştine din lume, formează o minune a lui Dumnezeu săvârşită cu noi şi un semn al milei Tatălui Ceresc cu poporul român, credincios şi atât de mult încercat. Ele sunt o dovadă că Mântuitorul încă ne iubeşte, că nu ne-a părăsit pentru păcatele noastre şi că ne cheamă şi pe noi, prin rugăciunile sfinţilor mucenici, la pocăinţă, la smerenie, la credinţă şi la o viaţă creştină cât mai curată, până la jertfa supremă pentru dragostea lui Hristos, ştiind că fără jertfă creştină nu este mântuire.

Din toamna anului 1971, moaştele celor patru sfinţi martiri de la Niculiţel au fost depuse în biserica Mănăstirii Cocoş, spre închinarea credincioşilor iubitori de mucenici. Ele formează cea mai mare cunună a Bisericii lui Hristos din România, pentru care lăudăm pe Tatăl, pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită.

Pomenirea Sfinţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip şi a celor împreună cu dânşii se face la 4 iunie.

Sfinţilor mucenici, care bine v-aţi nevoit şi v-aţi încununat, rugaţi-vă Domnului să mântuiască sufletele noastre!

(Arhimandrit Ioanichie Bălan, Patericul românesc, Editura Mănăstirea Sihăstria, p. 21)

Cătălin Acasandrei - Ploile care „au adus sfinți” în loc de inundații - cum au fost descoperite moaștele celor patru mucenici de la Niculițel?

Cripta martirică de la Niculiţel

Cripta martirică de la Niculiţel

Sfinţii mucenici Zotic, Atal, Camasie și Filip de la Niculițel sunt cuprinşi în numărul celor 36 de martiri greci, romani, traci, daci şi capadocieni care au fost martirizați prin decapitare pentru credința lor, între Dunăre şi Marea Neagră.

Nu cunoaștem cu exactitate data morţii lor, nici locul în care au fost martirizaţi. Unii presupun că cei patru erau ostaşi în armata romană și, pentru că nu voiau să jertfească idolilor, au fost surghiuniţi la gurile Dunării, în nordul Dobrogei de astăzi, unde erau exilaţi numeroşi creştini.

Conform tradiţiei, aceşti sfinţi ostaşi au fost judecaţi de către autorităţile romane în vechiul oraş Noviodunum (pe malul Dunării, la 2 kilometri est de localitatea Isaccea, județul Tulcea), tot în Dobrogea, și condamnați la moarte prin tăiere cu sabia, fie în timpul persecuţiei lui Diocleţian, în anii 303-304, fie în timpul ultimei persecuţii sângeroase din vremea împăratului Liciniu, în anii 319-324.

După moartea lor, trupurile le-au fost aşezate provizoriu în morminte simple şi discrete, de frica ostaşilor romani. După anul 324, când capitala Imperiului Roman a fost mutată la Constantinopol, creştinii din Sciţia Mică (Dobrogea), ajutaţi de episcopii de la Tomis, au construit o bazilică din piatră și au mutat în cripta de la subsolul ei moaștele celor patru martiri. Acest lucru este explicabil, dacă ținem cont de faptul că ambele localităţi formau o singură unitate administrativă şi erau foarte apropiate (aproximativ 10-12 km).

După mai bine de un secol și jumătate, în luna septembrie a anului 1971, în urma unor ploi torențiale, pârâul din localitatea Niculițel a ieșit din albie, iar apa abătută pe o uliţă lăturalnică a scos la iveală cupola de piatră a criptei, aflată sub ruinele vechii biserici creştine.

Cercetările arheologice au scos la iveală detalii impresionante: cei patru martiri au fost așezați în raclă respectând întocmai tradiția creştină pe care o cunoaştem până astăzi, adică având mâinile pe piept şi capul orientat spre apus. Cripta are formă aproape pătrată şi este construită din cărămidă cu mortar, având următoarele dimensiuni: 3,70 x 3,40 m și înaltă de 2,30 m. Accesul în criptă a fost blocat cu o lespede din piatră iar în interior, pe peretele din stânga intrării, a fost scrijelită în mortarul crud următoarea inscripţie: „Martirii lui Hristos”, iar pe cel din dreapta - repetarea cuvântului martiri și consemnarea numelor în următoarea ordine: Zotikos, Attalos, Kamasis, Philippos, având deasupra Crucea monogramată (simbol creștin timpuriu constând din primele două litere grecești ale numelui Χριστός).

Cercetările de specialitate au continuat și în anii următori, iar sub nivelul acestei cripte au fost descoperite două vase de ceramică și alte numeroase fragmente de oase umane (aproape 100) de mici dimensiuni, cel mai probabil din trupurile altor martiri, ale căror nume nu se cunosc încă. Pe o lespede confecționată din calcar a fost găsită și o nouă inscripție: „Aici și acolo (se află) sângele (vlaga) martirilor". Forma literelor acestei inscripţii este asemănătoare cu cea descoperită pe pereţii criptei superioare, acest element pledând astfel pentru contemporaneitatea lor.

În urma acestei desoperiri, după 16 veacuri de odihnă în răcoarea criptei, moaştele martirilor de la Niculiţel au fost aşezate în patru racle de lemn şi depuse spre închinare în biserica Mănăstirii Cocoş din apropiere, unde se păstrează şi astăzi.

Profesorul Emilian Popescu, teolog, istoric și membru de onoare al Academiei Române, consideră că descoperirile arheologice de la Niculiţel au o valoare cu totul deosebită.

1. Ele au adus la lumină, pentru prima oară, moaştele (scheletele) întregi ale unor martiri, cărora le cunoaştem sigur şi numele.

2. A ieşit la iveală una dintre cele mai vechi bazilici de pe teritoriul ţării noastre şi cel mai vechi martirion cunoscut până acum.

3. Se întăreşte convingerea noastră în ştirile din martirologii, şi anume că ele sunt adevărate.

4. Se dovedeşte forţa şi vechimea credinţei creştine pe pământul României.

5. Această descoperire este până acum unică în întreg spaţiul balcanic şi extrem de rară în tot spațiul fostului Imperiu Roman.

Sfinţii mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip de la Niculiţel

La 4 iunie, Martirilogiul siriac indică sărbătorirea Sfântului Filip, iar Martirologiul ieronimian adaugă pe Zoticus, Atalus, Euticus (Eutihie), Kamasis, Quirinus, Iulia, Saturninus, Galdunus, Ninnita, Fortunio (Furtunio) şi alţi 25, ale căror nume nu sunt amintite.

Patru martiri din grupul acesta mare şi anume: Zotikos, Attalos, Kamasis şi Philippos au fost înmormântaţi în cripta unei bazilici descoperite pe teritoriul comunei Niculiţel, judeţul Tulcea, în toamna anului 1971. Localitatea aceasta era în antichitate o aşezare romană rurală pe teritoriul oraşului Noviodunum, Isaccea de astăzi. Înmormântarea celor patru martiri aici - şi pe care martirologiile îi arată că au pătimit la Noviodunum - este explicabilă prin aceea că ambele localităţi formau o singură unitate administrativă şi erau foarte apropiate (cca. 10-12 km).

Moaştele mucenicilor au fost depuse într-o raclă specială de lemn, aşezată apoi pe pavimentul de piatră al criptei. Ei au fost puşi în raclă în poziţia creştină pe care o cunoaştem azi, adică cu mâinile pe piept şi cu capul spre apus. Cripta are formă aproape pătrată şi e construită din cărămidă cu mortar. Intrarea a fost blocată cu o lespede mare de piatră. În interior, pe peretele din stânga intrării, a fost zgâriată în mortarul crud inscripţia: Martirii lui Hristos, iar pe cel din dreapta întâlnim

repetarea cuvântului „martiri” şi apoi înscrierea numelui lor în următoarea ordine: Zotikos, Attalos, Kamasis, Philippos. Aceste inscripţii sunt precedate de crucea monogramată.

Indicarea ca loc de pătimire a celor patru martiri a oraşului Noviodunum se explică prin aceea că ei au fost judecaţi împreună cu ceilalţi fraţi de suferinţă de către autorităţi în aceasta aşezare urbană. După ce li s-a aplicat pedeapsa capitală, ei au fost poate luaţi de către creştini şi duşi pentru odihna veşnică într-un loc mai ferit, pe care l-au găsit la Niculiţel. Este de presupus că la început trupurile lor au fost depuse într-o criptă sau capelă modestă, de unde au fost transhumate în bazilica actuală. Aceasta a fost construită de o comunitate în perioada când creştinismul se putea manifesta liber.

Data pătimirii lor, ca şi a construirii bazilicii, nu este cunoscută şi ea este cercetată şi azi de învăţaţi. Până acum s-au dat mai multe răspunsuri.

Unii specialişti socot că cei patru bărbaţi au suferit martiriul în timpul marii persecuţii a lui Diocleţian, prin anii 303-304. Un alt moment critic au fost anii 319-324, ca o consecinţă a măsurilor luate împotriva creştinilor de către împăratul Liciniu.

Din cele de mai sus reiese că nu există elemente categorice care să pledeze pentru o fixare sigură a datei pătimirii celor şase mucenici de la Niculiţel. Afirmaţiile care s-au făcut până acum trebuie privite doar ca simple ipoteze de lucru.

În încercările de stabilire a datei pătimirii martirilor de la Niculiţel şi a celorlalţi localizaţi de martirologii la Noviodunum, credem că trebuie să se ţină seama, în afară de alte elemente, şi de numărul lor mare. Aceasta presupune în primul rând o persecuţie de mari proporţii, cum a fost aceea din timpul lui Diocleţian, din anii 303-304, sau aceea din anii 319-324, dezlănţuită de Liciniu. S-ar putea chiar să existe mai multe şanse pentru vremea lui Liciniu, dacă ne gândim la posibilitatea ca actuala criptă să fi fost construită de creştini imediat sau puţin timp după persecuţie, în cadrul atmosferei de libertate asigurată pentru ei de către Constantin cel mare.

Dar chiar dacă încercările de precizare cronologică nu sunt definitive, se poate admite că martirionul şi bazilica nu depăşesc secolul al IV-lea sau începutul celui de al V-lea.

Descoperirile de la Niculiţel au o valoare cu totul deosebită pentru că:

(1) ele au adus la lumină, pentru prima oară, moaştele întregi ale unor martiri, cărora le cunoaştem sigur şi numele;
(2) a ieşit la iveală una dintre cele mai vechi bazilici de pe teritoriul ţării noastre şi cel mai vechi martirion cunoscut până acum;
(3) se întăreşte convingerea noastră în ştirile din martirologii, şi anume că ele sunt veridice;
(4) se dovedeşte forţa şi vechimea credinţei creştine pe pământul României;
(5) în sfârşit, asemenea descoperire este până acum unică în întreg spaţiul balcanic şi extrem de rară în întregul Imperiu roman

Astăzi moaştele martirilor de la Niculiţel, după 16 veacuri de odihnă în încăperile răcoroase ale criptei, se păstrează în biserica mănăstirii Cocoşu, judeţul Tulcea, şi este o mângâiere pentru oricine poate ajunge acolo şi li se închină.

Pr. Gabriel Onea - Jumătate de veac de la descoperirea Sfinţilor mucenici de la Niculiţel

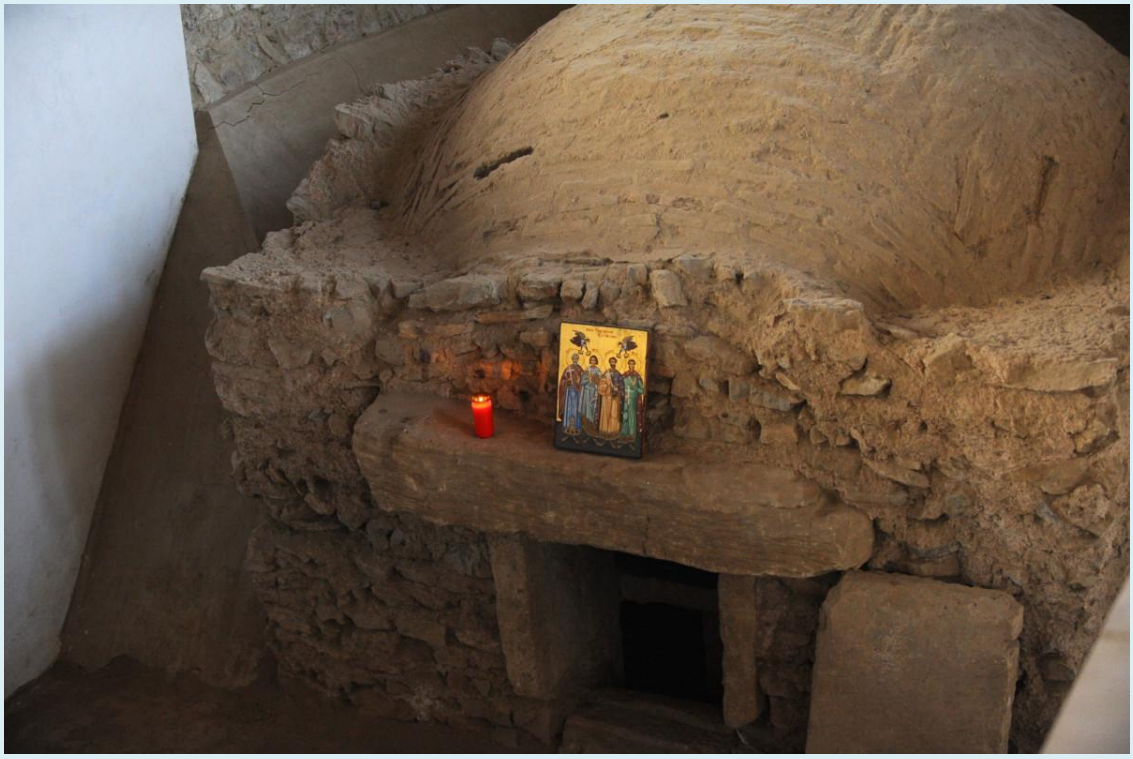

04 iun, 2021

Așezat într-o frumoasă zonă depresionară, înconjurat de dealuri împădurite cu tei, Niculițelul nu este doar un loc pitoresc, ci mai cu seamă unul cu veche și puternică încărcătură duhovnicească, datorită căreia a devenit unul dintre cele mai importante locuri de pelerinaj din țară și din acest colț de lume. Am ajuns în Dobrogea în anul 2001. În acel an, s-a organizat și primul pelerinaj la criptă. Se împlineau 30 de ani de la marea descoperire.

Moaștele sfinților au fost purtate, cu mare cinste, în cântări duhovnicești, de la Mănăstirea Cocoș, unde sunt așezate spre închinare, până la bazilica paleocreștină de la Niculițel, locul în care au fost descoperite. Procesiunea a început în după-amiaza duminicii Rusaliilor. Sfintele moaște au fost aduse mai întâi la Isaccea, locul martiriului. Către seară, au fost așezate în cripta de la Niculițel, unde se odihniseră șaptesprezece secole, înainte de a fi descoperite. A urmat o noapte de priveghere. După slujbele rânduite, monahii de la mănăstirile Cocoș și Dervent au citit neîntrerupt Psaltirea.

În actele martirice, care au fost cercetate de la descoperirea sfinților până în prezent, sunt consemnați 36 de mucenici care au pătimit în data de 4 iunie la Noviodunum, adică în Isaccea de astăzi, lângă Niculițel. Noi ne-am întâlnit doar cu patru dintre ei. Deocamdată putem cinsti doar moaștele Sfinților Zotic, Atal, Camasie și Filip, dar alți 32 de sfinți așteaptă să-i descoperim. Din mila lui Dumnezeu, cred că aici este lucrarea în care Domnul m-a așezat. Și Îi mulțumesc pentru această slujire, dincolo de nevrednicia mea.

De la Niculițel, binecuvântarea lui Dumnezeu, prin moaștele sfinților Săi mucenici, se răspândește peste întreaga țară. La sfințirea Catedralei Naționale, Preafericitul părinte patriarh Daniel a așezat în stâlpul Sfintei mese, după rânduială, părticele din moaștele sfinților mucenici de la Niculițel, împreună cu părticele din moaștele Sfântului domnitor martir Constantin Brâncoveanu.

Sfinții ne-au transmis, de-a lungul vremii, multe semne. Ne-au transmis, mai ales, prin creștinii care locuiesc în casele din vecinătatea criptei, prin întâmplările din viețile lor de familie. Zidurile fundației bazilicii se continuă mult în afara clădirii, care a fost restaurată și amenajată ca muzeu. Zidurile vechii fundații duc sub casele vecine.

Vrednicul de pomenire arhiepiscop Antim Nica venea des la Niculițel pe șantierul arheologic și cu ajutorul substanțial al Arhiepiscopiei Tomisului și Dunării de Jos s-a ridicat, în anii 1984-1990, clădirea de protecție peste bazilică. În anul 2004, cu ajutorul Arhiepiscopiei Tomisului, au fost cumpărate două case în zonă.

Pe lângă cripta sfinților, declarată monument unic în Europa, un alt edificiu de mare valoare istorică și duhovnicească este Biserica Sfântului Atanasie, lăcaș de cult ce datează din secolul 13.

De asemenea, biserica parohială din Niculiţel, „Sfânta cuvioasă Parascheva”, datând din secolul 19. Nu în ultimul rând, trecând dealurile, pelerinii pot călca pragurile mănăstirilor Cocoș, Saon, Celic Dere, Valea Teilor. Aceste patru mănăstiri înconjoară Niculițelul și la fiecare se poate ajunge într-un timp foarte scurt.

Dorind să venim în întâmpinarea pelerinilor, cu ajutorul lui Dumnezeu, am finalizat de curând lucrările de construcție pentru noul sediu al protopopiatului. Astfel, putem pune la dispoziția creștinilor care își doresc să ajungă în Niculițel, 30 de locuri de cazare, în cele mai bune condiții. Citind din când în când impresiile pelerinilor consemnate în Cartea de aur a bazilicii am observat că oamenii vin ca la muzeu și pleacă încărcați de emoție ca de la biserică. Acest cuvânt des întâlnit, „emoție”, se traduce „Duh Sfânt”, pentru că El este lucrător și încălzește inimile celor care pășesc pragul acestei sfinte biserici.

Părintele profesor Viorel Sava, de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Iași, spunea într-un interviu la hramul sfinților: „Noi avem impresia că am purtat sfinții pe brațe în cadrul acestei procesiuni, dar întru adevăr lucrurile se petrec altfel: ei sunt cei care ne poartă pe noi”.

Eu știu că venind la Niculițel ne întâlnim cu cei patru slujitori sfinţi ai bazilicii care ne primesc și ne înconjoară cu dragoste.

50 de ani de la descoperirea martirilor de la Niculițel: Sunt chezășia învierii noastre, spune IPS Teodosie

Ștefana Totorcea
04.06.2021

Înaltpreasfințitul părinte Teodosie a oficiat vineri Sfânta Liturghie la altarul de vară de lângă complexul paleocreștin de la Niculițel, unde se găsesc vestigiile bazilicii construite pe mormântul Sfinților Zotic, Atal, Camasie și Filip. Anul acesta s-au împlinit cinci decenii de la descoperirea moaștelor lor.

Arhiepiscopul Tomisului i-a avut alături pe părintele arhiepiscop Casian al Dunării de Jos și pe părintele episcop Visarion al Tulcii.

Despre cei patru sfinți ocrotitori ai Episcopiei Tulcii descoperiți la Niculițel, Înalt-preasfințitul Teodosie a amintit că sunt patru din cei 36 de mucenici martirizați la Isaccea, unde staționa o legiune romană.

„Pământul acesta este plin de sfinți. Cei patru au fost așezați după demnitatea lor de martiri ai lui Hristos”, a spus arhiepiscopul Tomisului.

„Dar și ceilalți se află pe aici, printre noi, cel puțin 32, câți au pătimit, mai sunt prin locurile acestea și până la Isaccea”, a adăugat el. „Așadar, avem aici o ceată de sfinți care sfințesc pământul acesta și ne dau și nouă raze de sfințenie prin sfintele lor moaște.”

„Cine sunt cei patru martiri? Sunt fruntaşi ai soldaţilor, sunt fruntaşi ai creştinilor, sunt mărturisitori fără de frică, sunt aceia care L-au purtat pe Hristos în sufletul şi în viaţa lor”, a spus ierarhul.

El a evocat pelerinajul tăcut al credincioşilor şi studenţilor teologi la cripta de la Niculiţel în timpul comunismului, precum şi felul în care moaştele au fost luate de pe şantierul arheologic şi ascunse la Mănăstirea Cocoş, deoarece autorităţile comuniste nu permiteau cinstirea lor.

„Sfintele moaşte sunt chezăşia învierii noastre”, a mai precizat părintele arhiepiscop Teodosie. *„Sunt ferestre către învierea noastră, ca să înţelegem cum vom învia şi noi. Credinţa în Învierea Domnului nu este completă dacă nu este împlinită cu credinţa în învierea noastră.”*

Joi, în ajunul praznicului, părintele episcop Visarion a oficiat slujba privegherii, apoi moaştele sfinţilor au fost duse la Niculiţel, unde au fost aşezate vineri spre închinarea credincioşilor.

Moaştele Sfinţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip au fost descoperite în 1971 în urma unor ploi torenţiale la Niculiţel şi sunt păstrate din 1973 la Mănăstirea Cocoş din judeţul Tulcea.

În mesajul transmis vineri, la împlinirea a 50 de ani de la descoperirea lor, părintele patriarh Daniel îl citează pe părintele profesor Emilian Popescu, arheologul care rezumă astfel importanţa descoperirii celor patru sfinţi:

„a ieşit la iveală una dintre cele mai vechi basilici de pe teritoriul ţării noastre şi cel mai vechi martyrium de acest gen cunoscut până acum”;
„se întăreşte convingerea noastră că ştirile din martyrologii sunt veridice”;
„se dovedesc forţa şi vechimea credinţei creştine pe pământul României”;
„asemenea descoperire este până acum unică în întreg spaţiul balcanic şi extrem de rară în întregul Imperiu Roman”.

Ceilalţi doi ocrotitori ai Episcopiei Tulcii sunt Sfinţii mucenici Epictet şi Astion de la Halmyris.

Vezi şi: Mesajul patriarhului Daniel la 50 de ani de la descoperirea moaştelor Sfinţilor de la Niculiţel:
https://basilica.ro/mesajul-patriarhului-daniel-la-50-de-ani-de-la-descoperirea-moastelor-sfintilor-de-la-niculitel/

Mesajul patriarhului Daniel la 50 de ani de la descoperirea moaștelor Sfinților de la Niculițel

Ștefana Totorcea
04.06.2021

Părintele patriarh Daniel a transmis vineri un mesaj cu prilejul manifestărilor organizate de Episcopia Tulcii la aniversarea a 50 de ani de la descoperirea moaștelor Sfinților mucenici Zotikos, Attalos, Kamasis și Filippos.

Pământul Dobrogei *„a fost sfințit prin jertfa multor martiri, mai ales în primele patru secole creștine”*, precizează părintele patriarh.

„Însă, nu se poate vorbi despre importanța martirilor de la Niculițel fără a aminti cu recunoștință de cei care de-a lungul timpului au făcut posibilă păstrarea vie a cinstirii lor”, adaugă el.

Text integral:

Martirii lui Hristos - izvor de lumină și sfințenie peste veacuri - 50 de ani de la descoperirea moaștelor Sfinților mucenici Zotikos, Attalos, Kamasis și Filippos

„Fii credincios până la moarte
şi îţi voi da cununa vieţii” (Apocalipsa 2, 10)

Hristos a înviat!

Cu aleasă bucurie duhovnicească, în lumina praznicului Învierii Domnului, întreaga Ortodoxie Românească, din ţară şi din afara graniţelor, dar în mod deosebit Episcopia Tulcii, întâmpină anul acesta sărbătoarea Sfinţilor mucenici Zotikos, Attalos, Kamasis şi Filippos, deveniţi de multă vreme ocrotitorii Dobrogei, iar din anul 2008 şi ocrotitori ai tinerei eparhii a Deltei Dunării.

Anul acesta, 2021, aniversăm 50 de ani de la providenţiala descoperire a acestor sfinţi în vatra satului Niculiţel, în vara anului 1971, în urma unor ploi torenţiale care au spălat pământul înroşit cândva de sângele martirilor.

Sfinţii martiri Zotikos, Attalos, Kamasis şi Filippos au fost decapitaţi la Noviodunum (Isaccea-Niculiţel, judeţul Tulcea), la data de 4 iunie a unui an incert, fie în timpul persecuţiilor anticreştine declanşate din ordinul împăratului Diocleţian, între anii 303-304, fie în timpul persecuţiilor ordonate de împăratul Liciniu, între anii 319-324, fie în timpul persecuţiilor împăratului Iulian apostatul (361-363).

În acest sens, Martirologiul siriac menționează data de 4 iunie ca zi de pomenire pentru Sfântul mucenic Filippos, iar Martirologiul ieronimian îi menționează pe toți cei patru mucenici (Zotikos, Attalos, Kamasis și Filippos) ca fiind pomeniți la aceeași dată - 4 iunie [1].

Sfinții mucenici Zotikos, Attalos, Kamasis și Filippos au fost îngropați în martirionul de la Niculițel, sub maiestuoasa bazilică înălțată peste mormântul lor, în a doua jumătate a secolului al IV-lea. Această bazilică are o însemnătate deosebită pentru istoria Bisericii Ortodoxe Române, întrucât aici s-au păstrat moaștele acestor sfinți într-un martirion special construit pentru ei.

Pământul Dobrogei, începând cu martirii Epictet și Astion de la Halmyris († 8 iulie 290) și continuând cu martirii Zotikos, Attalos, Kamasis și Filippos de la Isaccea-Niculițel, a fost sfințit prin jertfa multor martiri, mai ales în primele patru secole creștine.

Însă, nu se poate vorbi despre importanța martirilor de la Niculițel fără a aminti cu recunoștință de cei care de-a lungul timpului au făcut posibilă păstrarea vie a cinstirii lor.

Mai întâi, ne amintim cu evlavie de creștinii care le-au ridicat trupurile după martirizare și le-au înhumat într-un loc comun. În mod deosebit, ne amintim de chipul luminos al Sfântului ierarh Iachint de la Vicina, care avea reședința sa tot în zona Niculițelului, la Isaccea, județul Tulcea și care a devenit, în anul 1359, primul mitropolit al voievodatului Țării Românești, având reședința la Curtea de Argeș, pentru a fi alături de Domnul țării, Nicolae Alexandru. Canonizarea mitropolitului Iachint și a cuviosului Dionisie Exiguul (sec. VI) s-a făcut de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, la inițiativa noastră, în anul 2008.

Desigur, se cuvine a fi pomeniți și toți ierarhii de la Dunărea de Jos, care în vremurile stăpânirii otomane asupra Dobrogei (1428-1878) au păstrat aprinsă flacăra credinței creștine și a identității naționale românești.

În mod special, pomenim azi numele ierarhului Antim Nica, chiriarhul Eparhiei Dunării de Jos (1973-1994), prin grija căruia a fost ridicat, între anii 1984-1990,

---

[1] *Pr. prof. dr. Mircea Păcurariu, Sfinţi daco-romani şi români, Editura BASILICA, Bucureşti, 2013, p. 46; Emilian Popescu, Studii de istorie şi spiritualitate creştină, vol. 1, Editurile Academiei Române şi BASILICA, Bucureşti, 2018, pp. 491 şi 495.*

peste vechiul martirion al bazilicii din secolul al IV-lea, întâiul muzeu al mormântului paleocreștin de la Niculițel.

Totodată, pomenim aici pe preotul Dumitru Capaciurea și pe arhiereul-vicar Gherasim (Cristea) Constănțeanul, cu reședința la Galați, pentru curajul lor din anul 1971 de a duce sfintele moaște ale martirilor de la Niculițel la Mănăstirea Cocoș, în pofida interdicției autorităților comuniste de atunci.

În plus, menționăm aici competența și erudiția științifică a arheologului dr. Victor Heinrich Baumann, care a oferit Bisericii și lumii științifice românești lucrarea Sângele martirilor, Editura Dobrogea, 2015, cea mai bună carte scrisă despre Sfinții mucenici Zotikos, Attalos, Kamasis și Filippos.

Profesorul Emilian Popescu rezumă importanța descoperirii moaștelor Sfinților martiri de la Niculițel în mod sistematic: „Descoperirile de la Niculițel au astfel o valoare cu totul deosebită pentru că:
1. ele au adus la lumină, pentru prima oară, trupurile întregi ale unor martiri, ale căror nume le cunoaștem sigur;
2. a ieșit la iveală una dintre cele mai vechi basilici de pe teritoriul țării noastre și cel mai vechi martyrium de acest gen cunoscut până acum;
3. se întărește convingerea noastră că știrile din martyrologii sunt veridice;
4. se dovedesc forța și vechimea credinței creștine pe pământul României;
5. în sfârșit, asemenea descoperire este până acum unică în întreg spațiul balcanic și extrem de rară în întregul Imperiu Roman” [2].

Pentru a evidenția continuitatea neîntreruptă a credinței noastre apostolice și jertfelnicia poporului român, la sfințirea Altarului Catedralei Mântuirii Neamului (25 noiembrie 2018), am așezat în piciorul Sfintei Mese și părticele din moaștele Sfinților martiri de la Niculițel: Zoticos, Atalos, Kamasis și Filipos, oferite de Preasfințitul părinte Visarion, episcopul Tulcii.

Astăzi, la împlinirea a 50 de ani de la descoperirea sfintelor moaște ale martirilor de la Niculițel, credincioșii ortodocși români din Eparhia Tulcii, din eparhiile vecine, dar și din alte părți, cu multă credință, evlavie și dragoste vin la acest izvor de binecuvântare care alină atât durerile trupești, cât și cele sufletești ale credincioșilor închinători.

---

[2] *Emilian Popescu, Studii de istorie şi spiritualitate creştină, vol. 1, p. 496.*

Cu aceste gânduri, adresăm calde felicitări și doriri de tot binele Preasfințitului părinte Visarion, episcopul Tulcii, celorlalți ierarhi prezenți, preoților, diaconilor, monahilor și credincioșilor din Dobrogea, precum și pelerinilor din întreaga țară. Ne rugăm Preasfintei Treimi, Maicii Domnului, Sfinților martiri de la Niculițel și tuturor sfinților să le dăruiască celor prezenți pace și bucurie, sănătate și mult ajutor, întru mulți și fericiți ani!

Cu aleasă prețuire și părintească binecuvântare,
† Daniel
patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

S-au împlinit 50 de ani de la cea mai importantă descoperire arheologică privind creștinismul timpuriu din România

Sorin Ioniţe
04.06.2021

În urma unor ploi torențiale, în vara anului 1971, a ieșit la iveală în comuna tulceană Niculițel o bazilică din secolele 4-5 care urma să devină cea mai importantă descoperire arheologică privind creștinismul timpuriu din România.

Sub altarul bazilicii au fost găsite trupurile (scheletele) întregi a patru martiri creștini și o inscripție care menționează numele lor: Zotikos, Attalos, Kamasis și Filippos.

Numele lor apărea deja, în această ordine, în Martirologiul Ieronimian, la data de 4 iunie, unde scrie că ei au suferit martiriul alături de alți 25 confrați în cetatea Noviodonum (azi Isaccea, la 10-12 km de locul bazilicii).

©Facebook / Bazilica Paleocreştină de la Niculiţel

Tot în cripta de sub altarul bazilicii (martiricon) s-au găsit și alte oseminte de martiri neidentificați încă.

„Descoperirea de la Niculițel a venit într-un moment cum nu se poate mai oportun, căci se încercase, într-un studiu din anii din urmă, să se nege sau să se micșoreze valoarea documentară a martirologiilor atât pentru Dobrogea, cât și în general. Acum se vede cât de șubredă a fost această încercare”, notează Acad. Emilian Popescu într-unul din studiile sale.

După descoperire, moaștele Sfinților mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip au fost mutate la Mănăstirea Cocoș, din apropiere.

Prin arhitectură şi prin numărul mare al moaștelor descoperite, martiriconul de la Niculițel este un monument unic în Europa, dar și cea mai veche construcție de acest gen din România.

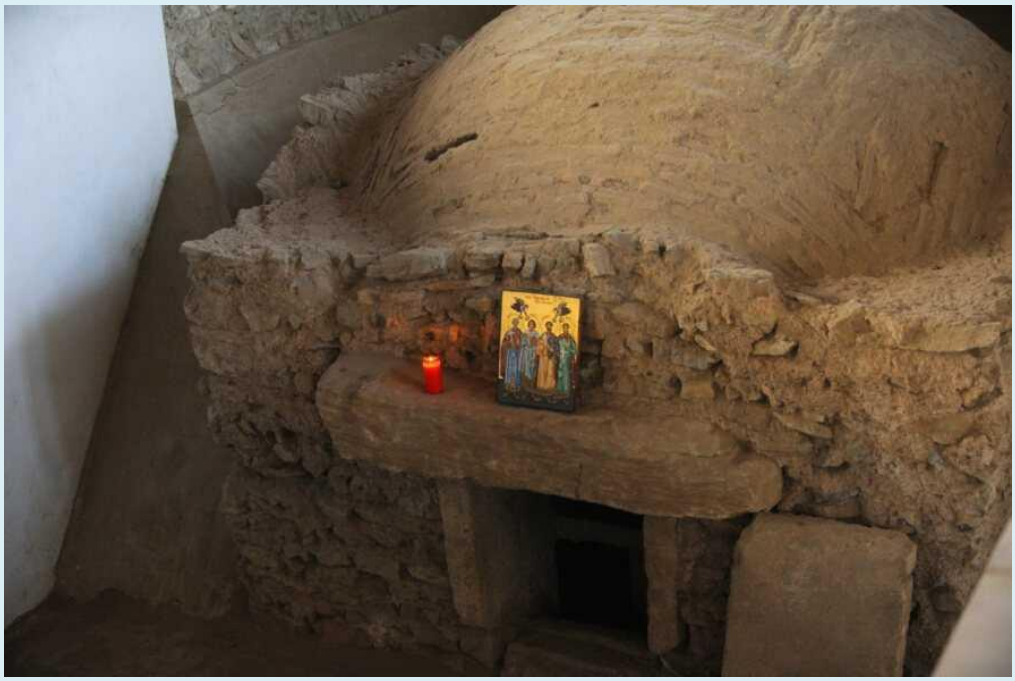

©Ziarul Lumina

Totodată, racla funerară din lemn de brad, unde au fost găsite osemintele celor patru martiri repre-zintă cea mai veche raclă creştină păstrată şi cunoscută până acum în lume. Ea se află expusă în Muzeul de Istorie şi Arheologie din cadrul Institutului de Cercetări Eco-Muzeale „Gavrilă Simion”, din Tulcea.

Fragmente din moaştele descoperite la Niculiţel au fost aşezate şi în piciorul Sfintei mese din Altarul Catedralei Naţionale.

Cu ocazia împlinirii a 50 de ani de la această descoperire, patriarhul Daniel a transmis un mesaj în care subliniază faptul că „martirii lui Hristos sunt izvor de lumină şi sfinţenie peste veacuri”.

Cinstirea Sfinților 4 martiri de la Niculițel în Episcopia Tulcii

Pr. Felix Lucian Neculai -
04 iun, 2021

Ca în fiecare an, în zilele de 3 și 4 iunie 2021, Episcopia Tulcii i-a cinstit cu deosebită evlavie pe ocrotitorii ei, Sfinții mucenici Zotic, Atal, Camasie și Filip de la Niculițel, martirizați la Noviodunum (Isaccea, județul Tulcea) în secolul al 4-lea și reînhumați ulterior în cripta de la Niculițel.

Sărbătoarea Sfinților mucenici de la Niculițel a fost împodobită anul acesta și de două evenimente legate de istoria cinstirii lor:

- ✓ *împlinirea a 50 de ani de la descoperirea sfintelor moaște, în anul 1971, și*
- ✓ *20 de ani de la debutul sărbătorii și al manifestărilor organizate cu prilejul cinstirii sfinților mucenici.*

Cinstirea acestor ocrotitori a început joi seara la Mănăstirea Cocoș, care adăpostește moaștele sfinților mucenici încă din anul 1973, prin slujba Vecerniei cu Litie și Privegherea, săvârșite de către Preasfințitul părinte Visarion, episcopul Tulcii.

Ulterior, raclele cu sfintele odoare au fost duse și depuse în martirionul bazilicii din Niculițel, unde au fost descoperite acum 50 de ani.

Astăzi, 4 iunie, Sfânta Liturghie a fost săvârșită lângă vechea bazilică de la Niculițel de către Înaltpreasfințitul părinte Teodosie, arhiepiscopul Tomisului, împreună cu Înalt-preasfințitul părinte Casian, arhiepiscopul Dunării de Jos, şi Preasfințitul părinte Visarion, episcopul Tulcii, înconjurați de un sobor de slujitori.

La slujbă au participat credincioși și pelerini din Tulcea, Constanța, Galați și din alte județe ale țării.

Răspunsurile au fost oferite de către Grupul coral „Tebe Poem” al Episcopiei Tulcii.

Cu prilejul acestei frumoase aniversări, Preafericitul părinte Daniel, patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a transmis mesajul „Martirii lui Hristos - izvor de lumină și sfințenie peste veacuri. 50 de ani de la descoperirea moaştelor Sfinţilor mucenici Zotikos, Attalos, Kamasis şi Filippos”, care a fost citit de către Înalt-preasfințitul părinte arhiepiscop Casian.

Cuvinte festive la această sărbătoare au adresat atât arhiepiscopul Tomisului, episcopul Tulcii, cât și președintele Consiliului Județean Tulcea și prefectul județului Tulcea, prezenți la evenimentul istoric al eparhiei.

„S-au împlinit 50 de ani de când, printr-un miracol dumnezeiesc, după o ploaie torențială, au fost descoperite sfintele moaște ale martirilor de la Niculițel care străjuiesc astăzi în Mănăstirea Cocoș din județul Tulcea, întemeiată de călugărul transilvănean Visarion Făgărășanul. La aceste odoare aleargă cu dor duhovnicesc credincioși din toate părțile cerând ajutor, pace, milă și har de la Dumnezeu. Ne bucurăm de faptul că am fost împreună în duh de comuniune, ierarhi împreună cu preoți și credincioși, și ne-am rugat sfinților mucenici să ne dea și nouă duh de dragoste față de Biserica lui Hristos, de împlinirea sfintelor porunci evanghelice și de iubire față de semenii noștri”, a spus Prea-sfințitul părinte Visarion, episcopul Tulcii.

Sărbătoarea s-a încheiat după ce toți creștinii care au participat la slujbă au trecut prin fața baldachinului cu sfinte moaște și s-au închinat și rugat sfinților pentru sănătate și ajutor.

Dana Fodor Mateescu - Minunea de la Niculiţel

Pe data de 4 iunie, Biserica Ortodoxă Română îi prăznuieşte pe Sfinţi mucenici Zoticos, Attalos, Kamasis şi Philippos, o sărbătoare importantă din calendarul creştin legată de aflarea primelor moaşte de sfinţi pe teritoriul ţării noastre. La trei decenii de când au ieşit la lumina zilei, trupurile grecilor martirizaţi au fost mângâiate de o lumină venită de Sus. Doi călugări aflaţi la priveghere au surprins fenomenul pe peliculă foto.

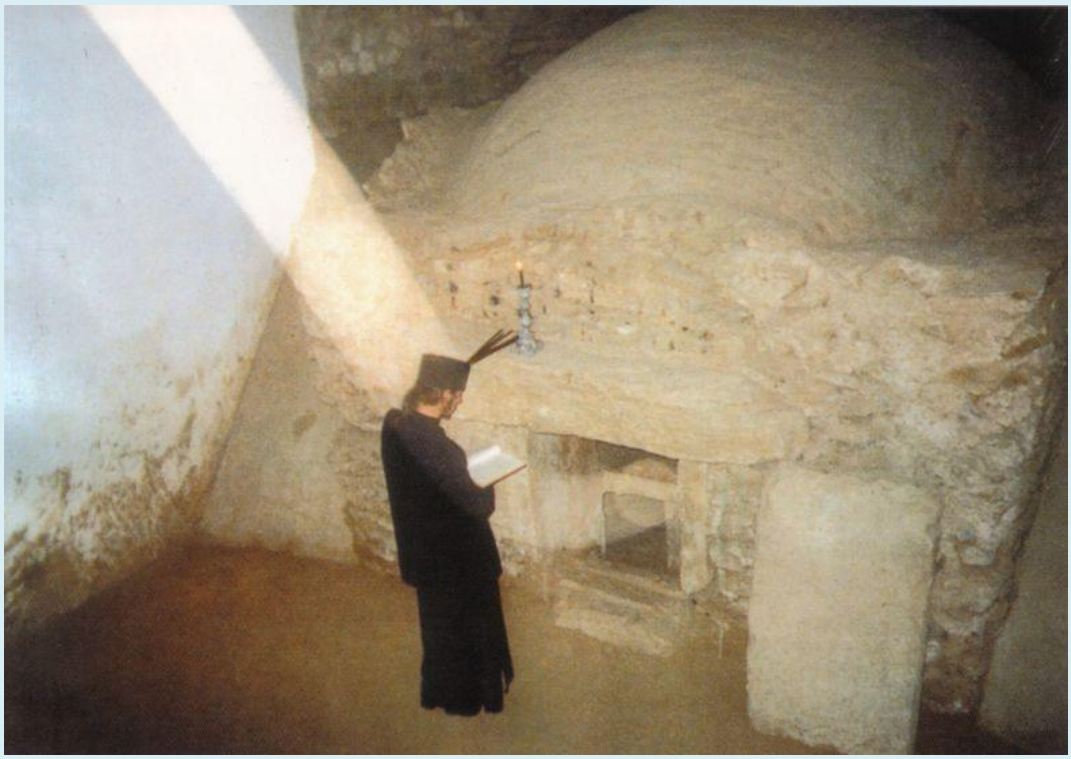

În primăvara anului 1971, după un sezon ploios, pe o străduţă din Nord-Vestul comunei Niculiţel apele revărsate au scos la lumina zilei o bucată de piatră boltită. Descoperirea a stârnit imediat imaginaţia căutătorilor de comori, care au pornit în grabă să o spargă cu târnăcopul. Nu mică le-a fost însă uimirea observând că în interior erau doar nişte oseminte.

Despre această descoperire din micul sat dobrogean şi-au spus părerea şi arheologii, care au fost chemaţi imediat la faţa locului. După cercetări ei au stabilit vechimea criptei şi au descifrat inscripţiile din limba greacă scrijelite în interior.

Era vorba de trupurile a patru martiri greci: Zoticos, Attalos, Kamasis şi Philippos, morţi pentru credinţa lor în Hristos.

Doi ani mai târziu, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe a hotărât ca moaştele să fie puse în patru racle la Mânăstirea Cocoş aflată în vecinătate. ***Tradiţia scoaterii moaştelor martirilor de la Niculiţel pe data de 4 iunie este păstrată de atunci în fiecare an, devenind una dintre marile sărbători ale Dobrogei.*** Se crede că rugăciunea la moaştele Sfinţilor de la Niculiţel poate aduce ploaia pe vreme secetoasă sau îi poate feri pe locuitori de inundaţii.

La exact 30 de ani de la descoperire, în zilele de 3-4 iunie 2001, a avut loc o procesiune în care moaştele au fost purtate de un sobor de preoţi şi arhierei, în frunte cu IPS Teodosie al Tomisului, la Isaccea, fosta cetate a Noviodunumului, acolo unde aceştia fuseseră martirizaţi.

Lumnina de la miezul nopţii

Timp de o noapte şi o zi, Sfintele moaşte au stat în Martiriconul unde au fost descoperite. S-a făcut priveghere, citindu-se din Psaltire, pentru aceasta rânduindu-se doi fraţi, Adrian şi Gavriil de la Mănăstirea Dervent. După miezul nopţii, călugării s-au gândit să imortalizeze aceste clipe unice cu ajutorul unui aparat fotografic. Unul dintre ei a fost surprins citind din Psaltire. La transpunerea pe hârtia foto, însă, pe lângă personajul din imagine, a apărut un fascicol de lumină venind de sus, până la intrarea în Martiricon, unde raza parcă se frânge şi poposeşte la Sfintele Moaşte.

Monahii l-au consultat pe părintele Arhimandrit Petroniu Tănase de la Schitul Prodromu, Muntele Athos, în privinţa acestei întâmplări. Stareţul le-a spus că, fără îndoială, această Lumină Dumnezeiască este Lumina Sfinţeniei Sfântului Duh, de care s-au învrednicit Sfinţii Mucenici prin jertfa lor, nevăzută de ochii

omeneşti, dar care s-a lăsat să fie prinsă de aparatul fotografic, ca o binecuvântare cerească peste cei ce făceau cu evlavie şi cinste prăznuirea Sfinţilor Mucenici.

Lucrul minunat este că această Lumină, invizibilă de obicei pentru noi, oamenii păcătoşi, s-a făcut văzută şi surprinsă de aparatul foto pentru a ne întări şi mai mult în credinţă faţă de Sfinţii mucenici şi toţi Sfinţii.

Călugărul din fotografie l-a întrebat pe părintele Petroniu ce legătură ar putea avea această Lumină cu el. Părintele i-a răspuns: ***„Lumina nu a apărut pentru că ai fi fost frăţia ta acolo, ci ea era şi mai înainte şi este şi acum şi a fost prinsă de aparatul fotografic în chip minunat, ca o binecuvântare dumnezeiască pentru evlavia şi cinstirea Sfinţiilor mucenici ce se făceau atunci. Lumina care a apărut este Lumină Cerească în cinstea Sfinţilor mucenici, când s-au reîntors la vechiul lor sălaş."***

(Lumina Credinţei - Primele moaşte de sfinţi romani au fost găsite în Dobrogea)

Pr. Eugeniu Rogoti - „Aici şi acolo este sângele martirilor”

Astăzi, Biserica Ortodoxă Română îi sărbătoreşte pe Sfinţii mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip de la Niculiţel. Aceştia sunt patru dintre mulţii sfinţi creştini care au trăit în primele veacuri pe teritoriul actual al României, în Dobrogea. Descoperirea mormântului acestor sfinţi mucenici a fost făcută în anul 1971, iar moaştele au fost păstrate în biserica Mănăstirii Cocoş din judeţul Tulcea.

Ploile din vara anului 1971 au dus la alunecări de teren care, la un moment dat, au scos la iveală, prin rânduiala lui Dumnezeu, vârful bolţii rotunde a unei străvechi cripte. Arheologii au descoperit acolo un mic edificiu zidit din piatră pe mormintele a şase persoane, patru dintre ele fiind menţionate într-o inscripţie epigrafă în limba greacă care spune astfel: „Martirii lui Hristos Zotic, Atal, Camasie şi Filip”.

Mica bisericuţă, zidită cu siguranţă deja atunci când creştinii nu mai erau în pericol, a fost cel mai probabil loc de reculegere, rugăciune şi chiar slujbe pentru cei care cinsteau martirii, mormântul cu moaştele martirilor aflându-se sub Altar, aşa cum se construia în perioada de început a creştinismului.

Toate indiciile arheologice i-au făcut pe specialişti să tragă concluzia că evenimentele care au dus la construcţia acestei bisericuţe cu mormintele din ea au avut loc în secolul al 4-lea, fie la început, în timpul persecuţiilor lui Diocleţian sau Liciniu, fie chiar la finele secolului, cu ocazia altor prigoane împotriva creştinilor, venite din partea năvălitorilor păgâni care s-au perindat după aceea multe secole de-a rândul.

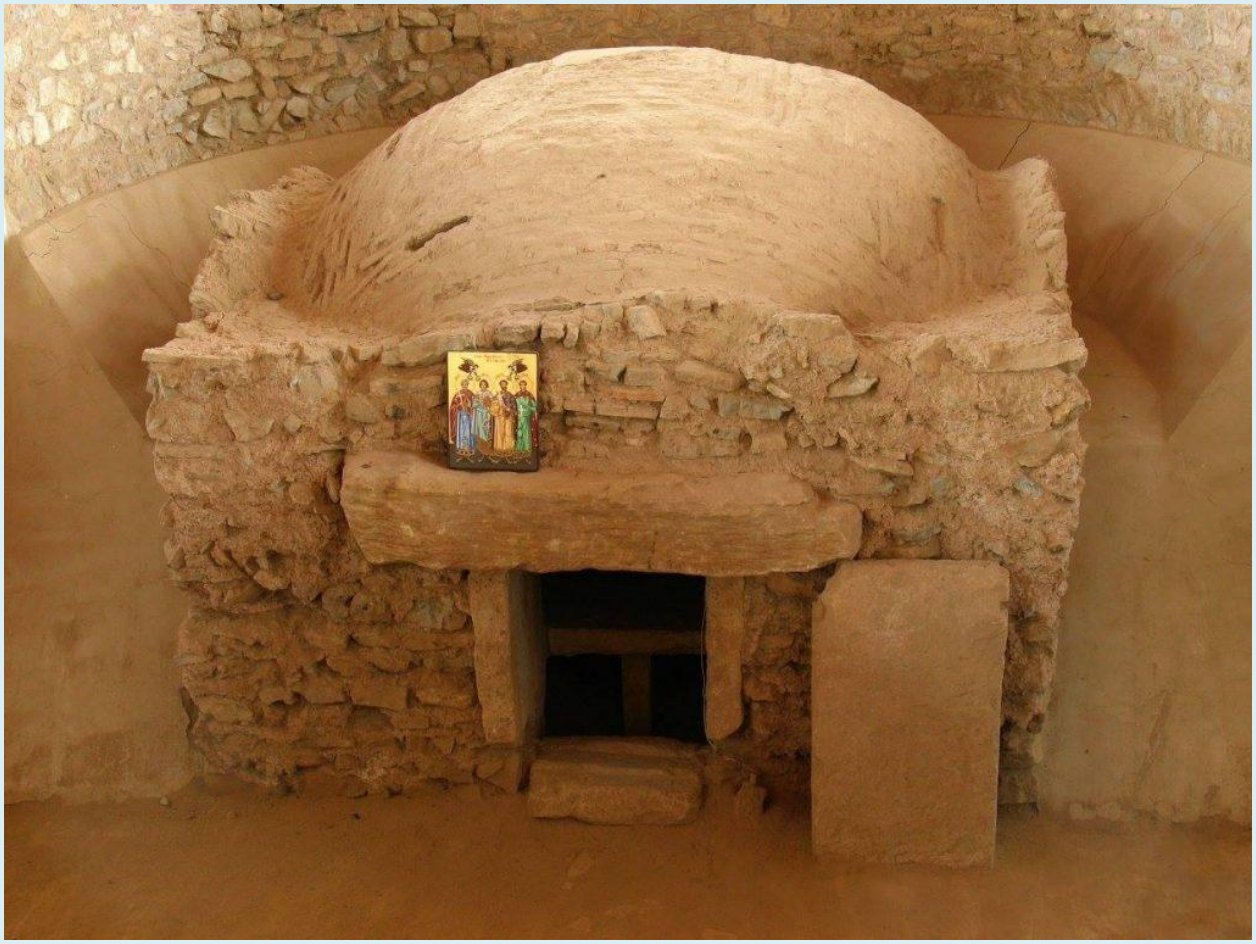

Cu timpul însă, după trecerea multor veacuri şi popoare prin Dobrogea, acest loc a fost uitat, ca de altfel şi cunoscuta cetate romană Noviodunum, situată în apropierea oraşului Isaccea de astăzi. Osemintele celorlalţi doi bărbaţi, înhumate în aceeaşi bazilică, dar într-o altă încăpere, nu au fost identificate, deşi se poate presupune că, având în vedere modul de construcţie al acestei bisericuţe, şi aceştia

au fost martiri ai lui Hristos, dar într-o altă perioadă, mai veche, pentru că aceia care au construit edificiul nu le mai cunoşteau numele. Bazilica era micuţă, semn că nu era în centrul unei comunităţi mari de creştini, având dimensiuni de aproximativ 3,7 pe 4 metri, absidă spre Răsărit şi cupolă deasupra centrului. O biserică în toată puterea cuvântului, zidită pe mormintele mucenicilor contemporani, dar şi ale altora de odinioară.

Descoperirea arheologică şi inscripţia de pe piatra funerară au fost singurele indicii despre martiri. Neştiindu-se alte detalii despre timpul în care au trăit aceştia sau locul în care şi-au sfârşit vieţile, Biserica Ortodoxă Română a luat ca dată de pomenire a lor ziua de 4 iunie, pentru că în cunoscutul Martirologiu numit ieronimian, redactat în veacul al 5-lea, în Apusul Europei, în această zi sunt pomeniţi mai mulţi mucenici, printre care şi cei patru descoperiţi la Niculiţel: Zotic, Atal, Camasie şi Filip.

Teritoriul actual al Dobrogei a fost primul creştinat datorită cetăţilor greceşti de pe malul Mării Negre, dar şi de pe malurile Dunării. Acest fapt este demonstrat de o viaţă bisericească organizată, care avea inclusiv un mitropolit în capitala provinciei, Tomis (Constanţa de azi), dintre care unii reprezentanţi chiar au participat la primele sinoade ecumenice, convocate de împăraţii bizantini în secolul al 4-lea.

Sciţia mică, aşa cum era numită Dobrogea în antichitate, deşi era considerată loc de exil pentru delincvenţi, după cum erau socotiţi inclusiv creştinii în primele secole în cadrul Imperiului Roman, a fost din acest motiv un loc de propovăduire a învăţăturii creştine. Negustori, ostaşi sau persoane exilate au fost primii predicatori ai cuvântului Evangheliei în aceste teritorii, urmând propovăduirea apostolică din primul veac, după cuvântul Mântuitorului de a se propovădui la toată făptura.

În acest fel, chiar cu preţul vieţii lor, creştinii exilaţi au răspândit vestea cea bună a mântuirii neamului omenesc inclusiv în Sciţia mică. Printre aceştia s-au numărat şi sfinţii mucenici pe care-i pomenim astăzi şi care cu preţul vieţii lor au dat viaţă celor pe care i-au întâlnit în Dobrogea.

Următorii creştini care au zidit ulterior bazilica micuţă care adăpostea sfintele lor moaşte au şi scris în încăperea de jos, unde au fost descoperite osemintele celorlalţi bărbaţi neidentificaţi: „Aici şi acolo este sângele martirilor”. Această expresie ne aminteşte de credinţa primilor creştini în aceea că sfinţii, mai ales mucenicii, care au imitat întru totul viaţa Mântuitorului, stăteau la baza înfiinţării noilor comunităţi sau adunări de creştini. Mulţimea martirilor care au pătimit pe teritoriul actual al Dobrogei, pomeniţi în calendarul nostru, ne arată atât puterea credinţei primilor

creştini din aceste zone, cât şi dorinţa lor de a dobândi Împărăţia lui Dumnezeu, prin credinţa în Mântuitorul Iisus Hristos.

Semnele creştine descoperite de arheologi în Dobrogea sunt mărturie despre felul în care sămânţa credinţei în nemurirea datorată lui Hristos s-a răspândit în tot Imperiul Roman, cu toată opoziţia autorităţilor de atunci, iar prezenţa, chiar în veacul al 14-lea, a unui arhiereu cunoscut la Vicina, Sfântul Iachint, care avea să devină primul mitropolit al Ţării Româneşti, după întemeierea acestui voievodat, este dovada faptului că martirii au înfăptuit ceea ce numai cu voia lui Dumnezeu se putea săvârşi.

Mădălina Oana Mihăilă - Izvorul de apă de la Niculiţel

Raclele cu moaştele celor patru martiri, aşezate în biserica Mănăstirii Cocoş

Descoperirea moaştelor celor patru sfinţi - Zotic, Atal, Camasie şi Filip -, dar şi ale altor doi martiri ale căror nume nu s-au păstrat scrise şi-a pus pecetea pentru totdeauna asupra locuitorilor Niculiţelului şi împrejurimilor. Am putea spune că ei adapă cu apă vie şi apă materială pe toţi credincioşii locului.

După cum se ştie, moaştele au fost aşezate în biserica Mănăstirii Cocoş, dar părticele au fost dăruite şi bisericii din sat cu hramul "Sfânta Cuvioasă Parascheva".

În ambele biserici din Niculiţel sunt pictate scene care îi reprezintă pe sfinţii martiri, iar în sfântul lăcaş ocrotit de cuvioasa Parascheva este chiar o icoană aparte: la picioarele celor patru mucenici se află două vase cu rămăşiţele martirice ale celorlalţi doi mucenici găsiţi şi ei în criptă odată cu moaştele lui Camasie, Atal, Zotic şi Filip. Scena aceasta din biserica mare a satului a fost realizată de o doamnă din Niculiţel, după cum ne-a spus părintele de aici, Gabriel Onea.

În Biserica Sfintei Parascheva de aici se păstrează şi primele racle, de argint, în care au fost aşezate moaştele după descoperirea din 1971.

Sfântul Atanasie le-a adus apă în sat

Frumoasă şi cutremurătoare este şi povestea bisericii vechi, delicată ca o bijuterie în piatră. Părintele Onea ne-a spus istoria ei.

Un cioban aflat cu oile pe dealurile din jurul satului a descoperit că, în timp ce scrijelea cu băţul în pământ, acesta intra prea uşor într-un anumit loc. A scormonit mai tare să vadă ce este acolo şi a dat astfel de cupola vechii biserici. Au venit preoţii şi oamenii din sat, iar arheologii au început săpăturile. Astfel, a ieşit la iveală această bazilică. Se crede că ar fi una dintre cele mai vechi biserici păstrate pe teritoriul românesc. Când a fost dezvelită de tot pământul din jur şi au vrut să intre în ea, nu s-au putut deschide uşile nicicum.

O femeie din sat spunea că preoţii şi oamenii s-au rugat atunci mult, "au făcut cetanie mare", invocând pe rând mai mulţi sfinţi. Când au spus: "Sfinte Atanasie cel mare, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!", uşile s-au deschis.

Iar părintele Onea spune că s-a auzit mai întâi "un vuiet ca de zmeu, care s-a lovit de dealurile din jur, iar dintr-o colină a izbucnit un izvor cu apă care curge de atunci neîncetat".

Locuitorii s-au gândit atunci să facă o reţea de alimentare cu apă pentru patru sate învecinate, iar când să sape au dat de apeductele romane păstrate sub pământ, ceea ce indică existenţa aici a unei aşezări romane, dependente de cetatea Noviodunum, Isaccea de azi. Din izvorul ce curge prin minunea de atunci este asigurată astăzi apa curentă pentru acea zonă secetoasă.

Această frumoasă şi veche bazilică, ce a primit hramul Sfântului Atanasie, a fost frumos repictată în 1992 de Grigore Popescu, care a redat şi scena descoperirii osemintelor sfinte ale martirilor.

În Bazilica "Sfântul Atanasie cel mare" se fac slujbe duminica, prin rotaţie, de câte unul din cei patru preoţi ai satului.

Patru ierarhi, la Mănăstirea Cocoş

Prăznuirea Sfinţilor martiri Zotic, Atal, Camasie şi Filip de la Niculiţel a început cu organizarea unei procesiuni religioase de la Mănăstirea Cocoş până la cripta martirică de la Niculiţel, unde au fost găsite moaştele sfinţilor acum 40 de ani.

Procesiunea din ajunul sărbătorii, instituită pentru prima dată acum 10 ani, a fost condusă de IPS Teodosie, Arhiepiscopul Tomisului. Astăzi este oficiată Sfânta Liturghie de IPS Teodosie, Arhiepiscopul Tomisului, alături de IPS Casian, Arhiepiscopul Dunării de Jos, PS Vincenţiu, Episcopul Sloboziei, şi PS Visarion, Episcopul Tulcii.

Procesiunea cu moaştele Sfinţilor Zotic, Atal, Camasie şi Filip - una din marile sărbători ale Dobrogei

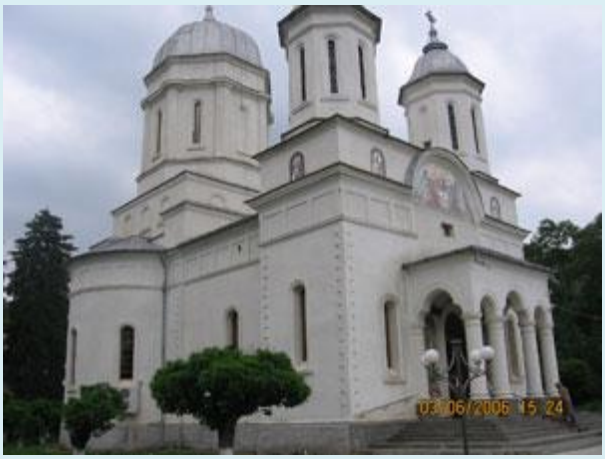

Niculiţel, sâmbătă 3 iunie. Începutul lui Cireşar. Ziua-n amiaza mare, pe drumul ce şerpuieşte la poalele colinelor de lângă localitatea Niculiţel ne îndreptăm spre Mănăstirea Cocoş. Şi, pe măsură ce înaintăm, nenumărate nuanţe de verde ne încântă privirea. Anul acesta verdele este mult mai intens. A plouat mai mult. Soarele dogoreşte. Cerul e senin. Dincolo de cireşii încărcaţi de rod, de pe marginea drumului, se întind câmpuri de viţă de vie. Cât vezi cu ochii şi mai mult, până la Isaccea. Aici este şi renumită Crama Sarica - Niculiţel. Prea mult rod pentru o localitate atât de mică. Cine să mai muncească la vie? Cu greu se recoltează roadele acestui pământ. Dar parcă cea mai densă vegetaţie este la Mănăstire. Ca un centru ce a polarizat atâta bogăţie. Drumul se opreşte în poarta Mănăstirii, o poartă imensă din lemn sculptat. O poartă voievodală, deşi această mănăstire este ctitoria unor călugări.

Sfinţii mucenici de la Niculiţel

Legenda spune că, în anul 1833, trei călugări români de la Mănăstirea Neamţ, se întorceau de la Sfântul Munte Athos cu o corabie pe Dunăre, ajungând la Isaccea. Adormind, au visat noaptea un cocoş care le-a poruncit să ridice o mănăstire pe locul unde dormeau. Gândind că nu au avut întâmplător acest vis ei au renunţat să se mai întoarcă la Mănăstirea Neamţ şi au ridicat în acel loc o Sfântă Mănăstire.

Intrăm în curte. Nu cred că e greşit ales acest termen de comparaţie, intrăm în Raiul de pe pământ. Totul e atât de frumos! Poate şi datorită intensităţii cu care soarele îşi radiază strălucirea.

În biserică, unde preoţii din judeţul Tulcea sunt încă în timpul Conferinţei Bisericeşti, nu ne putem închina acum. Astăzi toate se săvârşesc împreună cu Sfinţii mucenici. Începând cu ora 9, când s-a oficiat Sfânta Liturghie, de către I.P.S. Teodosie împreună cu soborul de preoţi şi diaconi.

Dar, poate că trebuia că mai întâi să ne închinăm la Crucea de la locul unde a cântat cocoşul, în anul 1833. Să urcăm deci această pantă abruptă. De aici, de la această Cruce putem ajunge cu privirea până la marginea ţării. Suntem în zona de frontieră.

Privind în depărtare, poţi avea uşor iluzia că eşti la capătul pământului. Ca şi cum dincolo de ce poţi zări cu ochii n-ar mai fi nimic. Nimic decât înălţimea cerului. O senzaţie de plenitudine, de întreg, pune stăpânire pe tine. Poţi gândi, fără exagerare, că acum eşti în afara realului de zi cu zi, că trăieşti într-o altă dimensiune.

Am mai venit şi în alte perioade ale anului aici, la această mănăstire, dar niciodată perfecţiunea nu te copleşeşte aşa că în zi de hram. E o altfel de lumină, locul este aranjat în tradiţia zonei. Carele sunt pregătite, caii frumos împodobiţi. Suntem în aşteptare. Se deschide biserica. Acum putem să ne închinăm la icoane, să sărutăm

raclele cu sfintele moaşte ale celor patru mucenici aşezate într-un deosebit de frumos sculptat baldachin.

Buna dispoziţie pluteşte în atmosferă. Oamenii se pregătesc pentru acest inedit început. Una din marile sărbători ale Dobrogei urmează să înceapă. Sfinţii ne transmit emoţia lor. Vor fi purtaţi în procesiune peste 30 de km, prin Isaccea, până la Niculiţel, în care trase de cai, însoţiţi de noi cei care am venit să ne bucurăm împreună cu ei.

Este ora 16. În pace şi cu bucurie primele cântări răsună triumfal în biserică. Şi oare ce le-am putea cânta mai potrivit decât:

"Sfinţilor mucenici care bine v-aţi nevoit şi v-aţi încununat, rugaţi-vă Domnului să se mântuiască sufletele noastre!"

Voi „care bine v-aţi nevoit", ajutaţi-ne şi nouă să ducem cu bucurie, până la sfârşit, această nevoinţă pe care ne-am propus s-o facem, însoţindu-vă în procesiunea care începe acum.

Înconjurăm biserica mănăstirii. I.P.S. Teodosie, în veşmânt verde, însoţit de soborul de preoţi şi diaconi şi de toată suflarea din mănăstire pornim în urma raclelor. Carele au fost trase în faţa bisericii. Acum timpul nu mai vrea să fie în prezent. Trăim în alt timp. În timpul mucenicilor. Acum suntem contemporani cu ei. Carele vor fi cele care, pe tot parcursul procesiunii, vor transporta raclele ce adăpostesc sfintele moaşte şi pe mulţi dintre noi.

Primul car care porneşte este cel în care se află raclele ce vor fi însoţite de I.P.S. Teodosie. Ca în fiecare an de la 2001 încoace. Încercăm să ne găsim fiecare un loc într-o astfel de căruţă şi să ne grăbim să nu rămânem în coada convoiului. Ce bizar arată un autoturism sau un autocar când îl priveşti din trecut. E ca şi cum, din viitor, te-ai întoarce în epoca dinozaurilor.

Dar să rămânem în culoarul de timp în care am intrat şi să parcurgem această impresionantă distanţă, peste 30 km. După ce trecem prin faţa Seminarului Teologic drumul îşi schimbă direcţia spre stânga.

Dacă pe astfalt nu prea sesizai cu ce te deplasezi, acum pe drum de ţară, şerpuind printre vii, străbatem mai greu acest şes cu uşoare denivelări. Caii au sesizat şi ei că nu le mai este aşa de uşor să alerge, dar, când eşti în convoi, parcă energiile se cumulează şi se distribuie în aşa fel încât convoiul să rămână omogen, să nu ne

dispersăm prea mult. Suntem grupaţi uneori chiar pe trei benzi, adică trei căruţe pe lăţimea acestui drum care aparent pare îngust şi greu de parcurs în asemenea condiţii. Dar caii noştri sunt minunaţi, împodobiţi cu zurgălăi, funde roşii, ciucuri. Sunt foarte frumoşi. Se ostenesc să fim împreună.

Am ajuns la prima oprire, la troiţa ridicată în cinstea sfinţilor mucenici. Aici ne oprim, coborâm ca să ne rugăm, să ne închinăm şi, de ce nu, să ne astâmpărăm setea cu apă de la acest izvor benefic aşezat la răspântie de drumuri.

E foarte cald, dar nu putem zăbovi prea mult. Mai avem de mers până la următoarea oprire din Isaccea cam cât porţiunea parcursă până acum. Drumul se îmbunătăţeşte, ajungem din nou pe asfalt.

Prin curţi şi pe marginea drumului sunt mulţi, mulţi cireşi încărcaţi. Nu e acum momentul să le gustăm rodul. Ne grăbim. Înainte de a intra în oraş coborâm o pantă abruptă. Aici viteza e mai mare ca şi graba noastră. Ajungem la biserica unde au fost martirizaţi sfinţii mucenici.

Raclele se depun în faţa uşii de la intrare pentru ca toţi pelerinii care vor să se închine la ele să o poată face.

Începe slujba Acatistului. Soarele-şi revarsă căldura lui din abundenţă. Aici este locul unde şi-au primit cununa de mucenici. Aici poate fi locul unui răspuns la intrabarea: „Şi cine poate să se mântuiască?" Aici este locul unde cântarea: „Slavă Ţie, Hristoase Dumnezeule, lauda Apostolilor şi bucuria mucenicilor, a căror propovăduire este Treimea Cea de o Fiinţă " s-a adeverit.

Mintea nu mai pricepe tulburarea inimii. Căci nu ştie dacă să se întristeze de chinurile pe care le-au îndurat mucenicii aici sau să se bucure de mărturia bună pe care au dat-o ei spre Slava lui Dumnezeu.

I.P.S. Teodosie intuind această nedumerire a noastră, ni se adresează: „De aceea ei erau pregătiţi de moarte în orice clipă. Aveau în mintea şi în inima lor această dorinţă să nu se despartă de Dumnezeu niciodată."

Având această pildă a mucenicilor, să ne unim mintea şi inima noastră prin această dorinţă de a nu ne despărţi de Dumnezeu niciodată.

După pacea rugăciunii rostită în acest loc trebuie să acţionăm din nou. Ne grăbim să ajungem la locul unde sfintele moaşte au stat sute de ani, ocrotite într-o criptă aşezată sub altarul unei bazilici din secolul IV.

Mănăstirea Cocoş

Mănăstirea Cocoş se află la 6 kilometri distanţă de comuna Niculiţel şi la aproximativ 35 de kilometri vest de oraşul Tulcea. ***Mănăstirea este condusă de o obşte de călugări, având drept hramuri Pogorârea Sfântului Duh (biserica mare) şi Sfântul ierarh Nicolae (paraclisul).***

Mănăstirea este aşezată într-un loc retras, la poalele unui deal învăluit în mireasma pădurilor de tei. ***Odată, demult, de pe acest deal s-a auzit într-o noapte cântecul unui cocoş sălbatic însoţit de o bătaie de toacă. Călugării spun că acest cântec se mai aude şi astăzi, uneori.***

Prima atestare documentară a unui aşezământ religios în acest loc este din anul 1679, când aflăm despre existenţa unui schit de sihaştri, prădat de invaziile vremii.

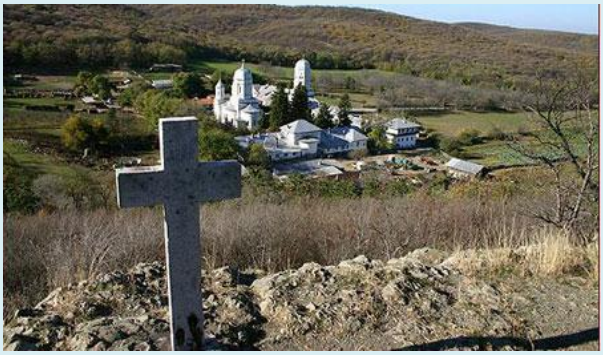

Mănăstirea Cocoş există din 1833, ctitori fiind călugării Visarion, Gherontie şi Isaia de la Mănăstirea Neamţ, care se întorceau din Sfântul Munte Athos, înainte de a se opri aici. Ei au venit până la Isaccea, unde s-au şi aşezat.

Aceştia au cumpărat o bucată de pământ şi au construit o mică biserică din nuiele lipite cu pământ, fără turle şi fără clopote, respectând legile musulmane de atunci.

Această biserică, cu reparaţii făcute în timp, a dăinuit până în 1910 când a fost demolată. Pe locul fostului Altar a fost aşezată o troiţă pentru aducere-aminte.

Pentru că era nevoie de un locaş mai mare şi mai trainic, părintele Visarion, devenit arhimandrit şi stareţ al mănăstirii, construieşte în 1853 o nouă biserică din piatră şi cărămidă, cu cheltuiala unui mocan ardelean înstărit care, călugărindu-se, a donat mănăstirii întregul său avut.

Prima biserică a avut hramul “Sfânta Treime”. După războiul de independenţă s-au construit şi cele 3 turle ale bisericii. Din 1862 până în 1884 urmează ca stareţ Daniel, în timpul stăreţiei se ridică clopotniţa masivă şi monumentală înaltă de 30 m, existentă şi astăzi. În jurul clopotelor sunt 6 firide. Tot Daniel a construit

clădirea chiliilor dinspre vest din faţa bisericii, în stil oriental, un pridvor şi cerdac pe ambele părţi, acoperite cu olane.

În 1959 această clădire a fost declarată monument istoric. Celelalte chilii construite de stareţii Visarion şi Daniel au fost demolate în 1910, odată cu cele două biserici, după ce se încercase fără succes, consolidarea bisericii în 1853.

În 1909 devine stareţ arhimandritul Roman Sorescu, călugărit la Ciolanu şi în 1910 termină construcţia din partea de răsărit unde azi este stăreţia, paraclisul, bucătăria şi trapeza.

La 23 aprilie 1910 episcopul Nifon Niculescu pune temelia celor 24 chilii noi ce se leagă de clopotniţă după planul întocmit de arhitectul Toma Dobrescu şi care la capătul dinspre răsărit se termină cu o frumoasă clădire cu două etaje în care, în prezent, este muzeul.

La 1 septembrie 1911 se pune temelia noii biserici, ale cărei ziduri nu sunt afectate de cutremurul din 28 mai 1912. Lucrată de pietrari italieni după planurile arhitectului bucureştean Toma Dobrescu, este terminată în 1913.

Odată cu începerea războiului în 1916, o mare parte din cei 86 călugări care existau în 1914 au pornit în bejenie împreună cu stareţul, luând cu ei majoritatea obiectelor de valoare pe care la întoarcere nu le-au mai adus în totalitate. Stareţul Roman Sorescu încetează din viaţă în 1919 la numai 45 de ani.

Între 1926 şi 1929 s-a construit corpul de clădiri din dreapta clopotniţei, cu etaj şi pridvor. Aici a funcţionat o vreme o şcoală de cântăreţi bisericeşti, iar în prezent este casa de odihnă a episcopiei.

Cutremurul din 1940 a avariat puternic biserica. Incendiul din 27 iulie 1946 a ars clopotniţa, topind şi clopotele. Lucrările de restaurare au început în 1954 şi s-au terminat în 1956, în timpul păstoririi episcopului Chesarie Păunescu, fiind stareţ

protosinghelul Damaschin Duros. Au fost restaurate şi chiliile din vest. Sunt instalate în clopotniţă două noi clopote de 500 kg şi 375 kg.

În anul 1971, pe teritoriul comunei Niculiţel, în apropierea mănăstirii, săpăturile arheologice au adus la lumină o criptă care adăpostea moaştele a patru Sfinţi mucenici, primele descoperite pe teritoriul ţării noastre. Aceştia sunt creştini martiri din secolele III-IV. Inscripţiile în limba greacă din interiorul criptei atestă astăzi moaştele a patru martiri pentru Hristos: **Zoticos, Attalos, Kamasis şi Philippos.**

La doi ani de la descoperirea lor, Sinodul Bisericii Ortodoxe a decis ca moaştele celor patru să fie depuse în patru racle, la Mănăstirea Cocoş din apropiere.

La 17 ianuarie 1973 sunt aduse în mănăstire şi aşezate la loc de cinste în biserică, într-o frumoasă raclă, Moaştele Sfinţilor martiri Zotic, Atal, Camasie şi Filip, ca o mărturie incontestabilă a credinţei strămoşeşti. Prăznuirea acestor martiri se face în fiecare an la data de 4 iunie.

Biserica este o construcţie masivă din piatră în formă de cruce. Absidele din naos sunt adânci şi foarte largi. Naosul se delimitează de pronaos prin doi stâlpi voluminoşi, câte unul pe fiecare parte, lipiţi de zid. Are un pridvor închis în care se intră printr-o uşă masivă în două canaturi, înaltă, cu geam în partea superioară. Are al doilea pridvor deschis, susţinut de 6 coloane masive.

Naosul de 19 m lăţime în zona absidelor luminat de câte două mari ferestre, pe fiecare parte, pronaosul lat de 9 m este luminat de câte o fereastră lată şi înaltă pe fiecare parte. Pronaosul şi naosul au împreună 24 m în lungime.

Biserica are 3 turle octogonale, străpunse de câte 8 ferestre înguste şi înalte. Turla de pe naos este foarte masivă şi înaltă. Celelalte două mai mici sunt aşezate pe fiecare parte a pridvorului.

În exterior, peretele din dreapta naosului are o firidă înaltă, pictată. La fel o firidă înaltă şi pictată este pe zidul din răsăritul altarului.

Pictura bisericii a început în toamna anului 1914, executată de pictorul italian F. da Biasse în stil neobizantin şi s-a terminat în 1916. A fost restaurată între 1957 şi 1960.

Mănăstirea are un muzeu cu icoane vechi şi obiecte de artă religioasă adunate din parohiile judeţului Tulcea. Muzeul adăposteşte şi o colecţie de carte veche, religioasă, în special românească.

Povestea întemeierii Mânăstirii Cocoş

Povestea întemeierii Mânăstirii Cocoş are în ea un sâmbure de miracol. În anul 1833, trei călugări moldoveni care se întorceau de la Muntele Athos, îndreptându-se spre Mănăstirea Neamţ, au făcut un popas în Dobrogea. Noaptea, toţi

trei au avut acelaşi vis: un cocoş le-a poruncit să ridice o mănăstire pe locul unde dormeau.

Considerând că este o vestire dumnezeiască (cocoşul i s-a arătat şi apostolului Petru în vis), au renunţat să se întoarcă acasă, pornind degrabă la înălţarea Casei lui Dumnezeu.

- *Prima biserică, construită chiar în anul acela, a fost din nuiele şi din chirpici şi ploile şi vânturile Dobrogei au spălat-o repede de pe lume.*
- *Pe temelia ei s-a ridicat o a doua biserică (la 1853), construită integral din pământ.*
- *Pe vatra ei s-a ridicat cea de-a treia construcţie, care durează până astăzi şi care la terminare a fost pictată de un artist celebru la vremea aceea - Francisco de Biasse.*

Povestea spune că mănăstirea Cocoş, împreună cu cripta de la Niculiţel, aflată doar la 4 kilometri distanţă, cu Mănăstirea Saon şi Mănăstirea Celic Dere formează o cruce perfectă, orientată la fel ca şi crucea de la răspântia de drumuri, unde s-a descoperit mormântul celor patru martiri creştini: Zotic, Attal, Kamasie şi Filip, ucişi la anul 303, şi ale căror moaşte au fost transferate la Mănăstirea Cocoş.

O mie şapte sute de ani de credinţă creştină pe pământurile Dobrogei nu e puţin. Sunt şaptesprezece secole, în care rugăciunea nu s-a oprit niciodată. Se spune că în nopţile curate de vară, dacă stai cu gândul şi inima îndreptate spre Dumnezeu, în pacea şi liniştea mănăstirii, auzi primele cântece creştine ale românilor.n

Mănăstirea Cocoş - Lavra Dobrogei de Nord

Mănăstirea Cocoș se află la 6 kilometri distanță de comuna Niculițel și la aproximativ 35 de kilometri vest de orașul Tulcea. Mănăstirea are hramul Sfânta Treime.

© doxologia.ro

SFÂNTA TREIME
© doxologia.ro

© doxologia.ro

SFÂNTUL
© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

NASTEREA DOMNULUI
MP ΘΥ
IC XC
© doxologia.ro

ΓC
XC
© doxologia.ro

FUGA IN EGIPT
© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

ΜΡ ΘΥ
© doxologia.ro

ÎNVIEREA DOMNULUI IC. XC.
© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

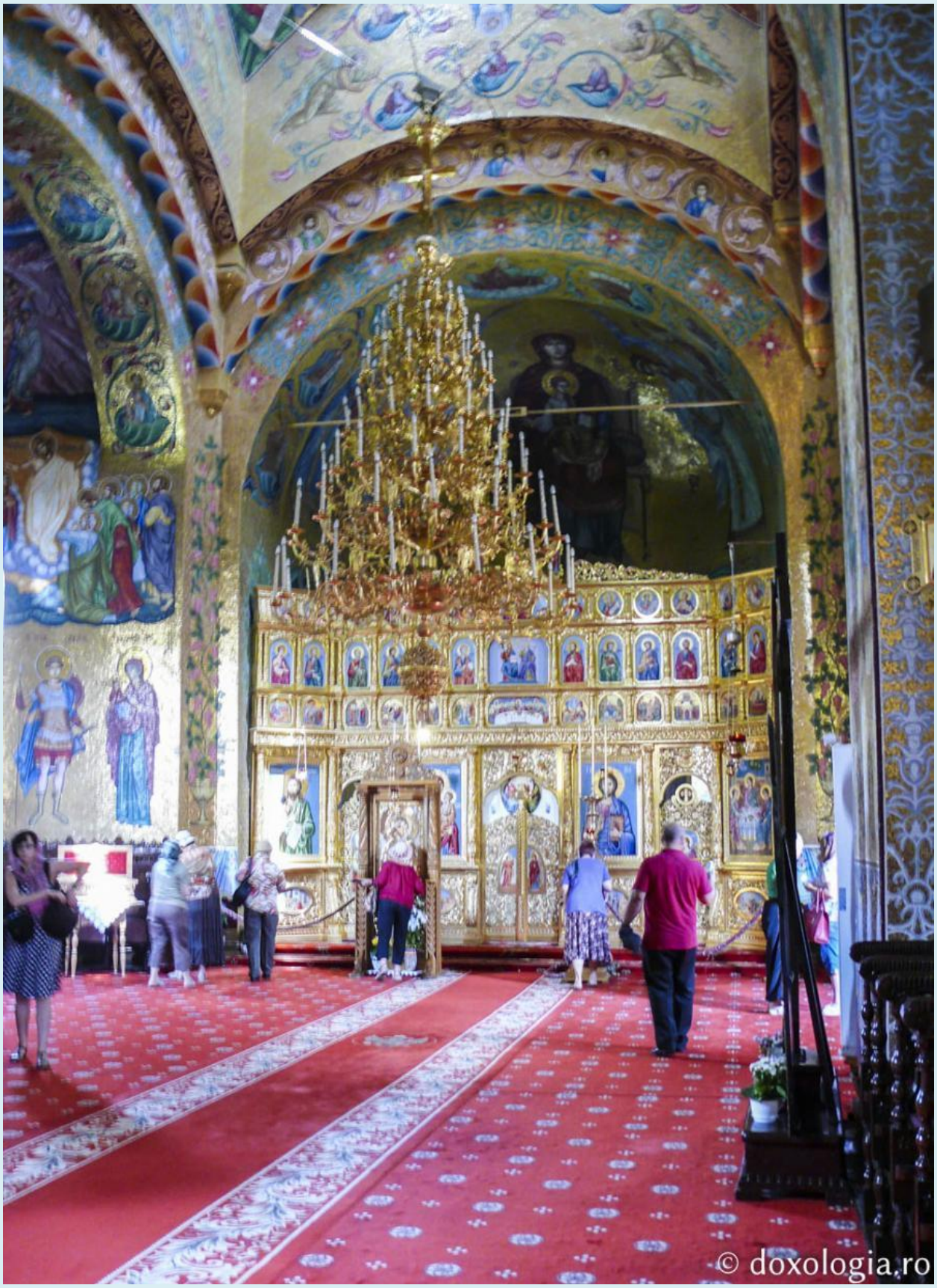
© doxologia.ro

(Foto) Cripta martirică de la Niculiţel

Ploile torenţiale care au căzut în vara anului 1971 la Niculiţel au spălat o uliţă dintr-o parte a satului, lăsând să se vadă o misterioasă cupolă de piatră. Cercetătorii au descoperit în criptă osemintele Sfinţilor mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip puse într-un sicriu din lemn, iar pe unul dintre pereţi, deasuprea sicriului, două inscripţii greceşti scrise cu roşu în tencuială: „Martirii lui Hristos” şi „Martirii Zoticos, Atalos, Camasis, Filipos”. Moaştele acestor sfinţi martiri au fost aşezate în patru racle de lemn şi depuse spre închinare în biserica Mănăstirii Cocoş din apropiere, unde se păstrează şi astăzi, având zi de prăznuire 4 iunie.

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

COLECȚIA ACATISTE ȘI VIEȚI DE SFINȚI

Viața și Acatistul Sfinților Mucenici ZOTIC, ATAL, CAMASIE și FILIP de la Niculițel

66

Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă

„Mucenicii Tăi: Zotic, Atal, Camasie și Filip, și cei care dimpreună cu ei au pătimit, întru nevoințele lor pe pământul dobrogean, cununile nestricăciunii au dobândit de la Tine, Hristoase Dumnezeul nostru. Pentru rugăciunile lor, mântuiește sufletele noastre.”

Troparul Sfinților Mucenici
Zotic, Atal, Camasie și Filip

www.editurapatriarhiei.ro
ISBN 978-973-616-287-9

Icoane

SFINȚII NEVOITORI DE LA NICULIȚEL
SF. MC. ZOTIC
SF. MC. ATAL
SF. MC. CAMASIE
SF. MC. FILIP

SFINȚII MUCENICI
DE LA NICOLINA

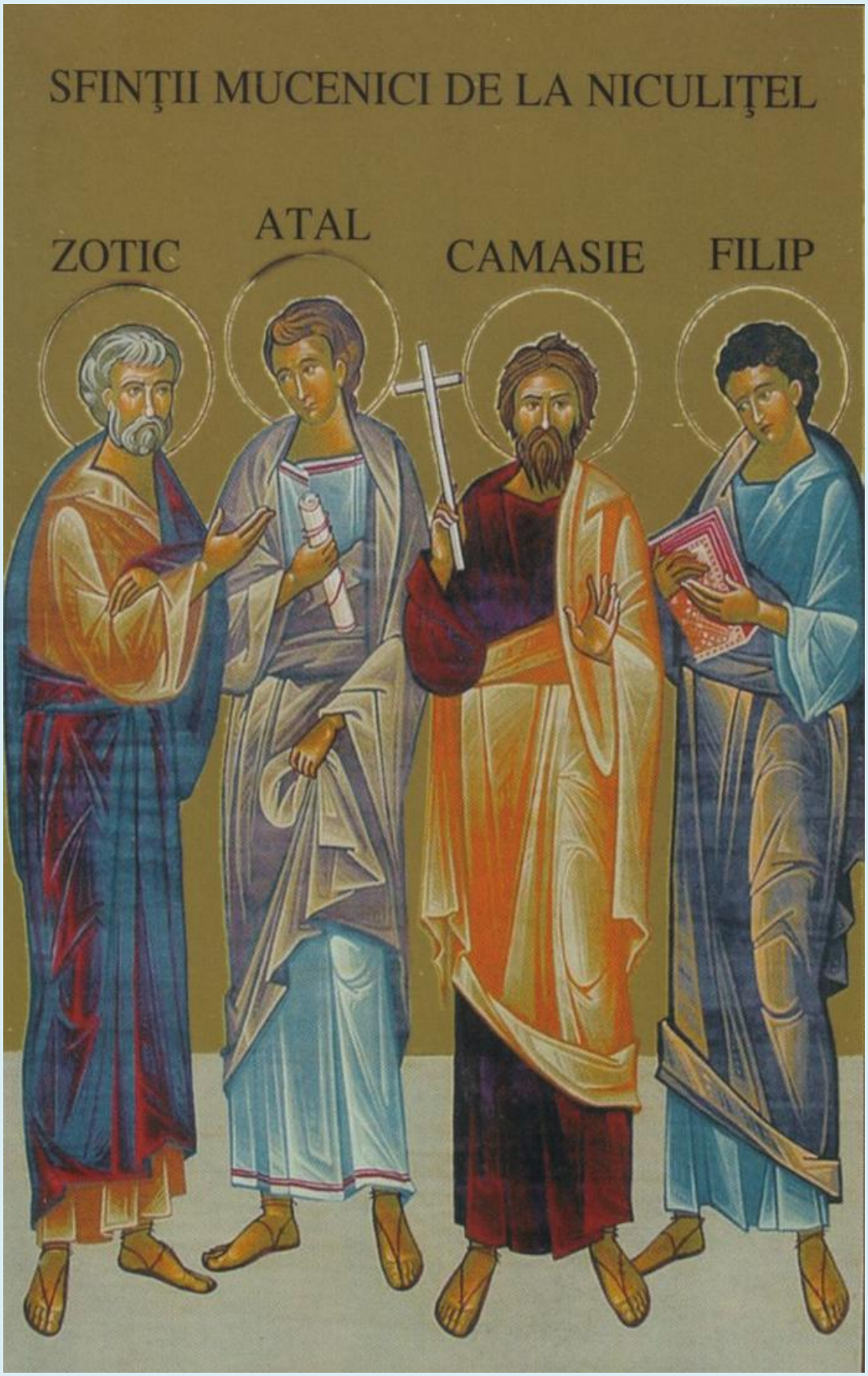
SFINŢII MUCENICI DE LA NICULIŢEL
ZOTIC
ATAL
CAMASIE
FILIP

SFINȚII ZOILE
SFINȚII ATILA
SFINȚII CIRIACIE
SFINȚII FILIP

Sf. Mc.
Zotic
Sf. Mc.
Atal
Sf. Mc.
Camasie
Sf. Mc.
Filip

DOXOLOGIA.ro
Sf. Mc. Zotic
Sf. Mc. Atal
Sf. Mc. Camasie
Sf. Mc. Filip

DOXOLOGIA.ro
Sf. Mc. Zotic
Sf. Mc. Atal
Sf. Mc. Camasie
Sf. Mc. Filip

SFINȚII MUCENICI DE LA NICULIȚEL
CAMASIE
ZOTIC
ATAL
FILIP

Sfinţilor mucenici, care bine v-aţi nevoit şi v-aţi încununat, rugaţi-vă Domnului să mântuiască sufletele noastre!

Bucuraţi-vă, Sfinţilor mucenici Zotikos, Attalos, Kamasis şi Filippos, apărători ai dreptei credinţe!